

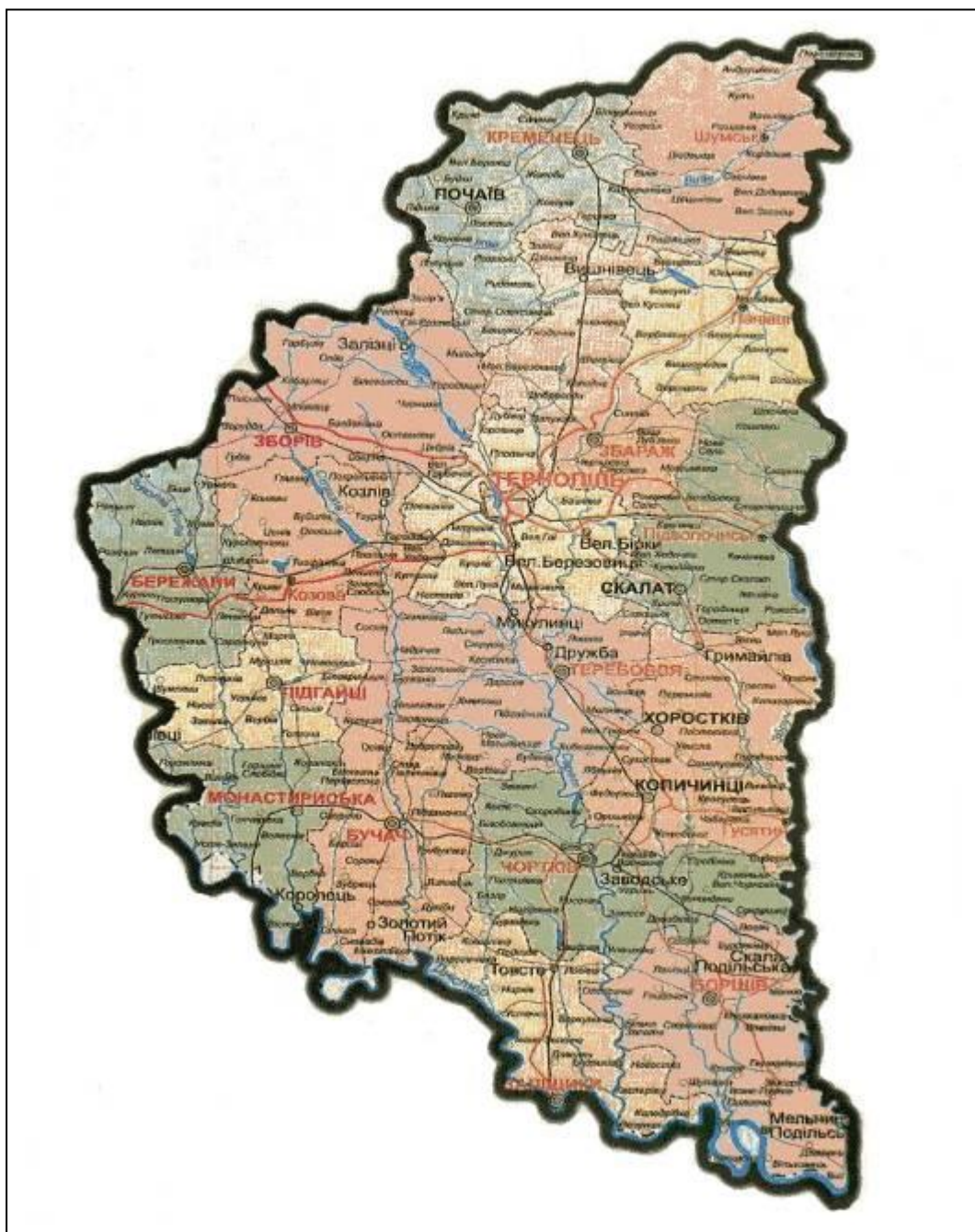
ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства екології та
природних ресурсів України
від „31” березня 2017 року № 150

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ

Назва одиниці адміністративно-територіального устрою України

2021 рік

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Заступник голови Тернопільської
обласної державної адміністрації

_____ **Володимир ВАЖИНСЬКИЙ**

„_____” _____ 2021 р.

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ РЕГІОНУ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ

Назва одиниці адміністративно-територіального устрою України (регіону)

ЗМІСТ

Назва	Зміст, сторінка
1. Загальна характеристика	4
2. Чисельність населення	4-5
3. Фізико-географічна характеристика	5-6
4. Перелік екологічно небезпечних об'єктів	7
5. Атмосферне повітря	7-11
6. Водні ресурси	11-21
7. Земельні ресурси	21-26
8. Лісові ресурси	27-35
9. Рослинний світ	36-68
10. Тваринний світ	69-96
11. Природно-заповідний фонд	97-107
12. Формування екологічної мережі	108-110
13. Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами	111-120
14. Радіаційна безпека	121-122
15. Моніторинг довкілля	122-125
16. Міжнародне співробітництво	126-137
17. Планування природоохоронної діяльності	138-148
18. Основні екологічні проблеми області	149
18.1. Основні чинники та критерії для визначення найважливіших екологічних проблем	150-151
18.2. Аналіз найважливіших екологічних проблем	150-151
Відповідальні за підготовку „Екологічного паспорта”	152

I. Загальна характеристика

Дата утворення	4 грудня 1939 року
Територія, км ²	13824
Адміністративно-територіальний устрій	
Кількість адміністративних районів	3
Кількість міст	18
з них обласного підпорядкування	4
Кількість селищ міського типу	17
Кількість сільських населених пунктів	1023
Чисельність населення, тис. осіб	
Наявне	1030,6
Постійне	1027,3
Щільність наявного населення, осіб на 1 км ²	74,5

II. Чисельність населення*

Таблиця 1

Назва міста	Чисельність наявного населення, тис. осіб			Тетиторія, км ²	Щільність наявного населення, осіб на 1 км ²
	усього	у тому числі			
		міське	сільське		
Міста обласного підпорядкування					
м. Тернопіль	223,9	223,9	-	59	3795,6
м. Бережани (міськрада)	18,8	17,3	1,5	49	384,2
м. Кременець	20,7	20,7	—	19	1088,1
м. Чортків	28,4	28,4	—	11	2581,2
Усього	291,8	290,3	1,5	138	x
Міста районного підпорядкування					
м. Борщів	10,8	10,8	-	...	...
м. Бучач	12,3	12,3	-	...	...
м. Копичинці	6,6	6,6	-	...	...
м. Хоростків	6,7	6,7	-	...	...
м. Заліщики	9,0	9,0	-	...	...
м. Збараж	13,5	13,5	-	...	...
м. Зборів	6,7	6,7	-	...	...
м. Почаїв	7,7	7,7	-	...	...
м. Ланівці	8,3	8,3	-	...	...
м. Монастириська	5,5	5,5	-	...	...
м. Скалат	3,8	3,8	-	...	...
м. Підгайці	2,7	2,7	-	...	...
м. Теремовля	13,2	13,2	-	...	...
м. Шумськ	5,4	5,4	-	...	...
Усього	112,2	112,2	-	...	...

Назва міста	Чисельність наявного населення, тис. осіб			Тетиторія, км ²	Щільність наявного населення, осіб на 1 км ²
	усього	у тому числі			
		міське	сільське		
Райони					
Бережанський	20,2	—	20,2	612	33,0
Борщівський	64,4	18,6	45,8	1006	64,0
Бучацький	61,8	14,7	47,1	802	77,1
Гусятинський	57,3	22,1	35,2	1016	56,4
Заліщицький	44,4	12,2	32,2	684	64,9
Збаразький	55,3	16,7	38,6	863	64,0
Зборівський	39,4	9,2	30,2	978	40,3
Козівський	35,9	10,6	25,3	694	51,7
Кременецький	45,5	7,7	37,8	899	50,6
Лановецький	28,0	8,3	19,7	632	44,3
Монастириський	25,3	8,6	16,7	558	45,5
Підволочиський	40,1	11,5	28,6	837	47,9
Підгаєцький	17,2	2,7	14,5	496	34,7
Теребовлянський	62,3	18,7	43,6	1130	55,2
Тернопільський	67,2	11,9	55,3	749	89,7
Чортківський	42,3	3,4	38,9	892	47,4
Шумський	32,2	5,4	26,8	838	38,4
Усього	738,8	182,3	556,5	13686	x

*за даними Головного управління статистики у Тернопільській області

III. Фізико-географічна характеристика

Тернопільська область знаходиться в західній частині України між 24°44' і 26°44' сх. д. та 48°30' і 50°16' пн. ш. Вона межує з Рівненською, Чернівецькою, Львівською, Івано-Франківською, Хмельницькою областями. Межі області на значному протязі природні: на сході - р. Збруч, на півдні та південному заході - р. Дністер, на північному заході - Кременецьке горбогір'я.

Область займає західну частину Подільської височини. Рельєф її рівнинний. Поверхня області має нахил з півночі на південь. Це підтверджують напрями русел рік. Абсолютні висоти поверхні тут коливаються від 443 м (біля с. Мечищів Бережанського району) до 116 м (в гирлі річки Збруч).

На території Подільської височини в межах області можна виділити окремі частини: Тернопільське плато, Подільське і Кременецьке горбогір'я, Товтровий кряж і Придністровську рівнину.

Розміщення Тернопільської області в межах Східно-Європейської платформи зумовило утворення тут корисних копалин осадового походження. Серед них - найбільшою є група нерудних корисних копалин. На території області розвідано і обстежено понад 300 родовищ корисних копалин цієї групи. Серед них вапняки, крейда, мергелі, гіпс, піски, пісковики, глини, гравійно-галечникові матеріали,

доломіти та ін. Вони розміщені по всій території області і є сировиною для виробництва різноманітних будівельних матеріалів.

Значне поширення в області мають суглинки і глини (понад 100 родовищ), пісковики, вапняки. Родовища крейди знаходяться в околицях м. Кременця. Гіпсові родовища розміщені в Придністров'ї. Поклади мергелю є у західній частині області. Гравій зустрічається в долинах і на прирічкових схилах Дністра, Серета, Золотої Липи. Використовується переважно в шляховому будівництві.

Родовища піску поширені найбільше в західній, північній та центральній частинах області. В основному це будівельні піски.

Територія Тернопільської області має помірно-континентальний клімат з нежарким літом, м'якою зимою і достатньою кількістю опадів.

За відмінностями у кліматичних показниках на території області можна виділити три агрокліматичні райони: північний, центральний і південний.

Кліматичні умови області сприятливі для відпочинку населення, найкращі вони на берегах Дністра і його приток.

Внутрішні води області складаються з поверхневих і підземних вод. До поверхневих вод відносяться ріки, озера, ставки, водосховища, болота. Провідне місце в області належить рікам. Рівнинний рельєф і достатнє зволоження впливають на формування густої річкової мережі. По території області протікає понад 2400 річок і потічків. З них 120 річок мають довжину понад 10 км. Більшість їх протікає в меридіональному напрямі по нахилу території. Це ріки, які належать до басейну Дністра (Золота Липа, Коропець, Стрипа, Серет, Збруч, Нічлава, Джурин). Ці ріки мають добре вироблені, а в нижніх течіях навіть каньйоноподібні, долини.

Ріки басейну Прип'яті - Іква, Вілія, Горинь течуть на північний схід і гирла їх виходять за межі області. Вони мають пологі береги, повільну течію, слабо вироблені долини, заболочені заплави.

Ріки області мають змішаний тип живлення. Атмосферні опади складають 70%, а підземні води - 30% загального стоку.

Найбільша ріка області - Дністер. Він протікає на її південному заході і півдні і виступає природною межею між Тернопільською, Івано-Франківською і Чернівецькою областями. Його довжина в межах нашої області - 215 км. Дністер на території області дуже звивистий і утворює 20 великих меандр. Долина його глибока, вузька, має каньйоноподібну форму. Найдовша притока Дністра - річка Серет, її довжина - 242 км.

На межі Тернопільської і Хмельницької областей протікає р. Збруч, її довжина 244 км. Річка Стрипа має довжину 147 км.

Річка Горинь належить до числа найдовших правих приток Прип'яті.

Тернопільська область має значні запаси підземних вод. Вони складаються з ґрунтових вод і власне підземних вод. Ґрунтові води залягають на глибині 4-10 м. Запаси підземних вод є в трьох водоносних горизонтах, які знаходяться на глибині 5-16 м, 30-40 м і 60-80 м. В області є мінеральні води, які можуть використовуватися для лікування при захворюванні внутрішніх органів, опорно-рухового апарату. Їх виявлено в Теребовлянському, Тернопільському, Борщівському, Гусятинському, Збаразькому, Бережанському районах.

IV. Перелік екологічно небезпечних об'єктів

Таблиця 2

№ з/п	Назва об'єкту	Вид економічної діяльності	Відомча належність (форма власності)	Примітка
1	2	3	4	5
1.	Чортківське виробниче управління водопровідно – каналізаційного господарства, м. Чортків, вул. Сонячна, 7	збір, очищення та розподілення води	комунальна власність	
2.	Бережанське міське комунальне підприємство „Добробут”, м. Бережани, вул.Лепких, 44.	збір, очищення та розподілення води	комунальна власність	
3.	ДП „Техніка” м. Борщів, вул. Нова, 54	збір, очищення та розподілення води	комунальна власність	
4.	КП „Зборівський водоканал”, м. Зборів, вул. Козацька, 3	збір, очищення та розподілення води	комунальна власність	
5.	КП „Міськводгосп”, м. Кременець, вул. Осовиця, 12	збір, очищення та розподілення води	комунальна власність	
6.	КП Тербовлянської міської ради „Тербовля”, м. Тербовля, вул. Шевченка, 8	збір, очищення та розподілення води	комунальна власність	
7.	ЗАТ “Агропродукт”, с. Росохач Чортківського району	виробництво м'яса і субпродуктів	колективна власність	
8.	Сміттєзвалище м. Тернополя, с. Малашівці, Зборівського району	-	-	
9.	ПАТ „Укртрансгаз” філія УМГ „Львівтрансгаз” Тернопільське лінійне виробниче управління магістральних газопроводів м. Тернопіль, вул. Козацька, 19	діяльність трубопровідного транспорту з транспортування газу		
10.	ПАТ „Укртрансгаз” філія УМГ „Черкаситрансгаз” Барське лінійне виробниче управління магістральних газопроводів Гусятинська газокompресорна станція	діяльність трубопровідного транспорту з транспортування газу		

V. Атмосферне повітря

За даними Головного управління статистики у Тернопільській області у 2020 році загальна кількість викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел по Тернопільській області становила 9,482 тис.т. В порівнянні з 2019 роком загальні викиди збільшились на 0,073 тис.т або на 0,8 %.

Збільшення загальних обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у Тернопільській області у 2020 році пов'язане з збільшенням обсягів перекачування природного газу підприємствами газорозподільчої сфери.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел по Тернопільській області у розрахунку на одну особу у 2020 році збільшились на 0,2 кг проти минулого року і становили 9,2 кг у розрахунку на одну особу.

Аналіз розподілу викидів по території області свідчить, що найбільший внесок у валовий викид забруднюючих речовин в атмосферне повітря дають підприємства Тернопільського та Чортківського районів.

До найбільших забруднювачів атмосферного повітря в області належать підприємства, діяльність яких пов'язана з транспортуванням газу, а саме:

- Тернопільське лінійне виробниче управління магістральних газопроводів філії УМГ „Львівтрансгаз” ПАТ „Укртрансгаз” (1,383 тис.т),
- ДП „Кременецьке управління з постачання та реалізації газу” (0,788 тис.т),
- Гусятинська газокompресорна станція Барського ЛВУМГ філії УМГ „Черкаситрансгаз” ПАТ „Укртрансгаз” (0,931 тис. т).

За даними Головного управління статистики у Тернопільській області у 2020 році витрати на впровадження природоохоронних заходів по охороні атмосферного повітря і проблеми зміни клімату складала 760,8 тис.грн.

Динаміка викидів в атмосферне повітря за 2020 рік та два попередніх

Таблиця 3

Показники	2020 рік	2019 рік	2018 рік
1	2	3	4
Загальна кількість (одиниць), дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, виданих у поточному році суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до:	139	214	174
другої групи	82	60	78
третьої групи	57	154	96
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел, тис. т	9,5	9,4	10,2
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	0,7	0,68	0,74
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	9,2	9,0	9,7

Вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міст

Таблиця 4

Забруднююча речовина	Місто	Середньо-річний вміст, мг/м ³	Середньо-добові ГДК, мг/м ³	Максимальні разові ГДК, мг/м ³	Максимальна з разових концентрацій, мг/м ³
1	2	3	4	5	6
Пил	Тернопіль	0.12	0.015	0.5	0.41
Діоксид сірки	Тернопіль	0.006	0.05	0.05	0.026
Оксид вуглецю	Тернопіль	2.0	3.00	5.0	6.0
Діоксид азоту	Тернопіль	0.05	0.04	0.2	0.123
Оксид азоту	Тернопіль	0.03	0.06	0.4	0.074
Формальдегід	Тернопіль	0.003	0.003	0.035	0.012
Свинець	Тернопіль	0.03	0.3	0.3	0.04
Манган	Тернопіль	0.02	1.0	1.0	0.05
Хром	Тернопіль	0.02	1.5	1.5	0.05
Залізо	Тернопіль	0.069	40.0	40.0	1.5
Кадмій	Тернопіль	0.003	0.3	0.3	0.01
Мідь	Тернопіль	0.03	2.0	2.0	0.06
Нікель	Тернопіль	0.02	1.0	1.0	0.03
Цинк	Тернопіль	0.05	50.0	50.0	0.18

* за даними Тернопільського обласного центру з гідрометеорології

Основні забруднювачі атмосферного повітря за 2019 рік

Таблиця 5

№ з/п	Назва об'єкту	Частка викидів забруднюючої речовини			Частка оснащення джерел викидів газоочисними установками (ГОУ), %	Ефективність роботи ГОУ, %	Зменшення викидів за рахунок впровадження природоохоронних заходів, т/рік *	
		усього викидів, т/рік	до загального обсягу викидів об'єкту, %	до загального обсягу викидів населеного пункту, %			Очікуване	фактичне
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	ПАТ «Укртрансгаз» філія УМГ «Львівтрансгаз» Тернопільське лінійне виробниче управління магістральних газопроводів	1382,6	100	-	-	-	-	-
2.	ПАТ «Укртрансгаз» філія УМГ «Черкаситрансгаз» Барське ЛВУМГ (Гусятинська газокompresорна станція)	930,9	100	-	-	-	-	-
3.	ДП «Кременецьке управління з постачання та реалізації газу»	788,1	100	-	-	-	-	-
4.	ТОВ «Радехівський цукор» Хоростківське МПД	320,5	100	-	-	-	-	-
5.	ТОВ «Бучачагрохлібпром»	327,9	100	-	-	-	-	-
6.	ПАП «Агропродсервіс»	269,0	100	-	-	-	-	-
7.	ТОВ «Радехівський цукор» Чортківське МПД	256,2	100	-	-	-	-	-
8.	СГ ТОВ «Поділля» Збаразький район	198,3	100	-	-	-	-	-

* згідно з Наказом Держстату від 06.07.2018 № 124 надання інформації щодо впровадження природоохоронних заходів не передбачена

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за видами економічної діяльності*

Таблиця 6

	Обсяги викидів	
	тис.т	у % до підсумку
Усі види економічної діяльності	9,482	100,0
Сільське, лісове та рибне господарство	2,855	30,1
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	1,000	10,6
Переробна промисловість	1,299	13,7
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	0,963	10,2
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	0,002	0,0
Будівництво	0,006	0,1
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	0,084	0,9
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	2,652	28,0
Тимчасове розміщування й організація харчування	0,0008	0,0
Інформація та телекомунікації	0,003	0,0
Фінансова та страхова діяльність	—	—
Операції з нерухомим майном	0,019	0,2
Професійна, наукова та технічна діяльність	0,000	0,0
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	—	—
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	0,338	3,5
Освіта	0,152	1,6
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	0,107	1,1
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	0,001	0,0
Надання інших видів послуг	0,0002	0,0

*за даними Головного управління статистики у Тернопільській області

VI. Водні ресурси

Водний фонд області складається з поверхневих (річки, водосховища, ставки) і підземних вод.

За водозабезпеченістю Тернопільська область займає 15 місце в Україні. На території області налічується 1401 річка загальною довжиною 6066 км, 26 водосховищ загальною площею водного плеса 3579 га, об'ємом води 81,2 млн. м³ і 886 ставків загальною площею водного плеса 5627 га, об'ємом води 58,8 млн. м³, 3432 артсвердловини і 74285 шахтних колодязів.

В залежності від водності року на одного мешканця області припадає лише від 1 до 1,5 тис. м³ води на рік. До того ж розподіл водних ресурсів по території області нерівномірний. Найменше водозабезпеченими є Борщівський, Гусятинський, Заліщицький та Чортківський райони.

Водні ресурси області використовуються для промислового і сільськогосподарського водопостачання, комунально-побутових потреб, енергетики, риборозведення, рекреаційних цілей.

Забезпечення водою галузей економіки області та населення здійснюється із поверхневих та підземних джерел.

Рівнинний рельєф і достатнє зволоження впливають на формування густої річкової мережі. Більш як 120 річок області мають довжину понад 10 км. До великих річок належить річка Дністер; до середніх – Збруч, Серет, Іква і Горинь; всі інші – до малих. Всі річки загальнодержавного значення. Більшість річок області (80%) протікає в меридіональному напрямі по нахилу території області. Це ріки, які належать до басейну Дністра. Найбільшими з них є Золота Липа, Коропець, Стрипа, Серет, Збруч, Нічлава.

Ріки басейну Прип'яті – Іква, Вілія, Горинь течуть на північний схід і гирла їх виходять за межі області.

Ріки області мають змішаний тип живлення. Навесні вони поповнюються талими сніговими водами, влітку – дощовими, весь рік – підземними водами. При цьому атмосферні опади складають 70%, а підземні води – 30% загального стоку.

Найвищий рівень води в ріках спостерігається у березні і квітні, коли тане сніг, а також в першій половині літа, коли часто випадають дощі. Під час повені рівень води може піднятися на 10-50 см за добу. Найнижчий рівень води в ріках (межень) – у серпні-вересні і грудні-лютому, коли випадає незначна кількість опадів.

р. Дністер

Найбільша ріка області - Дністер. Він протікає на її південному заході і півдні і виступає природною межею між Тернопільською, Івано-Франківською та Чернівецькою областями.

Його загальна довжина 1362 км, а в межах нашої області 215 км. Найвищий рівень води спостерігається під час танення снігу в Карпатах і в час літньої повені.

р. Золота Липа

Через західну частину області протікає Золота Липа, довжина якої 85 км. На якість води річки впливають не тільки зворотні води, скинуті в межах м. Бережани, а й наявність осушних систем нижче по течії.

р. Стрипа

Притока Дністра - Стрипа (147 км) – тече з півночі на південь, витікаючи з-під Зборова, де зливаються чотири потоки – Стрипа Івачівська, Стрипа Вовчовецька, Стрипа Коршилівська і Східна Стрипа.

Основним забруднювачем річки є КП „Зборівський водоканал”.

р. Нічлава

Стік ріки (у верхній течії Нічлавка) формується на території області.

р. Серет

Однією з найдовших приток Дністра на території області є річка Серет, її довжина – 242 км, а площа басейну 3,9 тис. км. Ця ріка протікає через всю область і через найбільші міста Тернопіль та Чортків.

р. Збруч

Річка Збруч розмежовує Тернопільську і Хмельницьку області, її довжина 244 км.

В цілому м. Підволочиськ негативно впливає на якість вод річки через незадовільну роботу міських очисних споруд.

Річки **Горинь, Вілія і Іква** належать до басейну Дніпра. Протяжність річок на території області незначна, тому вони контролюються на кордоні з суміжними областями. В порівнянні з іншими роками стан річок не змінився.

Дозвільна діяльність у сфері водокористування*

Таблиця 7

Дозволи на спеціальне водокористування	За 2018 рік				За 2019 рік				За 2020 рік			
	короткостроковий (до 3 років)	довгостроковий 3-5 років	довгостроковий 5-10 років	довгостроковий 10-25 років	короткостроковий (до 3 років)	довгостроковий 3-5 років	довгостроковий 5-10 років	довгостроковий 10-25 років	короткостроковий (до 3 років)	довгостроковий 3-5 років	довгостроковий 5-10 років	довгостроковий 10-25 років
У разі використання води водних об'єктів загально-державного значення	154	189	5	0	90	38	6	0	96	20	9	0
видано вперше	146	171	5	0	68	38	6	0	77	20	9	0
видано повторно на новий строк	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
анульовано**	8	18	0	0	22	0	0	0	19	0	0	0
У разі використання води водних об'єктів місцевого значення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
видано вперше	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
видано повторно на новий строк	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
анульовано**	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

*за даними Сектору Державного агентства водних ресурсів України в Тернопільській області

****Перелік дозволів на спецводокористування анульованих у 2020 році:**

№ з/п	№ дозволу та дата видачі	Назва водокористувача	Підстава
1.	95/ТП/49д-17 від 13.10.2017	Товариство з обмеженою діяльністю „Агроюніт Захід”	
2.	495/ТП/49д-19 від 28.01.2019	Приватне підприємство „Агроспецгосп”	
3.	432/ТП/49д-18 від 17.10.2018	Державне підприємство спиртової лікеро-горілчаної промисловості „УКРСПИРТ”	
4.	551/ТП/49д-19 від 02.07.2019	Товариство з обмеженою відповідальністю „Торговий дім „Опілля”	
5.	112/ТП/49д-17 від 26.10.2017	Товариство з обмеженою відповідальністю „Бона”	
6.	549/ТП/49д-19 від 24.06.2019	„-Автотехсервіс-”	
7.	УКР -2378 „А” ТЕР від 11.01.2017	Суб’єкт підприємницької діяльності – фізична особа Поцелуєва Лариса Петрівна	
8.	242/ТП/49д-18 від 30.03.2018	Приватне підприємство „Режанс Полісаж”	
9.	218/ТП/49д-18 від 06.03.2018	Тернопільська обласна спілка товариств (Тернопільська облспоживспілка)	
10.	592/ТП/49д-19 від 17.12.2019	Товариство з обмеженою відповідальністю „Мрія Фармінг Тернопіль”	
11.	594/ТП/49д-19 від 18.12.2019	Приватне підприємство „АГРОСПЕЦГОСП”	
12.	50/ТП/49д-20 від 29.07.2020	Державне підприємство „Бучацький мальтозний завод”	
13.	266/ТП/49д-18 від 24.04.2018	Товариство з обмеженою відповідальністю „Поділля АГРО”	
14.	4/ТП/49д-20 від 11.02.2020	Фізична особа – підприємець Гніздюх Степан Романович	
15.	520/ТП/49д-19 від 24.04.2019	Комунальне підприємство „Комунгосп „Вишнівець”	
16.	96/ТП/49д-20 від 12.11.2020	Фізична особа – підприємець Дмитришин Юрій Юрійович	
17.	89/ТП/49д-20 від 30.10.2020	Фізична особа – підприємець Сапужак Михайло Миколайович	
18.	445/ТП/49д-18 від 02.11.2018	Товариство з обмеженою відповідальністю „Спецавтоінвест”	
19.	406/ТП/49д-18 від 17.09.2018	Товариство з обмеженою відповідальністю „Мрія насіннєвий завод”.	

****за даними Сектору Державного агентства водних ресурсів України в Тернопільській області**

Водні об’єкти регіону*

Таблиця 8

Водні об’єкти	Одиниця виміру	Кількість	Примітка
Усього	од.	912	886 ставок 26 водосховищ
у тому числі:			
місцевого значення	од.	-	

з них передано в оренду, зокрема	од.	-	
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	од.	-	
ставків	од.	-	
озер	од.	-	
замкнених природних водойм	од.	-	
акваторій (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України	од.	-	
загальнодержавного значення	од.	912	
з них передано в оренду, зокрема	од.	346	
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	од.	14	
ставків	од.	332	
озер	од.	-	
замкнених природних водойм	од.	-	
акваторій (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України	од.	-	

*за даними Регіонального офісу водних ресурсів у Тернопільській області

Динаміка водокористування за 2020 рік та два попередніх*

Таблиця 9

Показники	Одиниця виміру	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1	2	3	5	5
Забрано води з природних джерел, усього	млн. м ³	50,81	52,07	38,75
у тому числі:				
поверхневої	млн. м ³	25,20	27,87	17,35
підземної	млн. м ³	25,61	24,20	21,40
морської	млн. м ³	-	-	-
Забрано води з природних джерел у розрахунку на одну особу	м ³	47,2	49,3	37,3
Використано свіжої води, усього	млн. м ³	38,44	40,23	30,74
у тому числі на потреби:				
господарсько-питні	млн. м ³	17,75	16,90	15,14
виробничі	млн. м ³	20,47	23,10	15,20
сільськогосподарські	млн. м ³	3,704	2,968	0,11
зрошення	млн. м ³	0,226	0,235	0,16
Використано свіжої води у розрахунку на одну особу	м ³	36,0	38,2	29,6
Втрачено води при транспортуванні	млн. м ³	5,19	4,50	4,64
	% до забраної води	11,1		
Скинуто зворотних вод, усього	млн. м ³	37,13	39,42	31,12

у тому числі:				
у підземні горизонти	млн. м ³	-	-	-
у накопичувачі	млн. м ³	1,380	0,621	0,29
на поля фільтрації	млн. м ³			
у поверхневі водні об'єкти	млн. м ³	35,75	38,80	330,38
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти,				
усього	млн. м ³	35,75	38,80	30,83
з них:				
нормативно очищених, усього	млн. м ³	17,41	16,79	16,37
у тому числі:				
на спорудах біологічного очищення	млн. м ³	17,29	16,69	16,30
на спорудах фізико-хімічного очищення	млн. м ³	-	-	-
на спорудах механічного очищення	млн. м ³	0,116	0,101	0,09
нормативно (умовно) чистих без очищення	млн. м ³	15,79	19,63	12,37
забруднених, усього	млн. м ³	2,554	2,371	2,07
у тому числі:				
недостатньо очищених	млн. м ³	1,982	1,909	1,66
без очищення	млн. м ³	0,572	0,462	0,41
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти у розрахунку на одну особу	м ³	29,3	33,4	29,6

*за даними Регіонального офісу водних ресурсів у Тернопільській області

Використання води за видами економічної діяльності у 2020 році та двох попередніх*

Таблиця 10

Види економічної діяльності	2018 рік		2019 рік		2020 рік	
	усього, млн.м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн.м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн.м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної
1	2	3	4	5	6	7
Усього за регіоном	38,44	69,90	40,23	58,86	30,74	54,149
За видами економічної діяльності						
у тому числі:						
промисловість	3,604	92,49	2,25	94,20	2,59	-
сільське господарство	19,47	-	22,8	26,74	1,08	-
житлово-комунальне господарство	14,14	-	15,05	-	14,10	-

*за даними Регіонального офісу водних ресурсів у Тернопільській області

**Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин
водокористувачами-забруднювачами поверхневих водних об'єктів***

Таблиця 11

Найменування водокористувача-забруднювача	Наявність, потужність (м³/добу), ефективність використання (використання потужності) очисних споруд	2018 рік			2019 рік			2020 рік		
		об'єм скидання зворотних вод, тис. м³	у тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними видами, т	об'єм скидання зворотних вод, тис. м³	у тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними видами, т	об'єм скидання зворотних вод, тис. м³	у тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними видами, т
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
р. Золота Липа										
МКП „Добробут” м. Бережани	18	180,7	180,7	227,4	128,4	128,4	307,75	143,8	143,8	76,9
р. Коропець										
КП „Монастирський Комунсервіс”	73	23,5	23,5	35,7	24,5	24,5	56,48	24,2	24,2	16,2
КП „Козова Комунсервіс”	219	97,2	97,2	138,8	90,5	90,5	190,05	87,1	87,1	125,0
р. Стрипа										
ТОВ „Буцацький сирзавод”	365	6,4	6,4	8,4	4,3	4,3	7,15	6,9	6,9	7,1
КП „Зборівський водоканал”	-	118,9	118,9	173,8	105,1	105,1	215,71	108,3	108,3	43,02
р. Серет										
ПМП „Комун-екосервіс” смт Микулинці	219	43,0	43,0	39,4	42,2	42,2	55,05	Звіт не подано		
Чортківське ВУВКГ	1645	477,1	477,1	992,5	532,6	532,6	1462,9 7	449,8	449,8	132,85
КП „Теребовля”	438	132,8	132,8	224,0	120,1	120,1	324,21	102,6	102,6	114,69
р. Нічлава										
ДП „Техніка” (Борщівська ЖЕД-1)	-	119,3	119,3	220,6	110,7	110,7	249,42	106,2	106,2	68,14

р. Збруч										
Підволочиське УЖКГ	438	134,9	134,9	168,9	115,1	115,1	180,03	115,0	115,0	66,52
Хроростківське МКП „Комунальник”	20	78,4	78,4	50,8	29,8	-	41,37	11,2	11,2	7,38
р. Дністер										
КП „Заліщицький водоканал” м. Заліщики	456,2	82,3	82,3	144,0	75,6	75,6	500,41	77,0	77,0	45,38
р. Гнізна										
КП „Добробут” смт. В. Бірки	73	16,8	16,8	9,0	16,8	16,8	83,54	18,5	18,5	-
р. Іква										
КП „Міськвод-госп” м. Кременець	1095	320,4	320,4	525,4	294,2	294,2	433,52	278,7	278,7	285,50
р. Горинь										
Лановецьке КП по благоустрою	24	68,0	68,0	98,0	71,1	71,1	70,9	65,5	65,5	17,83
р. Вілія										
КП „Шумськ-комунсервіс”	73,2	45,0	45,0	57,4	41,2	41,2	55,98	43,4	43,4	32,78

*за даними Регіонального офісу водних ресурсів у Тернопільській області

Скидання забруднюючих речовин зі зворотними водами у поверхневі водні об’єкти

Таблиця 12

Скидання забруднюючих речовин за регіоном	2018 рік	2019 рік	2020 рік
	обсяг забруднюючих речовин, тис. тонн	обсяг забруднюючих речовин, тис. тонн	обсяг забруднюючих речовин, тис. тонн
1	2	3	4
Перелік скинутих забруднюючих речовин			
Азот амонійний, (тис. тонн)	0,089	0,082	0,099
БСК5, (тис. тонн)	0,521	0,511	0,414
Завислі речовини, (тис. тонн)	0,343	0,334	0,327
Нітрати, (тис. тонн)	0,596	0,589	0,583
Нітроти, (тис. тонн)	0,008	0,008	0,01
Сульфати, (тис. тонн)	1,079	1,094	1,085
Сухий залишок, (тис. тонн)	15,56	15,37	15,29
Хлориди, (тис. тонн)	1,860	1,805	2,121
ХСК, (тис. тонн)	1,964	1,950	1,739

Жири, масла, (тонн)	1,843	1,789	1,840
Залізо, (тонн)	3,593	3,409	4,125
Нафтопродукти, (тонн)	1,865	1,789	3,121
СПАР, (тонн)	2,418	2,969	3,574
Фосфати, (тонн)	95,81	101,7	95,149

*за даними Регіонального офісу водних ресурсів у Тернопільській області

Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах водних об'єктів регіону за звітний рік (мг/л) **

Таблиця 13

Місце спостереження за якістю води	Показники складу та властивостей																
	завислі речовини	БСК ₅	мінералізація	сульфати	хлориди	амоній сольовий	нітрати	нафтопродукти	ХСК	розчинений кисень	фосфати	цинк	марганець	фториди	залізо	нітриди	мідь
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
ОБРВ (1990 р.)*	25,0	3,0	-	100,0	300,0	0,50	40,0	0,05	50,0	>4,0	2,15	0,01	0,01	-	0,1	0,08	-
р. Стрипа, 34 км, м. Бучач	20	2.8	328	79	32	0.44	11.4	-	33	9.2	0.24	0.24	0.005	-	0.23	0.088	-
р. Збруч, 137км, смт. Підволочиськ	21	2.4	422	53	30	0.53	7.0	-	16	9.4		0.17	0.008	-	0.34	0.084	-
р. Серет, 211 км, с. В. Івачів	23	2.6	307	27	20	0.44	6.6	-	21	9.6		0.14	0.005	-	0.36	0.064	-
р. Серет, 180 км, м. Тернопіль	20	2.7	283	32	21	0.32	5.3	-	24	10.0		0.20	0.007	-	0.33	0.056	-
р. Серет, 81 км, м. Чортків	21	2.5	320	67	41	0.27	5.7	-	22	9.4		1.11	0.004	-	0.085	0.124	-
р. Нічлава, 35 км, м. Борщів	20	2.5	300	74	38	0.31	5.6	-	20	9.9		0.21	0.003	-	0.15	0.10	-

*узагальнений перелік гранично допустимих концентрацій (ГДК) та орієнтовно безпечних рівнів впливу (ОБРВ) шкідливих речовин для води рибогосподарських водойм.

** за даними Регіонального офісу водних ресурсів у Тернопільській області

Інструментально-лабораторний контроль якості поверхневих вод*

Таблиця 14

Назва водного об'єкта	Кількість контрольних створів, у яких здійснювались вимірювання, од.		Відібрано та проаналізовано проб води, од.	Кількість показників, од.	Кількість випадків та назва речовин з перевищенням ГДК, од.
	усього	у тому числі з перевищенням ГДК			
1	2	3	4	5	6
р. Стрипа	1	1	12	300	1 (БСК5), 2 (NH ₄), 7 (N02), 12 (Fe), 12 (Mn), 1 (Зав реч)
р. Збруч	1	1	12	300	6 (NH ₄), 7 (N02), 12 (Fe), 12 (Mn), 1 (Зав реч)
р. Серет	3	3	36	900	3 (БСК5), 4 (NH ₄), 14 (N02), 24 (Fe), 36 (Mn), 6 (Зав реч)
р. Нічлава	1	1	12	300	1 (БСК5), 10 (N02), 12 (Fe), 12 (Mn), 1 (Зав реч)

* за даними Регіонального офісу водних ресурсів у Тернопільській області

Зворотні води, що скидаються у морське середовище*

Таблиця 15

Скидання зворотних вод	
1	2
усього, тис. м ³	з них неочищених, %

*для Донецької, Запорізької, Миколаївської, Одеської та Херсонської областей та м. Севастополя

Основні водоносні горизонти

Таблиця 16

Геологічний індекс водовмісних порід	Кількість прогнозних ресурсів, тис. м ³ /добу	Кількість експлуатаційних запасів, тис. м ³ /добу
1	2	3
ТЕРНОПІЛЬСЬКА	2206.000	296.820
Q	13.200	13.950
Q		
AQ	13.200	13.200
Q3-4		0.750
N		1.500
N		1.500
K	1123.700	208.700
K2+2N1		
K2+N1		
K2		208.700
K2T		
K2(SN-T)	1123.700	
D	697.000	57.865
D	419.600	

D+K2+N1	8.400	8.400
D+K2	269.000	
D3		25.000
D1+2		
D2+K2		9.000
D1		14.490
D1DN		0.900
DIL		0.075
S	372.100	14.805
S	211.100	0.090
S+N1	23.700	
S+K2	137.300	
S2		14.715
S1		
S+K2SN-T		

*за даними Державної служби геології та надр України

VII. Земельні ресурси

Тернопільська область має багаті земельні ресурси, її земельний фонд станом на 1 січня 2021 року складає 1382,4 тис.га, з них 1073,3 тис.га або 77,6 відсотків займають сільськогосподарські угіддя (у середньому по Україні - 67,6%), що свідчить про високий рівень сільськогосподарського освоєння земель.

Понад 89% земельного фонду займають землі сільськогосподарських підприємств, орендарів, індивідуальних землекористувачів, які використовуються для ведення сільськогосподарського виробництва, підсобного господарства. Сільськогосподарські угіддя включають орні землі, багаторічні насадження, пасовища і сінокоси. Найвищу частку у сільськогосподарських угіддях займають орні землі (рілля). За цим показником (81,9%) область посідає одне з перших місць в Україні. Частка орних земель є найбільшою в центральній і південній частинах області, дещо меншою - в північній і західній частинах. Ця частка в районах залежить від величини площ під багаторічними насадженнями, сінокосами і пасовищами. Найбільші площі багаторічних насаджень є в південній частині, а пасовищ і сінокосів - у західній і північній частинах області.

Значна розораність ґрунтів і розчленування території призводять до збільшення площ ерозійних земель. А це веде до постійного скорочення сільськогосподарських угідь. Унаслідок природної і штучної ерозії з полів області виноситься понад 20 млн т ґрунту і 1 млн т гумусу за рік. На ерозійних землях кожного року недобирається значна частка врожаю сільськогосподарських культур.

На території Тернопільської області є деякий резерв для збільшення площі сільськогосподарських земель - це заболочені і перезволожені землі. Вони становлять понад 4,8 тис. га і розташовані на заплавах, плоских межиріччях. В області тривалий час проводилися роботи із осушення цих земель. Але в багатьох випадках таке осушення в долинах рік не було доцільним. Воно призвело до обміління русел рік, зниження води в колодязях, зникнення джерел.

В області є також землі, які зайняті різноманітними кар'єрами, а також відпрацьовані землі (землі, які використовувалися при розробці корисних копалин). Вони займають площу 3,4 тис. га і в майбутньому їх можна використати для сільськогосподарського виробництва.

Приведення кількості використання орних земель до природоохоронно-безпечних і обґрунтованих значень в значній мірі стримується внаслідок передачі цих площ у приватну власність, відсутності економічного механізму зменшення рівня використання еродованих і деградованих земель, „нульового” фінансування здійснення консервації земельних ділянок.

Основними антропогенними факторами, що впливають на стан земель та довкілля, є сільське господарство, промисловість, транспорт, енергетика та ін.

Структура земельного фонду регіону

Таблиця 17

Основні види земель та угідь	2016 рік		2017 рік		2018 рік		2019 рік		2020 рік	
	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території
Загальна територія	1382,4	100	1382,4	100,0	1382,4	100,0	1382,4	100,0	1382,4	100,0
у тому числі:										
1. Сільськогосподарські угіддя	1046,1	75,7	1046,1	75,7	1046,1	75,7	1046,1	75,7	1046,2	76,0
з них:										
рілля	856,4	62,0	856,4	62,0	856,4	62,0	856,4	62,0	856,4	62,0
перелоги	3,5	0,3	3,5	0,3	3,5	0,3	3,5	0,3	3,4	0,2
багаторічні насадження	15,7	1,0	15,7	1,0	15,7	1,0	15,7	1,0	15,7	1,0
сіножаті і пасовища	170,5	12,3	170,5	12,3	170,5	12,3	170,5	12,3	171,7	12,3
2. Ліси і інші лісовкриті площі	201,7	14,6	201,7	14,6	201,7	14,6	201,7	14,6	201,7	14,6
з них вкриті лісовою рослинністю	188,4	13,6	188,4	13,6	188,4	13,6	188,4	13,6	188,6	14,0
3. Забудовані землі	63,7	4,6	63,7	4,6	63,7	4,6	63,7	4,6	63,7	4,6
4. Відкриті заболочені землі	5,9	0,4	5,9	0,4	5,9	0,4	5,9	0,4	5,9	0,4
5. Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (піски, яри, землі, зайняті зсувами, щебенем, галькою, голими скелями)	18,5	1,3	18,5	1,3	18,5	1,3	18,5	1,3	18,5	1,3
6. Інші землі	27,1	2,0	27,1	2,0	27,1	2,0	27,1	2,0	27,1	2,0

Усього земель (суша)	1363,1	98,6	1363,1	98,6	1363,1	98,6	1363,1	98,6	1357,2	98,6
Території, що покриті поверхневими водами	19,3	1,4	19,3	1,4	19,3	1,4	19,3	1,4	19,3	1,4

*за даними Головного управління Держгеокадастру у Тернопільській області

Порушені, відпрацьовані та рекультивовані землі

Таблиця 18

Землі	2016	2017	2018	2019	2019
Порушені, тис. га	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
% до загальної площі території	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15
Відпрацьовані, тис. га	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
% до загальної площі території	0,007	0,007	0,007	0,007	0,007
Рекультивовані, тис. га	-	-	-	-	-
% до загальної площі території	-	-	-	-	-

*за даними Головного управління Держгеокадастру у Тернопільській області

Консервація деградованих і малопродуктивних земель за звітний рік

Таблиця 19

Види земель	Усього земель на початок року		Проведено консервацію		Потребують консервації		Перебувають у стані консервації	
	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території
Всього	2,10	1,5	0,02	0,001	21,1	1,5	0	0

*за даними Головного управління Держгеокадастру у Тернопільській області

Водоохоронні зони та прибережні захисні смуги водних об'єктів за звітний рік та чотири попередні

Таблиця 20

Водоохоронні зони та прибережні захисні	За роками				
	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Загальна площа встановлених водоохоронних зон водних об'єктів, га з них внесених до державного земельного кадастру	211900	211900	211900	211900	211900
	-	-	-	-	-
Загальна площа прибережних захисних смуг водних об'єктів, га з них внесених до державного земельного кадастру	15305	15305	15305	15305	15305
	1859	1859	1859	1859	1869

*за даними Головного управління Держгеокадастру у Тернопільській області

Поширеність процесів деградації земель

Таблиця 21

Види деградованих земель	2016–2020 роки	
	площа земель, підданих впливу, тис.га	% від обстеженої площі регіону
Землі (с/г угіддя) з кислими ґрунтами	106,9	33,69

*за даними Тернопільської філії ДУ „Інститут охорони ґрунтів”

Виробництво органічної продукції та сировини

Таблиця 22

Рік	Площа, на якій виробляється органічна продукція та сировина		Об'єкти, яким надано статус спеціальних сировинних зон		
	тис. га	% від загальної площі регіону	Площа, тис. га	% від загальної площі території	Кількість, од.
2020	10,278	1,2	-	-	-

*за даними департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації

Зрошувані землі*

Таблиця 23

Зрошувальні землі	2018 рік		2019 рік		2020 рік	
	усього, тис. га	% від загальної площі	усього, тис. га	% від загальної площі	усього, тис. га	% від загальної площі
Площа зрошуваних земель, на якій забезпечено належне функціонування інфраструктури зрошувальних систем	-	-	-	-	-	-
у тому числі систем крапельного зрошення	-	-	-	-	-	-

*на території Тернопільської області зрошувані землі відсутні

Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу, азоту, фосфору та калію за результатами агрохімічної паспортизації для земель сільськогосподарського призначення (раз на 5 років)

Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу

Таблиця 24

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, %
дуже низький < 1,1	низький 1,1-2,0	середній 2,1-3,0	підвищений 3,1-4,0	високий 4,1-5,0	дуже високий > 5,0	
—	1,32	26,41	67,36	4,88	0,03	3,25

*за даними Тернопільської філії ДУ „Інститут охорони ґрунтів”

Характеристика ґрунтів за вмістом азоту, що легко гідролізується

Таблиця 24.1

Площа ґрунтів, %				Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Корнфілд)
дуже низький < 100	низький 101,0-150,0	середній 151,0-200,0	підвищений > 200	
3,53	75,35	20,90	0,22	137

*за даними Тернопільської філії ДУ „Інститут охорони ґрунтів”

Характеристика ґрунтів за вмістом азоту за нітрифікаційною здатністю

Таблиця 24.2

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту
дуже низький < 5	низький 5-8	середній 9-15	підвищений 16-30	високий 31-60	дуже високий > 60	
1	2	3	4	5	6	7
-	-	-	-	-	-	-

*за даними Тернопільської філії ДУ „Інститут охорони ґрунтів”

Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук фосфору

Таблиця 24.3

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Чириков)
дуже низький < 20	низький 21-50	середній 51-100	підвищений 101-150	високий 151-200	дуже високий > 200	
—	0,28	34,26	59,44	5,93	0,09	112

*за даними Тернопільської філії ДУ „Інститут охорони ґрунтів”

Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук калію

Таблиця 24.4

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Чириков)
дуже низький ≤ 20	низький 21-40	середній 41-80	підвищений 81-120	високий 121-180	дуже високий > 180	
—	—	2,93	53,36	43,18	0,53	118

*за даними Тернопільської філії ДУ „Інститут охорони ґрунтів”

Поширення екзогенних геологічних процесів на території Тернопільської області

Таблиця 25

№ з/п	Вид ЕГП	Площа поширення,	Кількість проявів, шт.	Ураження, %
1	Зсуви	11,74 км ²	117	0,09
2	Карст (відклади, що здатні до карстування, з них:	13,8 тис. км ²	1371	100
	Відкритого типу	0,47 тис. км ²	-	3,4
	Покритого типу	6,03 тис. км ²	-	43,7
	Перекритого типу	7,3 тис. км ²	-	52,9
3	Лесові ґрунти, що здатні до просідання (І типу)	-	-	-

*у зв'язку з недостатнім фінансуванням роботи по моніторингу поширення та розвитку інженерно-геологічних процесів та явищ у 2020 році не проводились

**за даними Державної служби геології та надр України

VIII. Лісові ресурси

Лісовий фонд регіону в розрізі земель цільового призначення та категорій земель (станом на 01.01.2021 року)*

Таблиця 26

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки, землі запасу	Загальна площа, тис. га	Лісові землі, тис. га						
			вкриті лісовою рослинністю		не вкриті лісовою рослинністю				усього лісових земель
			усього	із них лісові культури	незімкнуті лісові культури	Зруби інші не вкриті лісовою рослинністю	галявини, біополяни	лісові дороги, просіки, розриви	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I. Землі лісогосподарського призначення									
		144,4	143,1	3,0	0,04	1,3	0,19	19,69	144,4
II. Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення									
		10,2	10,2	0,17	-	-	0.007	0,89	10,2
III. Землі іншого призначення									
		3,8	3,8	0,13	-	0,3	0.007	-	3,8

*за даними Головного управління Держгеокадастру у Тернопільській області

Нелісові землі, землі лісогосподарського призначення
(станом на 01.01.2021 року)*

Таблиця 27

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів	Рілля	Сінокоси	Пасовища	Піски	Болота	Води	Яри, схили, кар'єри	Інші нелісові землі	Загальна площа нелісових земель, га
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Землі лісогосподарського призначення **	497	550	168	1	288	166	-	1471	3141
2.	Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного значення***	19,04	17,9	0,17	-	1,6	23,1	2,9	13,3	75,49
3.	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого значення*	-	-	-	-	-	-	-	0,4	0,4
4.	Землі історико-культурного наукового, природоохоронного значення*	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,2
5.	Інше*	-	-	-	-	-	-	-	2,9	2,9
6.	Всього	516,04	567,9	168,17	1	289,6	189,1	2,9	1487,8	3219,99

*за даними Департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації

**за даними обласного управління лісового та мисливського господарства в області

*** за даними лісокористувачів у межах області

Проведення рубок головного користування за 2020 рік

Таблиця 28

Назва лісокористувачів	Категорія лісів	Усього, м ³	У тому числі за господарствами (ліквідна деревина, тис. м ³)					
			хвойні		твердолистяні		м'яколистяні	
			площа, га	запас, м ³	площа, га	запас, м ³	площа, га	запас, м ³
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Підприємства Держлісагентства*	1	528	-	-	-	528	-	-
	2	20540	-	3912	-	16406	-	221
	3	12663	-	925	-	10577	-	1161
	4	92530	-	14278	-	74817	-	3435
	Разом	126261	-	19115	-	102329	-	4817
Підприємства Мінагроагрополітики**	1	-	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-	-
	3	-	-	-	-	-	-	-
	4	-	-	-	-	-	-	-
	Разом	-	-	-	-	-	-	-
Підприємства Міноборони	1	-	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-	-
	3	-	-	-	-	-	-	-
	4	-	-	-	-	-	-	-
	Разом	-	-	-	-	-	-	-
Підприємства Мінергеіону	1	-	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-	-

	3	-	-	-	-	-	-	-
	4	-	-	-	-	-	-	-
	Разом	-	-	-	-	-	-	-
Підприємства Мінприроди (установи ПЗФ)	1	-	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-	-
	3	-	-	-	-	-	-	-
	4	-	-	-	-	-	-	-
	Разом	-	-	-	-	-	-	-
Інші лісокористувачі	1	-	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-	-
	3	-	-	-	-	-	-	-
	4	-	-	-	-	-	-	-
	Разом	-	-	-	-	-	-	-
	Усього	126261	-	19115	-	102329	-	4817

*за даними обласного управління лісового та мисливського господарства в області

**за даними департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації

***заданими лісокористувачів у межах області

Лісовідновлення за 2020 рік
(у розрізі лісокористувачів, власників лісів)

Таблиця 29

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки	Лісовідновлення, га			
		у тому числі			усього
		посадка лісу, га	посів лісу, га	природне відновлення лісу, га	
1	2	3	4	5	6
1.	Підприємства Держлісагентства*	249	60	46	355
2.	Підприємства Мінагроєкономіки**	-	-	-	-
3.	Підприємства Міноборони***	-	-	-	-
4.	Підприємства Мінергеіону***	-	-	-	-
5.	Підприємства Мінприроди*** (установи ПЗФ)	-	-	-	-
6.	Інші лісокористувачі ***	-	-	-	-
7.	Усього	249	60	46	355

*за даними обласного управління лісового та мисливського господарства в області

**за даними департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації

***заданими лісокористувачів у межах області

Лісорозведення (створення нових лісових насаджень)
за 2020 рік *

Таблиця 30

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів	Створення нових лісових насаджень, га						
		лісорозведення, га					природне самозалісне ння земель, га	усього обліковано нових лісів, га
		у тому числі посадка/посів, га				усього		
		заліснення непродуктивних земель, га	заліснення ярів, балок, кар'єрів, га	заліснення інших земель, га	створення полезакисни х лісових смуг, га			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Підприємства Держлісагентства *	4	-	251	-	255	-	255
2.	Підприємства Мінагрополітики**	-	-	-	-	-	-	-
3.	Підприємства Міноборони***	-	-	-	-	-	-	-
4.	Підприємства Мінергеіону***	-	-	-	-	-	-	-
5.	Підприємства Мінприроди*** (установи ПЗФ)	1	-	-	-	1	-	1
6.	Інші лісокористувачі ***	-	-	-	-	-	-	-
	Усього	5	-	251	-	256	-	256

*за даними обласного управління лісового та мисливського господарства в області

**за даними департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації

***заданими лісокористувачів у межах області

Проведення лісогосподарських заходів, пов'язаних із
вирубуванням деревини за 2020 рік

Таблиця 31

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів	Площа, га/Ліквідна деревина, м ³						
		рубки догляду	лісовідно вні рубки	санітарні рубки	розрубка ліній електропередач, автомобільних доріг тощо	розчистка ліній електропередач, автомобільних доріг тощо	інші рубки	усього рубок
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Підприємства Держлісагентства *	2625/26093	5/1351	2685/64406	1,7/258	15,91/140,4	368/8112	5700,61/100360,4
2.	Підприємства Мінагрополітики**	-	-	-	-	-	-	-
3.	Підприємства Міноборони***	-	-	-	-	-	-	-
4.	Підприємства Мінергеіону***	-	-	-	-	-	-	-
5.	Підприємства Мінприроди*** (установи ПЗФ)	-	-	-	-	-	48/999	48/999
6.	Інші лісокористувачі ***	-	-	-	-	-	-	-
	Усього	2625/26093	5/1351	2685/64406	1,7/258	15,91/140,4	416/9111	5748,61/101359,4

*за даними обласного управління лісового та мисливського господарства в області

**за даними департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації

***заданими лісокористувачів у межах області

Загиблі лісові культури, насадження та незімкнуті лісові культури природного
відновлення за 2020 рік

Таблиця 32

Назва	Лісокористувачі та землекористувачі, які мають у користуванні лісові ділянки					Усього
1	2	3	4	5	6	7
1. Усього загиблих лісових насаджень, га	-	-	-	-	-	-
у тому числі від: пожеж	-	-	-	-	-	-
несприятливих погодних умов	-	-	-	-	-	-
хвороб та шкідників лісу	-	-	-	-	-	-
господарської діяльності людини (забудова, лінії електропередач, затоплення, газопроводи тощо)	-	-	-	-	-	-
з них загиблих лісових культур, га	-	-	-	-	-	-
у тому числі від: пожеж	-	-	-	-	-	-
несприятливих погодних умов	-	-	-	-	-	-
хвороб та шкідників лісу	-	-	-	-	-	-
господарської діяльності людини (забудова, ліній електропередач, кар'єри, газопроводи тощо)	-	-	-	-	-	-
Інше	-	-	-	-	-	-
2. Усього загиблих незімкнутих лісових насаджень, га	-	-	-	-	-	-
3. Усього пошкоджених, загиблих ділянок природного поновлення, га	-	-	-	-	-	-

Заготівля лісових ресурсів побічного користування та другорядних лісових матеріалів
за лісокористувачами в розрізі місцевих рад

Таблиця 33

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів, органи місцевого самоврядування	Лісові ресурси побічного користування, встановлений ліміт/фактично заготовлено										Другорядні лісові матеріали, встановлений ліміт/фактично заготовлено						
		гриби	ягоди	лікарські рослини	плоди	горіхи	випас худоби	сіно- косіння	підстилка	очерет	тощо	живиця	пні	луб	деревні соки	деревна зелень	новорічні ялинки	тощо
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1.	Підприємства Держлісагентства *	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2.	Підприємства Мінекономіки **	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Підприємства Міноборони***	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Підприємства Мінергеіону***	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Підприємства Мінприроди*** (установи ПЗФ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Інші лісокористувачі ***	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

*за даними обласного управління лісового та мисливського господарства в області

**за даними департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації

***заданими лісокористувачів у межах області

IX. Рослинний світ

Флора Тернопільщини багата і різноманітна. Вона налічує близько 1100 видів вищих спорових і насінневих рослин, які належать до 100 родин і 500 родів.

Географічне положення Тернопільської області визначило і різноманітність її рослинного покриву. Західна та північна частини області (Бережанський, Монастириський, Кременецький адміністративні райони) віднесені до Західноукраїнської підпровінції Східно-європейської провінції Європейської області широколистяних лісів. Східні та південно-східні частини території належать до Подільсько-середньопридніпровської під провінції Східно-європейської провінції Європейсько-сибірської лісостепової області.

У східній частині області на рівнинному плато переважають карбонатні чорноземи, на яких колись розвивалась лучно-степова рослинність. Степова рослинність на території Тернопільської області в природному вигляді не збереглась. Майже всі степові ділянки розорані, а ті, що залишилися, зазнали значного впливу людини. Нерозорані степові ділянки можна зустріти на схилах горбів, балок та ін.

На заході в умовах розчленованості місцевості та м'якшого клімату поширений комплекс опідзолених чорноземів, на яких у період формування сучасної флори розвивалась лісова рослинність.

Заплавні луки поширені у верхніх і середніх течіях лівих приток Дністра, а також у верхів'ях річок басейну Прип'яті, на родючих ґрунтах долини Ікви, Стиру, Вілії, Серету та Стрипи. Тут розвинений багатий покрив із злакових і злаково-болотних трав.

Суходільні луки займають підвищені рівнини і схили ярів та балок. У рослинному покриві переважають бобово-злакові трави. Болотна рослинність зосереджена головно у долинах річок північної частини області.

Рослинний світ області налічує багато реліктових та ендемічних видів. До реліктових належать: осока низька, бруслина карликова, плющ звичайний, волошка Маршала, сеслерія Гейфлера та ін. Ендемічні рослини області: заяча конюшина Шиверека, гвоздика Андржійовського, вівсюнець пустельний, самосил передгірний та ін.

На території області зростає 163 види вищих судинних рослин, які занесені до Червоної книги України та 111 видів рослин, що є регіонально-рідкісними.

Крім того, охороняється 15 видів рослин, що віднесені до додатків Конвенції про охорону дикої флори і фауни і природних середовищ існування в Європі, 40 видів рослин, що віднесені до додатків Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), 16 видів, що віднесені до Європейського Червоного списку.

Види рослин та грибів, що охороняються

Таблиця 34

Види рослин та грибів	2018	2019	2020
1	2	3	4
Загальна кількість видів рослин та грибів регіону, од., у т.ч.	1110	1110	1110
Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, од.	129	160	163
Кількість видів рослин, занесених до Переліку видів рослин, що підлягають особливій охороні на території регіону, од.	111	111	111
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі, од.	13	15	15
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	40	40	40

Динаміка охорони, невиснажливого використання та відтворення
дикорослих рослин та грибів*

Таблиця 35

Усього видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, од.	Усього рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, од.	Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, відтворених на територіях та об'єктах ПЗФ, назва (українська, латинська), од.	Кількість популяцій видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, які зникли, назва (українська, латинська), од.
1	2	3	4
163	31	10	1
		Цибуля ведмежа (черемша) (<i>Allium ursinum</i> L.)	Сонцenasінник таємний (<i>Heliosperma Arcanum</i>)
		Білоцвіт літній (<i>Leucojum aestivum</i> L.)	
		Еремур показний (<i>Eremurus spectabilis</i> M.Bieb. (incl. <i>E. thiodanthus</i> Juz.)	

		Ковила волосиста (<i>Stipa capillata</i> L.)	
		Місячниця оживаюча (лунарія оживаюча) (<i>Lunaria rediviva</i> L.)	
		Гвоздика несправжньопізня (<i>Dianthus pseudoserotinus</i> Blocki)	
		Молочай волинський (<i>Euphorbia volhynica</i> Besser ex Racib.)	
		Аконіт Бессера (<i>Aconitum besserianum</i> Andr. ex Trautv. (~ <i>A. lycoctonum</i> aggr.)	
		Беладонна звичайна (<i>Atropa belladonna</i> L.)	
		Костриця блідувата (<i>Festuca pallens</i> Host)	

*відтворення рідкісних видів рослин розпочато шляхом реінтродукції на території Кременецького ботанічного саду загальнодержавного значення та НПП „Кременецькі гори”; про успішність відтворення рідкісних видів рослин можна судити лише через 5-7 років

Перелік видів рослин та грибів, що підлягають особливій охороні на території області (станом на 01.01.2021 року)

Таблиця 36

№ з/п	Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернсь ка конвен ція	Регіона льно- рідкісні види	CITES	Європейс ький червоний список	МСОП
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Авринія скельна (<i>Aurinia saxatilis</i> (L.) Desv.).			+			
2.	Аденофора лілієлиста (<i>Adenophora liliiflora</i> L.).			+			
3.	Айстра альпійська (<i>Aster alpinus</i> L.)	+					
4.	Аконіт Бессера (<i>Aconitum besserianum</i> Anarz.).	+					
5.	Аконіт кущистий (<i>Aconitum eulophum</i> Reichenb.).			+			
6.	Аконіт молдавський (<i>Aconitum moldavicum</i>)			+			
7.	Аконіт несправжньопротиотр уйний (<i>Aconitum</i> <i>pseudanthora</i> Blocki)	+					
8.	Аконіт строкатий			+			

	(Aconitum variegatum L.).						
9.	Аконіт опушеноплідий (Aconitum lasiocarpum)	+					
10.	Арум Бессерів (Arum besseranum Schott).			+			
11.	Аспленій волосовидний (Asplenium trichomane L)			+			
12.	Аспленій муровий (Asplenium ruta-muraria L.).			+			
13.	Астрагал шерстистоквітковий (Astragalus dasyanthus Pall.)	+				+	+
14.	Астранція велика (Astrantia major L.)			+			
15.	Баранець звичайний (Huperzia selago (L.)	+					
16.	Беладонна звичайна (Atropa belladonna L.).	+					
17.	Береза Клокова (Betula klokovii Zav.)	+					
18.	Береза темна (Betula obscurai A.Kotula incl. B.kotulae Zaverucha).	+					
19.	Берека (Горобина берека) (Sorbus torminalis)	+					
20.	Билинець довгорогий (Gymnadenia conopsea)	+			+		
21.	Билинець найзапашиший (Gymnadenia odoratissima)	+			+		
22.	Білозір болотний (Parnassia palustris L.).			+			
23.	Білотка альпійська, едельвейс, шовкова косиця (Leontopodium alpinum Cass)	+					
24.	Білоцвіт весняний (Leucojum vernum L.).	+					
25.	Білоцвіт літній (Leucojum aestivum L.)	+					
26.	Бобівник трилистий (Menyanthes trifoliata)			+			

	L.).						
27.	Борідник паростковий (<i>Jovibarba sobolifera</i> Sims. Opiz.)	+					
28.	Бруслина карликова (<i>Euonymus nana</i> Bieb.)	+					
29.	Брусниця (<i>Rhodococcum vitis- idaea</i> (L.) (Avror).			+			
30.	Бузок угорський (<i>Syringa josikaea</i> Jacg.)	+					
31.	Булатка великовіткова (<i>Cephalanthera damasonium</i> (Mill.)	+			+		
32.	Булатка довголиста (<i>Cephalanthera longifolia</i>)	+			+		
33.	Булатка червона (<i>Cephalanthera rubra</i> (L.)	+					
34.	Вальдштейнія гравілатоподібна (<i>Waldsteinia geoides</i>)	+					
35.	Вишня кущова (<i>Cerasus fruticosa</i> Pall.).			+			
36.	Вівсюнець пустельний (<i>Helictotrichon desertorum</i> (Less.) Nevski).			+			
37.	Відкасник осотоподібний (<i>Carlina cirsioides</i>)	+				+	
38.	Відкасник татарноколистий (<i>Carlina onopordifolia</i> Bess ex. Szaf., Kulcz. Et Pavl.).	+	+				
39.	Вільха сіра (<i>Alnus incana</i> L.) Moench.).			+			
40.	Вітеринка нарцисоквіткова, анемона нарцисоквіткова (<i>Anemone narcissiflora</i> L. (<i>A. laxa</i>)	+					
41.	Вовчі ягоди звичайні (<i>Daphne mezereum</i> L.).			+			
42.	Вовче лико пахуче (боровик) (<i>Daphne sneorum</i>)	+					
43.	Водяний горіх	+	+				

	плаваючий (<i>Trapa natans</i> L.)						
44.	Волошка Маршалла (<i>Centaurea marschalliana</i>)			+			
45.	Волошка східна (<i>Centaurea orientalis</i> L.).			+			
46.	Воронець колосистий (<i>Actea spicata</i> L.).			+			
47.	В'язіль стрункий (<i>Securigera elegans</i>)	+					
48.	В'язіль увінчаний (<i>Coronilla coronata</i> L.).			+			
49.	Гадюча цибулька гроновидна – (<i>Muscari botryoides</i> (L.) Mill.)	+					
50.	Гадючник звичайний (<i>Filipendula vulgaris</i>)			+			
51.	Гвоздика Андржійовського (<i>Dianthus andrzejowskianis</i>)			+			
52.	Гвоздика несправжньопізня (<i>Dianthus pseudoserotinus</i>)	+					
53.	Гвоздика польська (<i>Dianthus polonicus</i> Zapal.).			+			
54.	Геліосперма таємна (<i>Heliosperma acranum</i> Zapal.)			+			
55.	Гіацинтик білий (<i>Hyacinthella leucophaea</i>)			+			
56.	Глевчак однолистий, малаксис однолистий (<i>Malaxis monophyllos</i>)	+			+		
57.	Глечики жовті (<i>Nuphar lutea</i> (L.) Smith).			+			
58.	Гніздівка звичайна (<i>Neottia nidus-avis</i> (L.)	+			+		
59.	Головатень високий (<i>Echinops exaltatus</i>)	+					
60.	Горицвіт весняний (<i>Adonis vernalis</i> L.).	+			+		
61.	Гострокільник волосистий (<i>Oxytropis pilosa</i> (L.)			+			

62.	Гронянка багатороздільна (<i>Botrychium multifidum</i>)	+					
63.	Гронянка півмісяцева (<i>Botrychium lunaria</i> (L.))	+					
64.	Грушанка круглолиста (<i>Pirola rotundifolia</i> L.).			+			
65.	Грушанка мала (<i>Pyrola minor</i> L.).			+			
66.	Гудієра повзуча (<i>Goodyera repens</i>)	+			+		
67.	Гусимець пужниковий (<i>Arabis turrita</i> L.).			+			
68.	Дзвоники карпатські (<i>Campanula carpatica</i> Jacq.)	+					
69.	Дифазіаструм сплюснутий (<i>Diphasiastrum complatanum</i> (L.))	+					
70.	Дріада восьмипелюсткова (<i>Dryas octopetala</i> L.)	+					
71.	Дуб кошенільний (австрійський) (<i>Quercus cerris</i> L.)	+					
72.	Еремур показний (<i>Eremurus spectabilis</i> M. Bieb.)	+					
73.	Еритроній собачий зуб (<i>Erythronium dens-canis</i> L.)	+					
74.	Ефедра двоколоса (<i>Ephedra distachya</i> L.)			+			
75.	Жовтозілля Бессера (<i>Senecio besseranus</i> Minder.).	+				+	
76.	Жостір фарбувальний (<i>Rhamnus tinctoria</i> Waldst.)	+					
77.	Залізняк гірська (<i>Sideritis montana</i> L.).			+			
78.	Заяча конюшина Шиверека (<i>Anthyllis schiwereckii</i> (DC.) Blocki).			+			
79.	Зимолюбка зонтична (<i>Chimaphila umbellata</i>)			+			
80.	Зіновать біла, рокитничок білий	+				+	

	(Chamaecytisus albus)						
81.	Зіновать Блоцького, рокитничок Блоцького (Chamaecytisus blockianus.).	+				+	+
82.	Зіновать Пачоського, рокитничок Пачоського (Chamaecytisus paczoskii	+				+	
83.	Зіновать подільська, рокитничок подільський (Chamaecytisus podolicus)	+				+	+
84.	Змієголовник австрійський (Dracosephalum austriacum)	+	+				
85.	Змієголовник Рюйша (Dracosephalum ruyschiana)	+	+				
86.	Зморшок товстоногий (Morchella crassipes (Vent.) Pers)	+					
87.	Зозулинець блощистий (Orchis coriophora L.)	+			+		
88.	Зозулинець прикрашений (Orchis purpurea Huds.)	+			+		
89.	Зозулинець пурпуровий (Orchis purpurea Huds.).	+			+		
90.	Зозулинець чоловічий (Orchis mascula (L.) L.).	+			+		
91.	Зозулинець шоломоносний (Orchis militaris L.).	+			+		
92.	Зозулині сльози яйцеподібні (Listera ovata (L.)	+			+		
93.	Зозулині черевички справжні (Cypripedium calceolus)	+	+		+		
94.	Зозульки Фукса (пальчатокорінник Фукса) Фукса (Dactylorhiza fuchsii)	+			+		
95.	Зозульки бузинові	+			+		

	(пальчатокорінник бузиновий) (<i>Dactylorhiza sambucina</i>)						
96.	Зозульки м'ясочервоні (пальчатокорінник м'ясочервоний) (<i>Dactylorhiza majalis</i>)	+			+		
97.	Зозульки плямисті (паль-чатокорінник плямистий) (<i>Dactylorhiza maculata</i>)	+			+		
98.	Зозульки травневі (паль-чатокорінник травневий) (<i>Dactylorhiza majalis</i>)	+					
99.	Золотець жовтий (Асфоделіна жовта) (<i>Asphodeline lutea</i> (L.) Reichenb.)	+					
100.	Зубниця бульбиста (<i>Dentaria bulbifera</i> L.).			+			
101.	Кадило сарматське (<i>Melitis sarmatica</i> Klok.).			+			
102.	Катран татарський (<i>Crambe tatarica</i> Sebeok)	+					
103.	Кизильник чорноплідний (<i>Cotoneaster melanocarpus</i> Fisch. ex Blytt.).			+			
104.	Клокичка периста (<i>Staphylea pinnata</i> L.).	+					
105.	Клопогін європейський (<i>Cimicifuga europaea</i>)			+			
106.	Ковила волосиста (<i>Stipa capillata</i> L.).	+					
107.	Ковила вузьколиста (<i>Stipa tirsa</i> Stev.).	+					
108.	Ковила Лессінга (<i>Stipa lesingiana</i>)	+					
109.	Ковила найкрасивіша (<i>Stipa pulcherrima</i> K.)	+					
110.	Ковила пірчаста (<i>Stipa pennata</i> L.).	+					
111.	Конвалія звичайна (<i>Comvallaria majalis</i> L.)			+			
112.	Конюшина блідо- жовта (<i>Trifolium</i>			+			

	ochroleucon)						
113.	Конюшина гірська (<i>Trifolium montanum</i> L.)			+			
114.	Конюшина паннонська (<i>Trifolium pannonicum</i>)			+			
115.	Конюшина червонувата (<i>Trifolium rubens</i> L.)	+					
116.	Коральковець тричінадрізаний (<i>Corallorhiza trifida</i>)	+			+		
117.	Коручка болотна (<i>Epipactis palustris</i> (L.).).	+			+		
118.	Коручка пурпурова (<i>Epipactis purpurata</i> Sm.)	+			+		
119.	Коручка темно- червона (<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm. ex. Bernh.) Schult.).	+			+		
120.	Коручка чемерниковидна, морозниковидна, широколиста (<i>Epipactis</i> <i>htltdjrine</i> (L.)	+			+		
121.	Косарики черепитчасті (<i>Gladiolus imbricatus</i> L)	+					
122.	Костриця блідувата (<i>Festuca pallens</i> Host.)	+					
123.	Костриця різнолиста (<i>Festuca heterophylla</i>)	+					
124.	Костяниця (<i>Rubus saxatilis</i> L.).			+			
125.	Котячі лапки дводомні (<i>Antennaria dioica</i> (L.)			+			
126.	Котячі лапки карпатські (<i>Antennaria carpatica</i> (Wahlenb.) Bluff et Fingerh.)	+					
127.	Кремена гібридна (<i>Petasites hybridus</i> (L.) Gaertn., Mey.etSchreb.)			+			
128.	Крем'яничник гарний (<i>Telekia speciosa</i> (Schreb.) Baumg.).			+			
129.	Купальниця європейська (<i>Trollius</i>			+			

	europaeus L.).						
130.	Купина кільчата (<i>Polygonatum verticillatum</i>)			+			
131.	Латаття біле (<i>Nymphaea alba</i> L.).			+			
132.	Леопольдія тонкоцвіта (<i>Leopoldia teruiflora</i>)			+			
133.	Лешиця дністровська (<i>Gypsophila thyracea</i> A.Krasnova).	+					
134.	Листовик сколопендровий (<i>Phyllitis scolopendrium</i> (L.) Newm.).			+			
135.	Лілія лісова (<i>Lilium martagon</i> L.).	+					
136.	Ломиніс цілолистий (<i>Clematis integrifolia</i> L.).			+			
137.	Лунарія оживаюча (<i>Lunaria rediviva</i> L.)	+					
138.	Любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i> (L.)	+			+		
139.	Любка зеленоквіткова (<i>Platanthera chlorantha</i>)	+			+		
140.	Люцерна маленька (<i>Medicago minima</i> (L.)			+			
141.	Льон бессарабський (<i>Linum besarabicum</i> (Savul.et Rayss)	+					
142.	Маренка дністровська (<i>Asperula thyracea</i> Bess.)			+			
143.	Маренка Міхельсона (<i>Asperula michelsoni</i> V.Krecz.)			+			
144.	Марсилія чотирилиста (<i>Marsilea quadrifolia</i>)	+	+				
145.	Маруна щиткова (<i>Pyrethrum corymbosum</i> (L.)			+			
146.	Мачок жовтий (<i>Glaucium flavum</i> Grantz.)	+					
147.	Мигдаль степовий (<i>Amygdalus nana</i> L.)			+			
148.	Мінуарція дністровська (<i>Minuartia thyracea</i> Klok.).			+			
149.	Мінуарція побільшена			+			

	(Minuartia aucta Klok.).						
150.	Мірикарія німецька (Myricaria germanica (L.) Desv.)			+			
151.	Місячниця оживаюча (лунарія оживаюча) (Lunaria rediviva)	+					
152.	Молодило руське (Sempervivum ruthenicum)			+			
153.	Молочай волинський (Euphorbia volhynica B)	+	+				
154.	Молочай Клокова (Euphorbia klokovii Dub.)			+	+		
155.	Мутин собачий (Mutinus caninus (Hud.)	+					
156.	М'якух болотний (хаммарбія болотна) (Hammarbia paludosa)	+			+		
157.	Надбородник безлистий (Epipodium aphyllum S)	+			+		
158.	Настінниця лікарська (Parietaria officinalis L.).			+			
159.	Незабудка Людмили (Myosotis ludomilae)			+			
160.	Неотенія обпалена (зозулинець обпалений) (Neotinea ustulata (L.)	+			+		
161.	Неотіанта каптурувата (Neotianthe curcullata)	+			+		
162.	Образки болотні (Calla palustris L.).			+			
163.	Одинарник європейський (Trientalis europea L.)			+			
164.	Одноквітка звичайна (Moneses uniflora (L.) A.Gray)						+
165.	Орлики звичайні (Aguilegia vulgaris L.).			+			
166.	Осока дводомна (Garex dioica L.)	+					
167.	Осока Девелла (Carex davalliana S.)	+					
168.	Осока низька (Carex humilis Leys).			+			
169.	Осока затінкова	+					

	(<i>Garex umbrosa</i> Host)						
170.	Осока Хоста (о.Госта) (<i>Garex hostiana</i> DC.)	+					
171.	Офрис комахоносна (<i>Ophrys insectifera</i> L.)	+			+		
172.	Очиток застарілий (<i>Sedum antiquum</i> Omelcz.et Zaverusha)	+				+	
173.	Перстач білий (<i>Potentilla alba</i> L.).			+			
174.	Півники злаколисті (<i>Iris graminea</i> L.).			+			
175.	Півники сибірські (<i>Iris sibirica</i> L.)	+					
176.	Півники угорські (<i>Iris hungarica</i> Waldst. et Kit).			+			
177.	Півонія кримська (<i>Paeonia daurica</i> Andr.)	+					
178.	Півонія тонколистий (<i>Paeonia tenuifolia</i> L.)	+	+				
179.	Підкова чубата (гіпокрепіс чубатий) (<i>Hippocrepis comosa</i> L.).	+					
180.	Підмаренник Бессерів (<i>Galium besseri</i> Klok.).			+			
181.	Підмаренник суборовий (<i>Galium subnemorale</i> Klok. et Zaverucha).			+			
182.	Підмаренник членистий (<i>Galium articulatum</i> Lam.)			+			
183.	Підсніжник білосніжний (<i>Galanthus nivalis</i> L.).	+			+		
184.	Підсніжник складчастий (<i>Galanthus plicatus</i>)	+				+	
185.	Пізньоцвіт осінній (<i>Colchicum autumnale</i> L.)	+					
186.	Плаун річний (<i>Lycopodium annotinum</i> L.)	+					
187.	Плаун булавовидний (<i>Lycopodium clavatum</i> L.)			+			
188.	Плодоріжка блощична (зозулинець блощичний)	+			+		

	(Anacamptis coriophora)						
189.	Плодоріжка пірамідальна (Анакампт пірамідальний) (Anacamptis pyramidalis)	+			+		
190.	Плодоріжка салепова (зозулинець салеповий) (Anacamptis morio L.).	+			+		
191.	Плющ звичайний (Hedera helix L.).			+			
192.	Пухирник звичайний (Utricularia vulgaris L.)			+			
193.	Пшениця дика однозернянка (Triticum boeoticum Boiss.)	+					
194.	Родіола рожева (Rhodiola rosea L.)	+					
195.	Роговик Біберштейна (Cerastium biebersteinii DC.)	+				+	
196.	Росичка англійська (Drosera anglica Huds.)	+					
197.	Росичка круглолиста (Thalictrum podolicum)			+			
198.	Рутвиця гачкувата (Thalictrum uncinatum).	+					
199.	Рутвиця орликолиста (Thalictrum aquilegifolium L.).			+			
200.	Рутвиця смердюча (Thalictrum foetidum L.).	+					
201.	Рутвиця подільська (Thalictrum podolicum Lecoquer.)			+			
202.	Рябчик гірський (Fritillaria montana Hoppe.)	+	+				
203.	Рябчик руський (Fritillaria ruthenica Wilkstr.)	+			+		
204.	Рябчик шаховий (Fritillaria meleagris L.)	+					
205.	Рястка Буше (Ornithogalum boucheanum (Kunth) Asch.)	+					

206.	Сальвінія плаваюча (<i>Salvinia natans</i> (L.))	+	+				
207.	Самосил передгірський (<i>Teucrium praemontanum</i> K.)			+			
208.	Самосил подільський (<i>Teucrium podolicum</i>)			+			
209.	Сашник іржавий (<i>Schoenus ferrugineus</i> L.)	+					
210.	Свистуля татарська (<i>Conioselinum vaginatum</i>)	+					
211.	Сеслерія Гейфлера (<i>Sesleria heuflerana</i> Sch.)			+			
212.	Синяк руський (<i>Echium russicum</i> J.F. Gmel.)		+				
213.	Синяк плямистий (<i>Echium maculatum</i> L.).			+			
214.	Ситник тупопелюстковий (<i>Juncus subnodulosus</i> Schrank.)	+					
215.	Сізюрінхій гірський (<i>Sisyrinchium montanum</i>)			+			
216.	Скополія карніолійська (<i>Scopolia carniolica</i> Jacq.).	+					
217.	Скорзонера пурпурова (<i>Scorsonera purpurea</i> L.).			+			
218.	Смілка литовська (<i>Silene lithuanica</i> Zapal.)	+				+	
219.	Сон великий (<i>Pulsatilla grandis</i> Wend.).	+	+				
220.	Сон лучний (с. чорніючий, с. богемський) (<i>Pulsatilla nigricans</i>)	+					
221.	Сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i> (L.))	+	+				
222.	Сонцenasінник таємний (<i>Heliosperma arcanum</i> Z.)	+					
223.	Сонцєцвіт сивий	+					

	(<i>Helianthemum canum</i> L.)						
224.	Сосна кедрова, європейська (<i>Pinus cembra</i> L.)	+					
225.	Стародуб широколистий (<i>Laserpitium latifolium</i> L.)			+			
226.	Строчок Слоневського (<i>Goromira slonevskii</i>)	+					
227.	Сугайник угорський (<i>Doronicum hungaricum</i>)	+					
228.	Таволга польська (<i>Spiraea polonica</i> Blocki).	+					
229.	Таволга піківська (<i>Spiraea pikoviensis</i> Bess.).			+			
230.	Таволжник дводомний (<i>Aruncus dioiscus</i> (Walter)			+			
231.	Тис ягідний (<i>Taxus baccata</i> L.)	+					
232.	Тирлич хрещатий (<i>Gentiana cruciata</i> L.).			+			
233.	Тирличничок осінній (<i>Gentianella amarella</i> (L.)			+			
234.	Тринія багатостеблова (<i>Trinia multicaulis</i> Schischk.)			+			
235.	Товстянка звичайна (<i>Pinguicula vulgaris</i> L.).	+					
236.	Тонконіг різнобарвний (<i>Poa versicolor</i> Besser)			+			
237.	Тофільдія чешечкова (<i>Tofieldia calyculata</i> (L.) Wahlenb.)	+					
238.	Траунштейнера куляста (<i>Traunsteinera globosa</i>)	+			+		
239.	Тринія багатостеблова (<i>Trinia multicaulis</i> Sch.)			+			
240.	Тюльпан двоквітковий (<i>Tulipa biflora</i> Pall.)	+					
241.	Ферульник лісовий (<i>Ferulago sylvatica</i> (Bess.)			+			

242.	Фіалка різнолиста (<i>Viola epipsila</i> Ledeb.).			+			
243.	Фізалис звичайний (<i>Physalis alkekengi</i> L.).			+			
244.	Хвощ великий (<i>Equisetum telmateia</i> Ehrh.).			+			
245.	Холодок кільчастий (<i>Asparagus verticillatus</i> L.).			+			
246.	Холодок лікарський (<i>Asparagus officinalis</i> L.).			+			
247.	Холодок несправжньошерстистий (<i>Asparagus pseudoscaberrimus</i> Grecescu).			+			
248.	Цибуля ведмежа (<i>Allium ursinum</i> L.).	+					
249.	Цибуля гірська (<i>Allium montanum</i> F.W.Schmidt).			+			
250.	Цибуля жовтіюча (<i>Allium flavescens</i> Bess.).			+			
251.	Цибуля коса (<i>Allium obliquum</i> L.)	+					
252.	Цибуля круглонога (<i>Allium sphaeropodium</i> Kl.)	+					
253.	Цибуля перевдягнена (<i>Allium pervestium</i> Kl.)	+				+	
254.	Цибуля подільська (<i>Allium podolicum</i>)			+			
255.	Цибуля пряма (<i>Allium strictum</i> Schrad.).	+					
256.	Цмин пісковий (<i>Helichrysum arenarium</i> (L.)			+			
257.	Чебрець Маршаллів (<i>Thymus marschallianus</i>)			+			
258.	Чебрець моховий (<i>Thymus muscosus</i> Zaverucha)			+			
259.	Чина гладенька (<i>Lathyrus laevigatus</i>)	+					
260.	Шавлія кременецька (<i>Salvia cremonensis</i> B.)	+				+	

261.	Шавлія поникла (<i>Salvia nutans</i> L.).			+			
262.	Шафран банацький (<i>Crocus banaticus</i> J. Gay)	+					
263.	Шафран Гейфелів <i>Crocus heuffelianus</i> Herb.	+					
264.	Шивереція подільська (<i>Schivereckia podolika</i> A.)	+	+			+	
265.	Шипшина Чацького (<i>Rosa czackiana</i> Besser)	+					
266.	Шоломниця весняна (<i>Scutellaria verna</i> Bess.).	+					
267.	Шолудивник високий (<i>Pedicularis exaltata</i> Bess)	+				+	
268.	Шолудивник Кауфмана (<i>Pedicularis kaufmanii</i> P.)			+			
269.	Шолудивник королівський (<i>Pedicularis skeptrum-carolinum</i> L.)	+					
270.	Шолудивник лісовий (<i>Pedicularis sylvatica</i> L.)	+					
271.	Юринея вапнякова (<i>Jurinea calcarea</i> Klok.).			+			
272.	Язичник сибірський (я. буковинський, я. український) (<i>Ligularia sibirica</i> Cass.)	+	+				
273.	Язичник сивий (<i>Ligularia glauca</i> (L.)	+					
274.	Язичник карпатський (<i>Ligularia carpatica</i> (Schott, Nym. et Kotschy).			+			
275.	Язичок зелений (<i>Coeloglossum vrsde</i> (L.)	+			+		
276.	Ялина сербська (<i>Picea omorica</i> (Pancic.) Purkyne)					+	
277.	Ясенець білий (<i>Dictamnus albus</i> L.)	+					
	Усього: 277	163	15	111	40	16	4

Інформація про інвазійні (чужорідні) види рослин*

Таблиця 37

Назва виду (українська, латинська)	Занесення виду до карантинного списку	Заходи із запобігання розповсюдженню виду
Аїр звичайний (<i>Acorus calamus</i> L.)	Потенційно інвазивний	механічне знищення
Амброзія полинолиста (<i>Ambrosia artemisiiflora</i> L.)	Занесена до списку А-2 карантинні організми, обмежено поширені в Україні, Переліку регульованих шкідливих організмів (Перелік регульованих шкідливих організмів затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 29.11.2006 № 716 “Про затвердження Переліку регульованих шкідливих організмів” (у редакції наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України 16.07.2019 № 397), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 08 серпня 2019 р. за № 879/33850).	Боротьба проводилася механічним методом – на площі 59,103 га, хімічним методом на площі 5,2 га. (райони розповсюдження відповідно до додатку)
Айлант найвищий, китайський ясен (<i>Ailanthus altissima</i>)	інвазійний	не здійснювалися
Аморфа кущова (<i>Amorpha fruticosa</i>)	-//-	-//-
Акація біла (<i>Robinia pseudoacacia</i> L.)	-//-	стостереження
Барбарис звичайний (<i>Berberis vulgaris</i> L.)	-//-	механічне знищення
Березка польова (<i>Convolvulus arvensis</i> L.)	високо інвазійний	не здійснювалися
Болиголов плямистий (<i>Conium maculatum</i> L.)	-//-	механічне знищення
Борщівник Сосновського (<i>Heracleum sosnowskyi</i>)	-//-	З метою обмеження розповсюдження на території області небезпечного для біорізноманіття та здоров'я людей інвазивного виду рослин – борщівника Сосновського, головою ОДА видано

		доручення від 29 травня 2019 року № 67 „Про ліквідацію вогнищ розповсюдження борщівника Сосновського на території області”
Борщівник Монтесума (<i>Heracleum mantegazzianum</i>)	-//-	механічне знищення
Бузок звичайний (<i>Syringa vulgaris</i> L.)	потенційно інвазійний	-//-
Ваточник сірійський (<i>Asclepias syriaca</i>)	інвазійний	не здійснювалися
Вербка ламка (<i>Salix fragilis</i> L.)	потенційно інвазійний	-//-
Вероніка нитковидна (<i>Veronica filiformis</i> Sm.)	інвазійний	-//-
Вероніка плющелиста (<i>Veronica hederifolia</i> L.)	-//-	механічне знищення
Вівсюг звичайний (<i>Avena fatua</i> L.)	потенційно інвазійний	не здійснювалися
Вишня американська (черемха повзуча) (<i>Prunus setorina</i> Ehrh.)	-//-	не здійснювалися
Волошка розлога (<i>Centaurea diffusa</i>)	-//-	-//-
Галінсога війчаста (<i>Calinsoga ciliata</i> Cav.)	-//-	механічне знищення
Галінсога дрібноцвіта (<i>Calinsoga parviflora</i> Cav.)	-//-	механічне знищення
Герань піренейська (<i>Geranium pyrenaicum</i> Burm.)	-//-	не здійснювалися
Герань сибірська (<i>Geranium sibiricum</i> L.)	-//-	-//-
Гірчак сахалінський (<i>Reynoutria sachalinensis</i>)	-//-	-//-
Гірчак госролистий, японська гречка (<i>Reynoutria japonica</i>)	-//-	-//-
Гледичія звичайна, або колюча (<i>Gleditsia traicanthos</i> L.)	-//-	-//-
Глуха кропива пурпурова (<i>Lamium purpureum</i> L.)	потенційно інвазійний	-//-
Горобинник горобинолистий (<i>Sorbaria sorbifolia</i> (L.) A. Braun)	потенційно інвазійний	механічне знищення
Гречка сахалінська (<i>Polygonum sachalinense</i> Fr.)	високо інвазійний	-//-
Грицики звичайні	-//-	механічне знищення

(Capsella bursa-pastoris L.)		
Грінделія розчепірена (Grindelia sguarrosa)	інвазійний	-//-
Дівочий винорад (Parthenocissus inserta)	-//-	-//-
Дикий виноград п'ятилисточковий Parthenocysus quinquefolia (L.) Planch.	-//-	-//-
Дуб північний (Quercus borealis)	інвазійний	-//-
Дуб червоний (Quercus rubra)	інвазійний	-//-
Елодея канадська (Elodea canadensis)	високо інвазійний	-//-
Енотера дворічна (Oenothera biennis L.)	інвазійний	-//-
Ехіноцистис шипуватий (Echinocystis lobata)	потенційно інвазійний	-//-
Грицики звичайні (Capsella bursa-pastoris L.)	високо інвазійний	-//-
Енотера дворічна (Oenothera biennis L.)	високо інвазійний	-//-
Жовтозілля звичайне (Senecio vulgaris L.)	потенційно інвазійний	-//-
Земляна груша, топінамбур (Helianthus tuberosus)	-//-	-//-
Злинка канадська (Erigeron canadensis L.)	високо інвазійний	механічне знищення
Золотушник звичайний (Solidago virgaurea L.)	-//-	не здійснювалися
Золотушник канадський (Solidago Canadensis L.)	-//-	не здійснювалися
Іпомея пурпурова (Ipomoea purpurea (L.) Roth)	інвазійний	не здійснювалися
Їжакоплідник виткий – (Echinocystis lobata (Mixch.) Torr. et A. Gray.)	інвазія	-//-
Калачики лісові (Malva sylvestris L.)	-//-	механічне знищення
Калачики маленькі (Malva pussila Smith.)	-//-	механічне знищення
Карагана деревовидна (жовта акація) (Caragana arborescens)	інвазійний	-//-
Кардарія великоквіткова (Cardaria draba)	інвазійний	-//-
Клен ясенелистий (Acer negundo L.)	потенційно інвазійний	-//-

Козельці пореєвидні (вівсяний корінь) (<i>Tragopogon porrifolius</i> L.)	-//-	-//-
Лаконос американський (<i>Phytolacca americana</i> L.)	-//-	-//-
Ластовень гострий (<i>Cynanchum acutum</i> L.)	-//-	-//-
Лобода біла (<i>Chenopodium album</i> L.)	високо інвазійний	-//-
Лох вузьколистий (<i>Elaeagnus angustifolia</i>)	інвазійний	-//-
Макля серцелиста (<i>Macleaya cordata</i>)	інвазійний	механічне знищення
Маслинка вузьколиста (<i>Elaeagnus angustifolia</i> L.)	-//-	-//-
Мильнянка лікарська (<i>Saponaria officinalis</i>)	-//-	механічне знищення
Мишій сизий (<i>Setaria pumila</i> (Poir.) Schult.	-//-	механічне знищення
М'яточник бур'яновий (<i>Ballota ruderalis</i> Sw.)	потенційно інвазійний	не здійснювалися
Несля волосиста (<i>Neslia paniculata</i> (L.) Desv.	-//-	механічне знищення
Нетреба біла (<i>Xanthium albinum</i>)	-//-	-//-
Нетреба звичайна (<i>Xanthium strumarium</i> L.)	-//-	-//-
Нетреба колюча (<i>Xanthium spinosum</i>)	-//-	-//-
Овес щетинистий (<i>Avena strigosa</i> Schreb.)	-//-	-//-
Осот городній (<i>Cirsium oleraceum</i> L.)	-//-	-//-
Очиток гірський (<i>Sedum rupestre</i> L.)	-//-	не здійснювалися
Паслін чорний (<i>Solanum nigrum</i> L.)	високо інвазійний	механічне знищення
Плоскуха звичайна (<i>Echinochloa crusgallii</i> L.)	високо інвазійний	-//-
Повій звичайний (годжі) <i>Lycium barbatum</i> L.	потенційно інвазійний	-//-
Повитиця польова (<i>Cuscuta campestris</i>)	карантинний	-//-
Полин австрійський (<i>Artemisia fustriaca</i> Jacq.)	високо інвазійний	механічне знищення
Полин гіркий (<i>Artemisia absinthium</i> L.)	високо інвазійний	-//-
Полин однорічний	високо інвазійний	-//-

(<i>Artemisia annua</i> L.)		
Портулак городній (<i>Portulaca oleracea</i> L.)	високо інвазійний	механічне знищення
Птелея трилиста (<i>Ptelea trifoliata</i> L.)	потенційно інвазійний	механічне знищення
Рейнутрія сахалінська (<i>Reynoutria sachalinensis</i>)	високо інвазійний	-//-
Рейнутрія японська (<i>Reynoutria japonica</i> Houtt.)	високо інвазійний	-//-
Робінія звичайна, біла акація (<i>Robinia pseudoacacia</i>)	високо інвазійний	-//-
Розрив-трава дрібноквіткова (<i>Impatiens parviflora</i> DC)	високо інвазійний	-//-
Розрив-трава залозиста (<i>Impatiens glandulifera</i> DC)	-//-	-//-
Рудбекія роздільнолиста (<i>Rudbeckia laciniata</i>)	-//-	-//-
Сильфій пронизанолистий (<i>Silphium perfoliatum</i>)	-//-	механічне знищення
Ситник тонкий (<i>Juncus tenuis</i> Willd.)	потенційно інвазійний	-//-
Свербига східна (<i>Bunias orientalis</i> L.)	потенційно інвазійний	не здійснювалися
Сокирки польові (<i>Consolida regalis</i> S.F.Gray)	-//-	механічне знищення
Сосна звичайна (<i>Pinus sylvestris</i>)	-//-	-//-
Стенактис північний (<i>Phalacrolooma septentrionale</i> (Fernald & Wiegand) Tzvelev)	Потенційно інвазійний	механічне знищення
Стенактис однорічний (<i>Stenactis annua</i> Nees.)	високо інвазійний	-//-
Сумах оленерогий (оцтове дерево) (<i>Rhus typhina</i> L.)	Потенційно інвазійний	механічне знищення
Тладіанта сумнівна (<i>Thladiantha dubia</i>)	інвазійний	механічне знищення
Тонконіг бульбистий (<i>Poa bulbosa</i> L.)	потенційно інвазійний	не здійснювалися
Тонкопромінник однорічний (<i>Phalacrolooma annuum</i> (L.)	-//-	не здійснювалися
Топінамбур	-//-	-//-

Helianthus Tuberosus L.		
Фіалка польова (Viola arvensis Murr.)	потенційно інвазійний	-//-
Череда листяна (Bidens frondosa L.)	-//-	-//-
Череда трироздільна (Bidens tripartita L.)	потенційно інвазійний	-//-
Черемха пізня (Padus serotina (Ehrh.) Ag.)	-//-	-//-
Черешня пізня (Padus serotina)	-//-	-//-
Чорнощир нетребolistий (Cyclachaena xanthiifolia N.)	високо інвазійний	-//-
Хамоміла запашна (Chamomilla suaveolena)	-//-	механічне знищення
Хамоміла обідрана (Chamomilla recutita L.)	-//-	механічне знищення
Хвилівник звичайний (Frstolochia clematitidis L.)	-//-	-//-
Хрінниця крупковидна (Cardaria draba (L.) Desv.)	-//-	-//-
Шипшина або троянда зморшкувата (Rosa rugosa(Thunb.)	потенційно інвазійний	-//-
Щириця відхилена (Amaranthus retroflexus L.)	потенційно інвазійний	-//-
Щириця волотиста (Amaranthus paniculatus L.)	високо інвазійний	не здійснювалися
Щириця загнута (Amaranthus deflexus L.)	високо інвазійний	механічне знищення
Щириця біла (Amaranthus albus L.)	інвазійний	не здійснювалися
Черемуха пізня (Padus serotina (Ehrh.) Borkh.)	потенційно інвазійний	механічне знищення
Ясен пенсільванський (Fraxinus pennsylvanica)	інвазивний	не здійснювалися
Ясен китайський (Fraxinus chinensis)	високо інвазійний	-//-
Ячмінь мишачий (Hordeum murinum)	високо інвазійний	-//-

*за даними природного заповідника „Медобори”, національних природних парків „Дністровський каньйон” та „Кременецькі гори”, Кременецького ботанічного саду загальнодержавного значення, Головного управління Держпродспоживслужби у Тернопільській області

Дані про виявлення та проведення боротьби з
карантинними бур'янами
в 2020 році*

Райони	Амброзія полинолиста			
	виявлено	проведена боротьба	в т.ч.	
			агротехнічним, механічним	хімічним
Бережанський	2,0	2,0	2,0	0,5
Борщівський	14,8	14,8	14,8	3,2
Бучацький	16,8	16,8	16,8	-
Гусятинський	11,023	11,023	11,023	-
Заліщицький	3,0	3,0	3,0	-
Збаразький	0,6	0,6	0,6	-
Зборівський	-	-	-	-
Козівський	-	-	-	-
Кременецький	2,0	2,0	2,0	
Лановецький	4,1	4,1	4,1	-
Монастирський	-	-	-	-
Підволочиський	2,0	2,0	2,0	1,5
Підгаєцький	-	-	-	-
Теребовлянський	2,2	2,2	2,2	-
Тернопільський	0,4	0,4	0,4	-
Чортківський	0,18	0,18	0,18	-
Шумський	-	-	-	-
Всього	59,103	59,103	59,103	5,2

*за даними Головного управління Держпродспоживслужби у Тернопільській області

Перелік природоохоронних заходів і наукових досліджень щодо стану
рослинного світу*

Таблиця 37.1

Назва, терміни та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, надається посилання)
1	2	3	4
Дослідження щодо стану рослинного світу			
Весняні обліки первоцвітів на території національного природного парку „Кременецькі гори” 25.02.-20.04.2020		В.о. директора НПП „Кременецькі гори” М.О. Штогрин Науково-дослідний відділ національного природного парку „Кременецькі гори”	У ході обстеження території Парку зафіксовано масове цвітіння підсніжника білосніжного, початок вегетації аруму Бессера та лунарії оживаючої. Підготовлено геоботанічні описи. https://www.facebook.com/Національний-природний-парк-„Кременецькі-гори”
21.03.2020 р. працівниками науково-дослідного відділу національного природного парку „Кременецькі гори” розпочато весняні обліки на постійних пробних площах Маслятинського ПНДВ з метою вивчення динаміки та стану популяцій підсніжника білосніжного.		Науково-дослідний відділ НПП „Кременецькі гори”	Популяція перебувають у задовільному стані. Зафіксовано вегетацію аруму Бесера, рясту ущільненого, костриці білдуватої, гвоздики несправжньоопізньої, масове цвітіння печіночниці звичайної тощо. Також проведено лабораторні виміри вологості, температури та рН ґрунту
Обстеження лісів, котрі відповідають категоріям „праліс”, „квазіпраліс” та „природний ліс” 12.03-14.03.2020		Науковці ГО „Дунайсько-Карпатська програма”	Обстежено ділянки старовікових дібров та бучин. https://www.facebook.com/Національний-природний-парк-Кременецькі-гори
Обстеження ботанічного заказника загальнодержавного значення „Ваканци”. 16-22.04.2020		В.о. директора НПП „Кременецькі гори” М.О. Штогрин Науково-дослідний відділ НПП „Кременецькі гори”	У ході експедиції зафіксовано вегетацію любки дволистої, цвітіння горицвіту весняного, гіацинтника білого та первоцвіту весняного.

Проведено весняні обліки підсніжника білосніжного на постійній пробній площі та закладено лісівничу площу на горі „Довга”, з метою моніторингу природного поновлення лісу. 16.03.2020		Науково-дослідний відділ НПП „Кременецькі гори”	Популяція перебувають у задовільному стані, цвіте спорадично. Зроблено таксаційні та геоботанічні описи. https://www.facebook.com/Національний-природний-парк-Кременецькі-гори
Обстежено території Угорського ПНДВ національного природного парку „Кременецькі гори”. 30.05.2020		Науково-дослідний відділ НПП „Кременецькі гори” Працівники Угорського ПНДВ НПП „Кременецькі гори”	Виявлено нові місцезростання видів занесених до ЧКУ - булатки довголистої, коручки морозниковизної, гніздівки звичайної, лілії лісової тощо. Зафіксовано генетичний резерват популяцій воронячого ока звичайного, вовчого лика звичайного, зубниці бульбистої. Підготовлено геоботанічні описи окремих ділянок https://www.facebook.com/Національний-природний-парк-Кременецькі-гори
Обстежено територію Маслятинського ПНДВ національного природного парку „Кременецькі гори”, проведено обліки горицвіту весняного на горах Страхова та Маслятин. 14.04.2020		Науково-дослідний відділ НПП „Кременецькі гори”	https://www.facebook.com/Національний-природний-парк-Кременецькі-гори
Обстежено гору Черча, що є заповідною зоною національного природного парку „Кременецькі гори” 25.05.2020		Науково-дослідний відділ НПП „Кременецькі гори”	Зафіксовано місцезростання „червонокнижних” видів: гвоздики несправжньопізньої, ковили волосистої, лілії лісової, коручки. Регіонально-рідкісні: молодило руське, холодок лікарський, кадило сарматське, воронець колосистий, ластовень російський https://www.facebook.com/Національний-природний-парк-Кременецькі-гори
Обстеження території Стіжоцького лісництва. 19.05.2020		В.о. директора НПП „Кременецькі гори” М.О. Штогрин	Виявлено нові місцезростання клокички перистої, підсніжника білосніжного, конюшини червонуватої, булатки великоквіткової та довголистої, ломиносу прямого,

		Науково-дослідний відділ НПП „Кременецькі гори”	зубниці бульбистої, плюща звичайного, одинарника європейського, плауна булавовидного та ін. У підніжжя гори Уніас зафіксовано цвітіння пальчатокорінника травневого.
Обстежено „Горинський гідрологічний заказник місцевого значення (територія, запланована під розширення національного природного парку „Кременецькі гори”). 12.06.2020		В.о. директора НПП „Кременецькі гори” М.О. Штогрин Науково-дослідний відділ НПП „Кременецькі гори”	Зафіксовано масове цвітіння пальчатокорінника м'ясочервоного, шавлії пониклої та лучної, дивини фіолетової, ломинісу прямого, гадючника звичайного та синяка плямистого.
Облік орхідних видів на постійній пробній площі в урочищі Барабан Білокриницького ПНДВ національного природного парку „Кременецькі гори”. 24.06.2020		В.о. директора НПП „Кременецькі гори” М.О. Штогрин Науково-дослідний відділ НПП „Кременецькі гори”	Зафіксовано червонокнижні види рослин: булатку великоквіткову, довголисту любки дволисту та зеленоквіткову, коручку морозниковидну, гніздівку звичайну та рідкісні для наших територій булатку червону та гудієру повзучу, зозулені черевички справжні, молочай волинський. Підготовлено геоботанічні описи та проведено лабораторні вимірювання вологості, кислотності та температури ґрунту, з метою моніторингу навколишнього середовища. https://www.facebook.com/Національний-природний-парк-Кременецькі-гори
Дослідження території гідрологічного заказника місцевого значення „Горинський” та ботанічного заказника місцевого значення „Курилиха”, територій, що планується під розширення національного природного парку „Кременецькі гори” 16.07.2020		В.о. директора НПП „Кременецькі гори” М.О. Штогрин Науково-дослідний відділ НПП „Кременецькі гори”	Підготовлено геоботанічні описи https://www.facebook.com/Національний-природний-парк-Кременецькі-гори

Обстеження території г. Страхова 29.07.2020		Науково-дослідний відділ НПП „Кременецькі гори”	Зафіксовано квітування коручки темно-червоної і ковили волосистої. https://www.facebook.com/Національний-природний-парк-Кременецькі-гори
Обстеження територій, перспективних під розширення національного природного парку „Кременецькі гори” 4.08.2020		В.о. директора НПП „Кременецькі гори” М.О. Штогрин Науково-дослідний відділ НПП „Кременецькі гори”	Зафіксовано види ЧКУ: відкасих татарниколистий, ковила волосивста, пальчатокорінник м'ясочервоний та ін.
Весняні обліки первоцвітів на території НПП „Дністровський каньйон” 05.03-20.04.2020		Науково-дослідний відділ НПП „Дністровський каньйон”	Під час обстежень зафіксовано цвітіння підсніжника білосніжного, горицвіту весняного, соню чорніючого, гіацинтника білого, кремени гібридної
Інвентаризація видового складу флори НПП „Дністровський каньйон” та суміжних територій протягом року		Науково-дослідний відділ НПП „Дністровський каньйон”	Поповнення бази даних місць зростання рідкісних видів, угруповань Зеленої книги України
Вивчення раритетної складової рослинного світу в ур. Обіжево в околицях с. Добрівляни 26.05.2020		Науково-дослідний відділ НПП „Дністровський каньйон”	Поповнення бази даних місць зростання рідкісних видів
Вивчення флористичного і фітоценотичного різноманіття долини р. Стрипа ур. Рівна скеля, ур. Жолуб в околицях. с. Скоморохи 12-13.03.2020		Науково-дослідний відділ НПП „Дністровський каньйон	Виявлено нові місця зростання рідкісних видів: місячниця оживаючої, вальдштейнії гравілатоподібної, листовика склопендрового, аруму Бессера
Вивчення флористичного і фітоценотичного різноманіття околиці печери „Ювілейна” поблизу с. Сапогів		Науково-дослідний відділ НПП „Дністровський каньйон”	Поповнення бази даних місць зростання рідкісних видів, проведено геоботанічний опис

26.06.2020			
Вивчення флористичного і фітоценотичного різноманіття схилу Дністра в ур. „Сивулино” в околицях с. Іване Золоте 02.07.2020		Науково-дослідний відділ НПП „Дністровський каньйон”	Поповнення бази даних місць зростання рідкісних видів та їх угруповань, проведено геоботанічний опис
Обстеження ділянки Червоне-Пустельня в ок. с. Нирків 17.07.2020		Науково-дослідний відділ НПП „Дністровський каньйон	Поповнення бази даних місць зростання рідкісних видів та їх угруповань, опис локалітету головатня високого
Обстеження ботанічної пам'ятки природи місцевого значення „Берекова діброва у Шутроминцях” 05.10.2020		Науково-дослідний відділ НПП „Дністровський каньйон	Подання звіту по результатах обстеження з природоохоронними рекомендаціями
Проведення обстеження локалітету чорниці на БППП „Стежка сходи” в ур. Жежава в ок. с. Зелений Гай 28.10.2020		Науково-дослідний відділ НПП „Дністровський каньйон”	Занесення результатів до матеріалів Програми „Літопис природи”
Флористичні особливості геоботанічних профілів природного заповідника „Медобори”		Природний заповідник „Медобори” Баранчук Галина, Семенович Наталія	Баранчук Галина, Семенович Наталія Флористичні особливості геоботанічних профілів природного заповідника „Медобори” // Природа Поділля: вивчення, проблеми збереження. Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 30-річчю природного заповідника „Медобори” (Гримайлів, 20-21 серпня 2020 року). – Тернопіль: Підручники і посібники, 2020. – С. 12-18.
Характеристика дубових деревостанів природного заповідника „Медобори”		Природний заповідник „Медобори” Бачинська Уляна	Бачинська Уляна Характеристика дубових деревостанів природного заповідника „Медобори” // Природа Поділля: вивчення, проблеми збереження. Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 30-річчю природного заповідника „Медобори” (Гримайлів, 20-21 серпня 2020 року). – Тернопіль : Підручники і посібники, 2020. – С. 26-34.

Лісівничо-таксаційні особливості грабняків природного заповідника „Медобори”		Природний заповідник „Медобори” Бачинська Уляна	Бачинська У. О. Лісівничо-таксаційні особливості грабняків природного заповідника „Медобори” Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія: Біологія. – 2019. – № 4 (78). – С. 6-10.
Особливості стану популяцій деяких видів <i>Orchidaceae</i> на постійних пробних площах у природному заповіднику „Медобори” за останнє десятиріччя		Природний заповідник „Медобори” Козира Леся	Козира Леся Особливості стану популяцій деяких видів <i>Orchidaceae</i> на постійних пробних площах у природному заповіднику „Медобори” за останнє десятиріччя // Природа Поділля: вивчення, проблеми збереження. Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 30-річчю природного заповідника „Медобори” (Гримайлів, 20-21 серпня 2020 р.). – Тернопіль : Підручники і посібники, 2020. – С. 156-162.
Збереження та відтворення рідкісних лісових угруповань в квазіприродних екосистемах Кременецького ботанічного саду		Науково-дослідний відділ Кременецького ботсаду Р.С. Панасенко, С.С. Євсікова	Дослідженнями охоплено 3 раритетних види і 1 форма: береза Клокова, береза повисла ф. темногора, дуб скельний, бук лісовий. Опрацьовано літературні джерела, проведено вибір місця майбутнього формування, готується збір насіннєвого матеріалу.
Формування штучних популяцій рідкісних видів рослин (реінтродукція) на території ботанічного саду.		Науково-дослідний відділ Кременецького ботсаду Л.Л. Онук	Закладено 2 нових локуси. В дослідженнях задіяно всього 17 рідкісних видів.
Формування колекційних фондів		Науково-дослідний відділ Кременецького ботсаду Л.Л. Онук, Ю.В. Петрук. Т.В. Чубата	1)Т. Чубата, В. Чубатий, О. Савицька <i>Інтродукція рідкісних представників родини Alliaceae в Кременецькому ботанічному саду</i> . Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Біологічні науки, 2020, 1 (389). - С. 5-9 2) Петрук Ю.В. <i>Збереження ex situ рослин природної флори у Кременецькому ботанічному саду</i> . Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф „Біорізноманіття України в контексті сучасних природних умов середовища”

			(Тернопіль, 04-05 червня, 2020), Тернопільський ОКІППО. – Тернопіль: Крок, 2020. – С.146-148
Функціонування розсадника рідкісних видів рослин		Науково-дослідний відділ Кременецького ботсаду Л.Л. Онук, Р.В. Скакальський	Для поновлення чисельності видів у штучних популяціях та з метою формування резерву посадкового рослинного матеріалу у розсаднику вирощується 17 видів раритетних рослин.
Моніторинг території ботсаду з метою виявлення нових локалітетів рідкісних та інвазивних видів.		Науково-дослідний відділ Кременецького ботсаду Л.Л. Онук, Ю.В. Петрук. Т.В. Чубата	Ліснічук А.М., Онук Л.Л. <i>Трав'янисті адвентивні види рослин Кременецького ботанічного саду</i> . Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої №-річчю природного заповідника „Медобори” (Гримайлів, 20-21 серпня 2020 р., Тернопіль: „Підручники і посібники”, 2020. – С. 206-208
Заходи з охорони та відтворення рослинного світу			
Відповідно до Проекту організації території, працівниками Парку проведено роботи по відтворенню корінних насаджень з введенням у підлісок клокички перистої 21.03. та 26.03.20		Працівники НПП „Кременецькі гори”	https://www.facebook.com/Національний-природний-парк-Кременецькі-гори
у кв.18 в. 14 пл. 1,5 га (г. Гостра); кв. 49 в. 11, 12, 18, 21 пл. 4,0 га (ур. Волове) Вікнянського лісництва здійснено розчистку площ з наявністю рідкісних рослин, яка проводиться на основі наукових обґрунтувань та Проекту організації території з метою збереження видів, занесених до Червоної книги України та регіонально-рідкісних видів.		Працівники природного заповідника „Медобори”	Проведено вирубування самосіву сосни звичайної (<i>Pinus sylvestris</i> L.), бирючини (<i>Ligustrum vulgare</i> L.), глоду (<i>Crataegus</i> sp.), ялівцю звичайного (<i>Juniperus communis</i> L.), свидини криваво-червоної (<i>Swida sanguinea</i> Opiz.).

Проведено механічне знищення чужерідних інвазивних видів на території ботсаду на площі 55 м кв.(золотушника канадського в урочищі Кар'єр та амброзії на г. Воловиця).		Науково-дослідний відділ Кременецького ботсаду Л.Л. Онук, Ю.В. Петрук. Т.В. Чубата Р.В. Скакальський	Зменшено площу поширення зазначених видів у двічі.
---	--	---	--

*за даними природного заповідника „Медобори”, національних природних парків „Дністровський каньйон” та „Кременецькі гори”, Кременецького ботанічного саду загальнодержавного значення

Х. Тваринний світ

Фауна області багата, як лісовими, так і степовими видами тварин. Можна зустріти й види з основними ареалами поширення на Поліссі, та у Карпатах. В північній частині області поширені Поліські види, а саме: куниця лісова і кам'яна, заєць, білка, дикий кабан, рись, вовк, рябчик, тетерев, куріпка та ін.

Представники тваринного світу Карпат - горностай, ласка, дикий кіт, дикий кабан, рябчик, орел-сапсан, снігур, кедрівка, козуля та олень, частіше зустрічаються у південній частині області.

Серед тварин степу, котрі також поширені в області, найчастіше зустрічаються – заєць, сіра і степова полівки, тхір, жайворонок, перепелиця, та стрепет.

Наслідком нераціонального господарювання минулих десятиліть стало значне скорочення чисельності популяцій лосів, козуль, оленів, дрохв та інших видів. До прикладу у 1960-х роках зникли дрохви, котрі були поширені у Кременецькому районі, та рябчики у Шумському. Сіра гуска стала надзвичайно рідкісним видом. До ендемічних видів належать: подільський кріт, плямистий ховрах, мала кутора, чагарникова полівка. Зник стрепет.

До тварин, котрі перебувають під загрозою цілковитого знищення, та занесені до „Червоної книги України”, відносять наступні види: лелека чорний, тхір степовий, широковух звичайний, пугач, орлан білохвіст, кіт лісовий, беркут, кутора мала, скопа, полоз лісовий та інші. На території області заборонено відстрілювати видру, ондатру, білку сіру куріпку, яструба-перепелятника, ворона та грака.

На території області зустрічається 205 видів фауни, занесених до Європейського Червоного списку, охороняється 72 види тварин віднесених до додатків Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни та флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), 328 види – до додатків Конвенції про охорону дикої флори і фауни природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), 34 – до додатків Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська конвенція, CMS), 44 види тварин охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA), 25 видів охороняються відповідно до Угоди про збереження кажанів в Європі (EUROBATS).

З 446 раритетних видів 40 – в Червоному списку Міжнародного союзу охорони природи

Види тваринного світу, що охороняються

Таблиця 38

Види тваринного світу	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1	2	3	4
Загальна кількість видів тварин регіону, од., у т.ч.	15400	15400	15400
Загальна кількість видів тваринного світу на території області, що охороняються, од	439	441	446
Загальна кількість видів тварин, занесених до Червоної книги України, од.	202	204	205

Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	69	69	72
Кількість видів тварин, занесених до додатків Конвенції про охорону дикої флори і фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), од.	332	332	328
Кількість видів тварин, занесених до додатків Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська конвенція, CMS), од.	34	34	34
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA), од.	40	40	44
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження кажанів в Європі (EUROBATS), од.	24	24	25

Перелік видів тварин, що охороняються, в регіоні (станом на 01.01.2020 року)

Таблиця 39

№ з/п	Назва виду (українська і латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	CITES	CMS	AEWA	EUROBATS	Європейський червоний список	МСОП
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Андрена золотогола (Andrena chryscopus)	+							
2.	Аноплій самарський (Anoplius samariensis)	+							
3.	Аполлон (Parnassius apollo)	+	+	+				+	+
4.	Бабка- левкоринія хвостата (Leucorrhinia caudalis)		+						
5.	Багатів'яз гірський (український) (Polydesmus montanus)	+							
6.	Баклан великий (Phalacrocorax carbo)		+						
7.	Баклан малий (Phalacrocorax pygmaeus)	+	+			+			
8.	Балобан, сокіл-балобан, кібець (Falco cherrug)	+							
9.	Баранець великий (дупель) (Gallinago media)		+			+			
10.	Баранець звичайний (Gallinago gallinago)		+			+			
11.	Бджолоїдка звичайна (Merops apiaster)		+	+	+				
12.	Берестянка звичайна		+						

	(Hippolais icterina)								
13.	Беркут (Aquila chrysaetos)	+							
14.	Бистрянка російська – Alburnoides rossicus	+							
15.	Бичок-пісочник (Neogobius fluviatilis)		+						
16.	Білизна звичайна (Aspius aspius)		+						
17.	Білозубка білочерева (велика) (Crocidura leucodon)	+	+						+
18.	Білозубка мала (Crocidura suaveolens Mill.)		+	+					
19.	Білоперий пічкур дністровський (Romanogobio kesslerii)	+	+						
20.	Бобер європейський (Castor fiber Linnaeus)		+						
21.	Больбелязм однорогий (Bolbelasmus unicornis)	+							
22.	Боривітер звичайний (Falco tinnunculus)		+	+					
23.	Борсук звичайний (Meles meles)			+					
24.	Бражник дубовий (Marumba guercus)	+							
25.	Бражник мертва голова (Acherontia atropos)	+							
26.	Бражник прозерпіна (Proserpinus proserpina)	+	+					+	+
27.	Бражник скабіозовий (Hemaris titus)	+							
28.	Брижач (Philomachus pugnax)		+						
29.	Бугай (Botaurus stellaris)		+			+			
30.	Бугайчик (Ixobrychus minutus)		+			+			
31.	В'юн звичайний (Misgurnus fossilis)		+						
32.	В'юрок ((Fringilla montifringilla)		+						
33.	Ведмедиця велика (Pericallia matronula)	+							
34.	Ведмедиця-господиня (Callimorpha dominula)	+							
35.	Веретільниця ламка (Anguis fragilis)		+						
36.	Верховка звичайна (Leucaspis delineatus)		+						

37.	Вечірниця велетенська (<i>Nyctalus lasiopterus</i>)	+	+		+		+		+
38.	Вечірниця мала (<i>Nyctalus leisleri</i>)	+	+	+	+		+		+
39.	Вечірниця руда (<i>Nyctalus noctula</i>)	+	+	+			+		+
40.	Вивільга (<i>Oriolus oriolus</i>)		+						
41.	Вивірка звичайна (<i>Sciurus vulgaris</i>)		+						
42.	Видра річкова (<i>Lutra lutra</i>)	+	+	+				+	+
43.	Вирезуб причорноморський (<i>Rutilus frisii</i>)	+							
44.	Вівсянка городня (<i>Emberiza cirrus</i>)		+						
45.	Вівсянка звичайна (<i>Emberiza citrinella</i>)		+						
46.	Вівсянка очеретяна (<i>Emberiza schoeniclus</i>)		+						
47.	Вівчарик весняний (<i>Phylloscopus trochilus</i>)		+						
48.	Вівчарик жовтобровий (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>)		+						
49.	Вівчарик-ковалик (<i>Phylloscopus collybita</i>)		+						
50.	Вільшанка (<i>Erithacus rubecula</i>)		+	+					
51.	Вовк звичайний (<i>Canis lupus</i>)		+	+				+	
52.	Вовчок горішковий (<i>Musccardinus avellanarius</i>)		+						
53.	Вовчок лісовий (<i>Dryomys mitedula</i>)		+						
54.	Вовчок садовий (<i>Eliomys quercinus</i> L., 1766)	+	+						
55.	Волове очко (<i>Troglodytes troglodytes</i>)		+						
56.	Вуж водяний (<i>Natrix tessellata</i>)		+						
57.	Вуж звичайний (<i>Natrix natrix</i>)		+						
58.	Вусач альпійський (<i>Rosalia alpina</i>)	+	+					+	
59.	Вусач великий дубовий (<i>Cerambyx cerdo</i>)	+	+					+	+
60.	Вусач земляний- хрестоносець (<i>Dorcadion egestre</i>)	+							
61.	Вусач мускусний	+							

	(<i>Aromia moschata</i>)								
62.	Вусач червонокрилий Келлера (<i>Purpuricenus gaehleri</i>)	+							
63.	Вухань австрійський (<i>Plecotus austriacus</i>)	+	+	+			+		+
64.	Вухань звичайний (<i>Plecotus auritus</i>)	+	+	+			+		+
65.	Гагара чорношия (<i>Gavia stellata</i>)		+	+					
66.	Гадюка звичайна (<i>Vipera berus</i>)		+						
67.	Гаїчка болотяна (<i>Parus palustris</i>)		+						
68.	Гаїчка-пухляк (<i>Parus montanus</i> Baldestein, 1827)		+						
69.	Гірчак європейський (<i>Rhodeus amarus</i>)		+						
70.	Глушець (глухар) (<i>Tetrao urogallus</i>)	+	+						
71.	Гоголь (<i>Bucephala clangula</i>)	+				+			
72.	Голуб сизий (<i>Columba livia</i>)		+						
73.	Голуб-синяк (<i>Columba oenas</i>)	+	+						
74.	Гонкочеревець перев'язаний (бабка перев'язана) (<i>Sympetrum pedemontanum</i>)	+							
75.	Горихвістка звичайна (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)		+						
76.	Горихвістка чорна (<i>Phoenicurus ochruros</i>)		+						
77.	Горіхівка (<i>Nucifraga caryocatactes</i>)	+	+						
78.	Горлиця звичайна (<i>Streptopelia turtur</i>)		+						
79.	Горлиця садова (<i>Streptopelia decaocto</i>)		+						
80.	Горностай (<i>Mustela erminea</i>)	+	+						+
81.	Горобець польовий (<i>Passer montanus</i>)		+						
82.	Гранарія зернова (<i>Granaria frumentum</i> Draparnaud, 1801)	+							
83.	Грицик великий (<i>Limosa limosa</i>)					+			
84.	Гуска білолоба – <i>Anser</i>		+	+					

	albifrons								
85.	Гуска мала (гуска білолоба мала) (<i>Anser erythropus</i>)	+							
86.	Гуска сіра (<i>Anser anser</i>)		+			+			
87.	Дерихвіст лучний (<i>Glareola pratincola</i>)	+	+						
88.	Деркач (<i>Crex crex</i>)		+					+	
89.	Джерлянка жовточерева (<i>Bombina variegata</i>)	+	+						
90.	Джерлянка червоночерева, кумка звичайна (<i>Bombina bombina</i>)		+						
91.	Джміль вірменський (<i>Bombus armeniacus</i>)	+							
92.	Джміль глинистий (<i>Bombus argillaceus</i>)	+							
93.	Джміль лезус (<i>Bombus laesus</i>)	+							
94.	Джміль моховий (<i>Bombus muscorum</i>)	+							
95.	Джміль пахучий (<i>Bombus fragrans</i>)	+							
96.	Джміль червонуватий (<i>Bombus ruderatus</i>)	+							
97.	Джміль яскравий (<i>Bombus ponorum</i>)	+							
98.	Дибка степова (<i>Saga pedo</i>)	+							+
99.	Дисцелія зональна (<i>Discoelius zonalis</i>)	+							
100.	Дозорець імператор (<i>Anax imperator</i> Leach)	+							
101.	Дрізд співочий (<i>Turdus philomelos</i>)		+						
102.	Дрізд чорний (<i>Turdus merula</i>)		+						
103.	Дрімлюга (<i>Caprimulgus europaeus</i>)		+						
104.	Дукачик непарний (<i>Lycaena dispar</i>)		+						+
105.	Дятел білоспинний (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	+	+						
106.	Дятел зелений (жовна) (<i>Picus viridis</i>)		+						
107.	Дятел малий (<i>Dendrocopos minor</i>)		+						
108.	Дятел середній (<i>Dendrocopos medius</i>)		+						
109.	Дятел сірійський (<i>Dendrocopos syriacus</i>)		+						

110.	Дятел строкатий звичайний (<i>Dendrocopos major</i>)		+						
111.	Дятел трипалій (<i>Dendrocopos trsdactylus</i>)	+							
112.	Жаба гостроморда (<i>Rana terrestris</i>)		+						
113.	Жаба їстівна (<i>Pelophylax esculentus</i>)		+						
114.	Жаба озерна (<i>Pelo-phylax ridibundus</i>)		+						
115.	Жаба прудка (<i>Rana dalmatina</i>)	+	+						
116.	Жаба ставкова (<i>Pelophylax lessonae</i>)		+						
117.	Жаба трав'яна (<i>Rana temporaria</i>)		+						
118.	Жайворонок лісовий (<i>Calandrella arborea</i>)		+						
119.	Жайворонок малий (<i>Calandrella cinerea</i>)		+						
120.	Жайворонок польовий (<i>Calandrella arvensis</i>)		+						
121.	Жовна зелена (дятел зелений) (<i>Picus viridis</i>)	+	+						
122.	Жовна сива (<i>Picus canus</i>)		+						
123.	Жовна чорна (<i>Dryocopus martius</i>)		+						
124.	Жовтюх торфовищний (<i>Colias palaeno</i>)	+							
125.	Жук-олень, рогач звичайний (<i>Lucanus cervus</i>)	+	+						
126.	Жук-самітник (<i>Osmoderma eremita</i>)	+						+	+
127.	Журавель білий ,стерх (<i>Grus leucogeranus</i>)		+	+	+	+			
128.	Журавель сірий (<i>Grus grus</i>)	+	+	+		+			
129.	Заєць сірий (<i>Lepus europaeus</i>)		+						
130.	Зеленяк (<i>Chloris chloris</i>)		+						
131.	Землянка звичайна (<i>Pelobates fuscus</i>)		+						
132.	Зимняк (<i>Buteo lagopus Pontoppidan, 1763</i>)		+						
133.	Зміїд (<i>Circaetus gallicus</i>)	+	+	+					

134.	Зозуля (<i>Cuculus canorus</i>)		+						
135.	Золотомушка жовточуба (<i>Regulus regulus</i>)		+						
136.	Зуйок малий (пісочник) (<i>Charadrius dubius</i>)		+			+			
137.	Зяблик (<i>Fringilla coelebs</i>)		+						
138.	Іволга- вівільга (<i>Oriolus oriolus</i>)		+						
139.	Йорж-носар (<i>Gymno- cephalus acerinus</i>)	+							
140.	Кабан звичайний (<i>Sus scrofa</i>)		+						
141.	Кажан пізній (<i>Eptesicus serotinus</i>)	+	+	+			+		+
142.	Казарка червоногола (<i>Rufibrenta ruficollis</i>)	+	+	+		+		+	
143.	Кам'янка звичайна (<i>Oenanthe oenanthe</i>)		+						
144.	Канюк звичайний (<i>Buteo buteo</i>)		+	+	+				
145.	Канюк степовий (<i>Buteo rufinus</i>)	+	+	+					
146.	Карась звичайний (карась, золотий) (<i>Carassius carassius</i>)	+							
147.	Квак (<i>Nycticorax nycticorax</i>)		+		+				
148.	Квакша звичайна (<i>Hyla arborea</i>)		+						
149.	Кібчик (<i>Falco vespertinus</i>)		+	+	+				
150.	Кіт лісовий (<i>Felis silvestris</i>)	+	+	+					
151.	Клепець європейський (<i>Ballerus sapa</i>)			+					
152.	Кобилочка річкова (<i>Locustella fluviatilis</i>)		+						
153.	Кобилочка-цвіркун (<i>Locustella naevia</i>)		+						
154.	Ковалик сплющений (<i>Neopristilophus depressus</i>)	+							
155.	Коловодник великий (<i>Tringa nebularia</i>)		+						
156.	Коловодник звичайний (<i>Tringa totanus</i>)		+	+					
157.	Коловодник болотяний – <i>Tringa glareola</i>		+			+			
158.	Коловодник лісовий (<i>Tringa ochropus</i>)		+						

159.	Коловодник ставковий (поручайник) (<i>Tringa stagnatilis</i>)	+	+						
160.	Колпиця біла (<i>Platalea alba</i>)					+			
161.	Косар (<i>Platalea leucorodia</i>)	+	+	+	+	+			
162.	Коноплянка (<i>Acanthis cannabina</i>)		+						
163.	Кордулегастер кільчастий (<i>Cordulegaster boltoni</i>)	+							
164.	Коромисло зелене (<i>Aeschna viridis</i>)		+					+	+
165.	Коромисло лучне (<i>Brachytron pratense</i>)							+	
166.	Костогриз (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>)		+						
167.	Кошеніль польська (<i>Porphyropha polonica</i>)	+							
168.	Красик веселий (<i>Zygaena laeta</i>)	+							
169.	Красотіл пахучий (<i>Calosoma sycophanta</i>)	+						+	
170.	Красуня-діва (<i>Calopteryx virgo</i>)	+							
171.	Крех (крохаль) великий (<i>Mergus merganser</i>)		+			+			
172.	Крижень (<i>Anas platyrhynchos</i>)		+			+			
173.	Кропив'янка прудка (<i>Sylvia corruca</i>)		+						
174.	Кропив'янка рябогруда (<i>Sylvia nisoria</i>)		+						
175.	Кропив'янка садова (<i>Sylvia borin</i>)		+						
176.	Кропив'янка сіра (<i>Sylvia communis</i>)		+						
177.	Кропив'янка чорноголова (<i>Sylvia atricapilla</i>)		+						
178.	Крохаль довгоносий, крех середній (<i>Mergus serrator</i>)	+				+			
179.	Крук (<i>Corvus corax</i>)		+						
180.	Крутиголовка (<i>Jynx torquilla</i>)		+						
181.	Крячок білокрилий (<i>Chlidonias leucopterus</i>)		+	+					
182.	Крячок білощокий (<i>Chlidonias hybrida</i>)		+						
183.	Крячок каспійський (<i>Hydroprogne caspia</i>)	+	+						
184.	Крячок малий	+	+			+			

	(<i>Sterna albifrons</i>)								
185.	Крячок річковий (<i>Sterna hirundo</i>)		+			+			
186.	Крячок чорний (<i>Sterna niger</i>)		+						
187.	Ксилокопа звичайна (бджола-тесляр) (<i>Xylocopa valga</i>)	+							
188.	Ксилокопа фіолетова (бджола-тесляр) (<i>Xylocopa violaceae</i>)	+							
189.	Ксифідрія строката (<i>Xiphydria picta</i>)	+							
190.	Кулик – сорока (<i>Haematopus ostralegus</i>)	+							
191.	Кулик-довгоніг або ходулочник (<i>Himantopus himantopus</i>)	+				+			
192.	Кульон великий (кроншнеп великий) (<i>Numenius arquata</i>)	+				+			
193.	Кульон середній (кроншнеп середній) (<i>Numenius phaeopus</i>)	+				+			
194.	Кульон тонкодзьобий (кроншнеп тонкодзьобий) (<i>Numenius tenuirostris</i>)	+	+	+		+			
195.	Куниця звичайна (<i>Martes martes</i>)		+						
196.	Куниця кам'яна (<i>Martes foina</i>)		+						
197.	Куріпка сіра (<i>Perdix perdix</i>)		+						
198.	Курочка водяна (<i>Porzana chloropus</i>)		+						
199.	Курочка мала (<i>Porzana parva</i>)		+			+			
200.	Кутора мала (<i>Neomys anomalus</i>)	+							
201.	Ласка (<i>Mustela erminea</i>)		+						
202.	Ластівка берегова (<i>Riparia riparia</i>)		+						
203.	Ластівка міська (<i>Delichon urbica</i>)		+						
204.	Ластівка сільська (<i>Hirundo rustica</i>)		+						
205.	Лебідь - кликун - <i>Cygnus cygnus</i>		+			+			
206.	Лебідь малий (<i>Cygnus bewickii</i>)	+	+						

207.	Лебідь-шипун (<i>Cygnus olor</i>)		+			+			
208.	Левкоринія лісова (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)		+						
209.	Лелека білий (<i>Ciconia ciconia</i>)		+		+	+			
210.	Лелека чорний (<i>Ciconia nigra</i>)	+	+		+	+			
211.	Лептоюлюс Семенкевича (<i>Leptoulus semenkevitchi</i>)	+							
212.	Лилик двоколірний (<i>Vespertilio murinus</i>)	+	+	+	+		+		+
213.	Лилик пізній (<i>Eptesicus serotinus</i>)	+	+				+	+	
214.	Лиска (<i>Fulica atra</i>)		+		+	+			
215.	Лось європейський (<i>Alces alces</i>)		+						
216.	Лунь лучний (<i>Circus pygargus</i>)	+	+	+	+	+			
217.	Лунь очеретяний (<i>Circus aeruginosus</i>)		+	+	+				
218.	Лунь польовий (<i>Circus cyaneus</i>)	+	+	+					
219.	Лунь степовий (<i>Circus macrourus</i>)	+	+	+					
220.	Люцина (<i>Hamemaris lucina</i>)	+							
221.	Марена звичайна (<i>Barbus barbus</i>)	+							
222.	Мартин звичайний (<i>Larus ridibundus</i>)		+						
223.	Мартин каспійський (реготун чорноголовий) (<i>Larus ichthyaetus Pallas</i>)	+							
224.	Мартин малий (<i>Larus minutus</i>)		+						
225.	Мартин сивий (<i>Larus canus</i> L., 1758)		+						
226.	Махаон (<i>Papilio machaon</i>)	+							
227.	Мегарис рогохвоста (<i>Megarhyssa superba</i>)	+							
228.	Мегахіла (бджола-листоріз) Жіро (<i>Megachile giraudi</i>)	+							
229.	Мелітурга булавовуса (<i>Melitturga clavicornis</i>)	+							
230.	Минь річковий (<i>Lota lota</i>)	+							
231.	Мишівка лісова	+	+						+

	(<i>Sicista betulina</i>)								
232.	Мишівка степова (<i>Sicista subtilis</i>)	+	+						
233.	Мідиця звичайна (<i>Sorex araneus</i>)		+						
234.	Мідиця мала (<i>Sorex minutus</i>)		+						
235.	Мідиця середня (<i>Sorex caecutiens</i>)		+						
236.	Мідянка звичайна (<i>Coronella austriaca</i>)	+	+						
237.	Мінливець Ірис (<i>Aratura iris</i> L., 1758)	+							
238.	Мінога українська (<i>Eudontumyzon mariae</i>)	+							
239.	Мнемозина (<i>Parnassius mnemosyne</i>)	+	+					+	
240.	Могильник (<i>Aquila heliaca</i>)	+	+						
241.	Морімус темний (<i>Morimus funereus</i>)	+							
242.	Моруліна пухирчаста (<i>Morulina verrucosa</i>)	+							
243.	Мурашиний лев звичайний (<i>Myrmeleon formicarius</i>)							+	
244.	Мурашка руда лісова (<i>Formica rufa</i>)							+	
245.	Мухоловка білошия (<i>Ficedula albicollis Temminck, 1815</i>)		+						
246.	Мухоловка строката (<i>Ficedula hypoleuca</i> Pallas, 1764)		+						
247.	Мухоловка мала (<i>Ficedula parva</i> Bechstein, 1794)		+						
248.	Мухоловка звичайна (<i>Scutigera coleoptrata</i>)	+							
249.	Мухоловка сіра (<i>Muscicapa striata</i>)		+						
250.	Набережник (<i>Actitis hypoleucos</i>)		+						
251.	Нерозень (<i>Anas strepera</i>)	+	+		+				
252.	Нетопир звичайний (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	+	+	+			+		+
253.	Нетопир кожаноподібний (<i>Pipistrellus savii</i>)	+	+	+			+		+
254.	Нетопир Натусіуса (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	+	+	+			+		+
255.	Нетопир пігмея (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	+	+			+	+		

256.	Нетопир середземно-морський (<i>Pipistrellus kuhlii</i>)	+	+	+			+		+
257.	Нетопир-карлик (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	+	+	+			+		+
258.	Нічниця Брандта (<i>Myotis brandtii</i>)	+	+	+	+		+		+
259.	Нічниця велика (<i>Myotis myotis</i>)	+	+	+			+	+	+
260.	Нічниця водяна (<i>Myotis daubentonii</i>)	+	+	+			+		
261.	Нічниця вусата (<i>Myotis mystacinus</i>)	+	+	+			+		+
262.	Нічниця довговуха (<i>Myotis bechsteini</i>)	+	+	+			+		+
263.	Нічниця Наттерера (<i>Myotis nattereri</i>)	+	+	+	+		+	+	+
264.	Нічниця ставкова (<i>Myotis dasycneme</i>)	+	+	+	+		+	+	+
265.	Нічниця триколірна (<i>Myotis emarginatus</i>)	+	+	+	+		+		+
266.	Норка європейська (<i>Mustela lutreola</i>)	+	+						
267.	Огар (<i>Tadorna ferruginea</i>)	+	+			+			
268.	Одуд (<i>Upupa epops</i>)		+						
269.	Оксиетира жовтовуса (<i>Oxyethira flavicornis</i>)	+							
270.	Омелюх (<i>Bombycilla garrulus</i>)		+						
271.	Орел-карлик (<i>Hieraaetus pennatus</i>)	+	+	+					
272.	Орусус паразитичний (<i>Orussus abietinus</i> (Scopoli, 1763))	+							
273.	Осетр російський (<i>Accipenser gueldenstaedtii</i>)	+							
274.	Осоїд (<i>Pernis apivorus</i>)		+	+					
275.	Очеретянка велика (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>)		+						
276.	Очеретянка лучна (<i>Acrocephalus schoebaenus</i>)		+						
277.	Очеретянка прудка (<i>Acrocephalus paludicola</i>)	+	+		+			+	
278.	Очеретянка ставкова (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>)		+						
279.	Очеретянка чагарникова (<i>Acrocephalus palustris</i>)		+						
280.	П'явка медична	+	+	+				+	

	(<i>Hirudo medicinalis</i>)								
281.	Павиноочка грушева (<i>Saturnia pury</i>)							+	
282.	Палінгенія довгохвоста (<i>Palingenia longicauda</i>)	+	+						
283.	Пастушок (<i>Rallus aquaticus</i>)		+						
284.	Перепілка (<i>Coturnix coturnix</i>)		+		+				
285.	Перлівниця (<i>Margaritifera auricularia</i>)		+						
286.	Перлівниця товстостінна (<i>Unio crassus</i>)							+	
287.	Пилкохвіст український (<i>Poecilimon ukrainicus</i>)	+							
288.	Підковоніс великий (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	+	+		+		+		+
289.	Підковоніс малий (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	+	+	+	+		+		+
290.	Підкоришник звичайний (<i>Certhia familiaris</i>)		+						
291.	Підорлик великий (<i>Aquila clanga</i>)	+	+						
292.	Підорлик малий (<i>Aquila pomarina</i>)	+	+	+					
293.	Підсоколик великий (<i>Falco subbeuteo</i>)		+	+					
294.	Підуст звичайний (<i>Chondrostoma nasus</i>)		+						
295.	Пірникоза велика (<i>Podiceps cristatus</i>)		+						
296.	Пірникоза мала (<i>Podiceps ruficollis</i>)		+						
297.	Пірникоза сірощока (<i>Podiceps griseigena</i>)		+						
298.	Пірникоза чорношия (<i>Podiceps nigricollis</i>)		+						
299.	Пісочник малий (<i>Charadrius dubius</i>)		+						
300.	Плавунець широкий (<i>Dytiscus latissimus</i>)		+					+	
301.	Плікутерію Любомирського (<i>Plicuteria lubomirskii</i>)	+							
302.	Плиска біла (<i>Motacilla alba</i>)		+						
303.	Плиска гірська (<i>Motacilla cinerea</i>)		+						
304.	Плиска жовта		+						

	(<i>Motacilla flava</i>)								
305.	Плиска жовтоголова (<i>Motacilla citreola</i>)		+						
306.	Плиска чорноголова (<i>Motacilla feldegg</i>)		+						
307.	Побережник малий (кулик-горобець) (<i>Calidris minuta</i>)		+			+			
308.	Повзик (<i>Sitta europaea</i>)		+						
309.	Погонич звичайний (<i>Porzana porzana</i>)		+		+				
310.	Погонич малий (<i>Porzana parva</i>)		+			+			
311.	Подалірій (<i>Iphicides podalirius</i>)	+							
312.	Поліксена (<i>Zarynthia polyxena</i>)	+	+					+	
313.	Полоз жовточеревий (<i>Coluber jugularis</i>)	+	+						
314.	Полоз лісовий, ескулапів (<i>Zamenis longissimus</i>)	+	+						
315.	Попелюх (<i>Aythya ferina</i>)		+						
316.	Попельх (чернь червоноголова) (<i>Aythya ferina</i>)					+			
317.	Посмітюха (<i>Galerida cristata</i>)		+						
318.	Пронурок (<i>Cinclus cinclus</i>)		+						
319.	Просянка (<i>Emberiza calandra</i>)		+						
320.	Пугач (<i>Bubo bubo</i>)	+	+	+					
321.	Пухівка (гага) (<i>Somateria mollissima</i>)	+		+					
322.	Р'ясоніжка велика (<i>Neomus fodiens</i>)	+	+						
323.	Равлик великий жовтуватий (<i>Helix pomatia</i> L., 1758)		+					+	
324.	Равлик Любомирського (<i>Plicutaria lubomirskii</i> Slosarski, 1881)	+							
325.	Райдужниця велика (<i>Apatura iris</i>)	+							
326.	Райка звичайна (деревна) (<i>Hyla arborea</i>)		+						
327.	Рак широкопалий (<i>Astacus</i> <i>astacus</i>)	+	+					+	+
328.	Ремез		+						

	(Remia pendulinus)								
329.	Рибалочка (Alcedo atthis)		+						
330.	Рибець малий (Vimba vimba tenella)	+							
331.	Річковий вугор європейський – <i>Anguilla anguilla</i>							+	
332.	Ропуха зелена (Bufo viridis)		+						
333.	Ропуха сіра (звичайна) (Bufo bufo)		+						
334.	Сарна європейська (Capreolus capreolus)		+						
335.	Савка (Охура leucosephala)	+	+	+	+	+		+	
336.	Сапсан (Falco peregrinus)	+	+	+					
337.	Сатир залізний (Hipparchia statilinus)	+							
338.	Сатурнія велика (Saturnia puri)	+							
339.	Сатурнія мала (Saturnia pavonia)	+							
340.	Сатурнія руда (Aglia tau)	+							
341.	Сатурнія середня (Saturnia spini)	+							
342.	Свищ (Anas penelope)		+						
343.	Севрюга звичайна (Acipenser stellatus)	+							
344.	Серпокрилець чорний (Apus apus)		+						
345.	Сиворакша (Coracias garrulus)	+	+		+				
346.	Синець звичайний (Ballerus ballerus)		+						
347.	Синиця біла (Parus cyanus)	+							
348.	Синиця блакитна (Parus caeruleus)		+						
349.	Синиця велика (Parus major)		+						
350.	Синиця довгохвоста (Aegithalos caudatus)		+						
351.	Синиця чорна (Parus ater)		+						
352.	Синиця чубата (Parus cristatus)		+						
353.	Синьошийка (Luscinia svecica L., 1758)		+						
354.	Синявець аргирогномон (Plebejus argyrognomon)							+	

	Bergstrasser, 1779)								
355.	Синявець Пилаон (<i>Pericallia matronula</i>)	+							
356.	Сипуха (<i>Tyto alba</i>)	+	+	+					
357.	Сич хатній (<i>Athene noctua</i>)		+	+					
358.	Сінниця Геро (<i>Coenonympha hero</i>)	+	+				+		
359.	Скарабей священний (<i>Scarabaeus sacer</i>)	+							
360.	Скеляр строкатий (<i>Monticola saxatilis</i> <i>haliaetus</i>)	+	+	+	+				
361.	Сколія-гігант (<i>Scolia maculata</i>)	+							
362.	Скопа (<i>Pandion haliaetus</i>)	+	+	+	+				
363.	Слимак виноградний (<i>Hebix pomatia</i>)						+		
364.	Сліпак подільський (<i>Spalax zemni</i>)	+							
365.	Слуква (<i>Scolopax rusticola</i>)		+						
366.	Снігур (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)		+						
367.	Сова болотяна (<i>Asio flammeus</i>)	+	+	+					
368.	Сова вухата (<i>Asio otus</i>)		+	+					
369.	Сова довгохвоста (<i>Strix uralensis</i>)	+	+	+					
370.	Сова сіра (<i>Strix aluco</i>)		+	+					
371.	Совка сокиркова (<i>Periphanes delphinii</i>)	+							
372.	Совка звичайна (<i>Otus</i> <i>scops</i>)	+	+	+					
373.	Соловейко західний (<i>Luscinia megarhynchos</i>)		+	+					
374.	Соловейко східний (<i>Luscinia luscinia</i>)		+						
375.	Сольпуга звичайна (<i>Galeodes araneoides</i>)	+							
376.	Сом європейський (<i>Silurus</i> <i>silurus</i>)		+						
377.	Сонцевик фау-біле (<i>Nymphalis vaualbum</i>)	+							
378.	Соня лісова (<i>Dryomys nitedula</i> Pallas, 1778)		+						
379.	Сорокопуд сірий (<i>Lanius excubitor</i>)	+	+						
380.	Сорокопуд терновий (жупан)		+						

	(<i>Lanius collurio</i>)								
381.	Сорокопуд чорнолобий (<i>Lanius minor</i>)		+						
382.	Стафілін волохатий (<i>Emus hirtus</i>)	+							
383.	Стерлядь прісноводна (<i>Acipenser ruthenus</i>)	+	+	+	+			+	+
384.	Стрічкарка блакитна (<i>Catocala fraxini</i>)	+							
385.	Стрічкарка велика червона (<i>Catocala dilekta</i>)	+							
386.	Стрічкарка орденська малинова (<i>Catocala sponsa</i>)	+							
387.	Стрічкарка тополева (<i>Limenitis populi</i>)	+							
388.	Тетерук (<i>Lyrurus tetrix</i>)	+							
389.	Тинівка лісова (<i>Prunella modularis</i>)		+						
390.	Тонкочеревець перев'язаний (<i>Sympetrum pedemontanum</i> (Allioni, 1776)	+							
391.	Травянка чорноголова (<i>Saxicola torquata</i>)		+						
392.	Травянка (чекан) лучна (<i>Saxicola rubetra</i>)		+						
393.	Тритон гребінчастий (<i>Triturus cristatus</i>)		+						
394.	Тритон звичайний (<i>Triturus vulgaris</i>)		+						
395.	Трохета Биковського (<i>Trocheta bykowskii</i>)	+							
396.	Турун Ештрайхера (<i>Carabus estreicheri</i>)	+							
397.	Турун зморшкуватий (<i>Carabus intricatus</i> L., 1761)		+						
398.	Турун угорський (<i>Carabus hungaricus</i>)	+							
399.	Тхір лісовий (чорний) (<i>Mustela putorius</i>)	+	+						+
400.	Тхір степовий (<i>Mustela eversmannii</i>)	+	+						
401.	Умбра звичайна (<i>Umbra krameri</i>)	+	+					+	
402.	Урофора Дзедушицького (<i>Urophora dzieduszyckii</i>)	+							
403.	Ховрах європейський (<i>Ctellus cellus</i>)		+						

404.	Ховрах рябий (<i>Stellus suslicus suslicus</i>)	+	+						+
405.	Хом'як звичайний (<i>Cricetus cricetus</i>)	+	+						+
406.	Хохуля руська (<i>Desmana moschata</i>)	+							
407.	Чайка (<i>Vanellus vanellus</i>)		+		+	+			
408.	Чапля жовта, чепура (<i>Ardeola ralloides</i>)	+	+			+			
409.	Чапля руда (<i>Ardea purpurea</i>)		+			+			
410.	Чапля сіра (<i>Ardea cinerea</i>)		+			+			
411.	Часничниця звичайна (<i>Pelobates fuscus</i>)		+						
412.	Чепура велика (<i>Egretta alba</i>)		+						
413.	Чепура мала (<i>Egretta garzetta</i>)		+						
414.	Черпаха болотяна (<i>Emys orbicularis</i>)		+						
415.	Червінець непарний (<i>Lycaena dispar</i> Haworth, 1803)		+						
416.	Чернь білоока (<i>Aythya nyroca</i>)	+				+			
417.	Чернь червонодзьоба (<i>Netta rufina</i>)	+							
418.	Чернь чубата (<i>Aythya fuligula</i>)		+			+			
419.	Чечітка звичайна (<i>Acanthis flammea</i>)		+						
420.	Чиж (<i>Spinus spinus</i>)		+						
421.	Чикотень (<i>Turdus pilarus</i>)		+						
422.	Чирянка велика (<i>Anas guerguedula</i>)		+						
423.	Чирянка мала (чирок-свистунець) (<i>Anas crecca</i>)					+			
424.	Чоп великий (<i>Zingel zingel streber</i>)	+	+					+	+
425.	Широковух європейський (<i>Barbastella barbastella</i>)	+	+	+			+		+
426.	Шишкар білокрилий (<i>Loxia leucoptera</i>)		+						
427.	Шишкар сосновий (<i>Loxia pytyopsittacus</i>)		+						
428.	Шишкар ялиновий (<i>Loxia curvirostra</i>)		+						
429.	Шпак рожевий (<i>Sturnus roseus</i>)	+	+						

430.	Шуліка рудий (<i>Milvus milvus</i>)	+	+	+	+			+	
431.	Шуліка чорний (<i>Milvus migrans</i>)	+	+	+	+				
432.	Щеврик лісовий (<i>Anthus trivialis</i>)		+						
433.	Щеврик лучний (<i>Anthus pratensis</i>)		+						
434.	Щеврик польовий (<i>Anthus campestris</i>)		+						
435.	Щеврик червоногрудий (<i>Anthus cervinus</i>)		+						
436.	Щедрик (<i>Serinus serinus</i>)		+						
437.	Щиглик (<i>Carduelis carduelis</i>)		+						
438.	Щипавка звичайна (<i>Cobitis taenia</i>)		+						
439.	Ялець звичайний (<i>Leuciscus leuciscus</i>)	+							
440.	Ялець-андруга європейський (<i>Leuciscus souffia agassizi</i>)	+							
441.	Яструб великий (<i>Accipiter gentilis</i>)		+	+	+				
442.	Яструб малий (<i>Accipiter nissus</i>)		+	+	+				
443.	Ящірка живородна (<i>Lacerta vivipara</i>)		+						
444.	Ящірка зелена (<i>Lacerta viridis</i>)	+	+						
445.	Ящірка прудка (<i>Lacerta agilis</i>)		+						
	Усього: 445	205	328	72	34	44	25	36	40

Перелік видів тварин, які охороняються і які з'явилися чи зникли в регіоні за останні три роки

Таблиця 40

Назва виду	З'явилися*			Зникли			Причина
1	2			3			4
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	
Слизняк іспанський (<i>Arion lusitanicus</i> Mabille, 1868)		+					
Сосновий насінневий клоп – (<i>Leptoglossus occidentalis</i> (Heidemann, 1910)			+				
Мегарис	+						

рогохвоста (<i>Megarhyssa superba</i>)							
Плікутерія Любомирського (<i>Plicutera lubomirskii</i>)		+					
Сколія-гіганта (<i>Megascolia maculata</i>)		+					
Коїт лісовий (<i>Felis sylvestris</i>)		+					
баклан великий (<i>Phalacrocorax carbo</i> L.)			+				

*виявлені під час фауністичних досліджень

Інформація про чужорідні види тварин*

Таблиця 41

Назва виду (українська і латинська (наукова))	Результати досліджень, заходи контролю чисельності
Американський білий метелик (<i>Hyphantria cunea</i> (Drury, 1773))	Не проводились
Бичок- пісочник (<i>Neogobius fluviatilis</i> (Pallas, 1814))	Не проводились
Богомол звичайний (<i>Mantis religiosa</i> (Linnaeus, 1758))	Не проводились
Гармонія азійська (<i>Harmonia axyridis</i>)	Не проводились
Гармонія азійська (<i>Harmonia axyridis</i> (Pallas, 1773))	Не проводились
Головешка ротань (<i>Perccottus glenii</i>)	На території області була відмічена у річках Золота Липа та Серет. Вважається дуже шкідливою рибою, яка може винищити усі види риб у водоймі або суттєво скоротити їх популяцію.
Карась сріблястий (<i>Carassius gibelio</i> (Bloch, 1782))	Не проводились
Муфлон (<i>Ovis ammon musimon</i>)	Завезено з Чехії 13 голів у вольєр мисливського господарства „Стіжок”
Оленка волохата (<i>Tropinota hirta</i>)	Фітосанітарні заходи
Ротан (<i>Perccottus glenii</i> Dybowski, 1877)	Не проводились
Слизняк іспанський (<i>Arion lusitanicus</i> Mabille, 1868)	Не проводились
Сосновий насінневий клоп – <i>Leptoglossus occidentalis</i> (Heidemmann, 1910)	Не проводились

Триголкова колючка звичайна (Gasterosteus aculeatus Linnaeus)	На території області поширена у річках Серет та Збруч. У рибогосподарському відношенні вважається типовим шкідником, приносить шкоду рибному господарству, видаючи ікру личинки цінних видів риб
Тригранка річкова (Dreissena polymorpha Pallas, 1771)	Не проводились
Чебачок амурський (Pseudorasbora parva)	На території області поширена у річках Серет та Золота Липа. Даний вид становить небезпеку для аборигенної іхтіофауни, конкуруючи з деякими видами на трофічному рівні, витісняє та займає їхні екологічні ніші.

*за даними національних природних парків „Кременецькі гори”, „Дністровський каньйон”, природного заповідника „Медобори”, управління Державного агентства рибного господарства у Тернопільській області

Динаміка чисельності основних видів мисливських тварин (особин)*

Таблиця 42

Види мисливських тварин	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	2	3	4	5	6
Лось	3	4	4	4	4
Олень благородний	20	21	22	22	24
Олень плямистий	42	28	54	54	57
Кабан	1324	930	824	3633	3472
Козуля	3685	3642	3633	824	688
Заєць-русак	38055	38147	35914	35914	36799

*за даними обласного управління лісового та мисливського господарства в області

Добування основних видів мисливських тварин (особин)*

Таблиця 43

Рік	Види мисливських тварин	Затверджений ліміт добування	Видано ліцензій	Добуто	Не використано ліцензій	Причина невикористання
1	2	3	4	5	6	7
2017	Козуля Кабан	181 229	196 240	89 201	4	Кліматичні умови
2018	Козуля Кабан Олень плямистий	240 173 2	254 192 2	218 97 2	- - -	-//-
2019	Козуля Кабан Олень плямистий	256 134 2	290 172 2	231 56 2	1 11 -	-//-
2020	Козуля Кабан Олень плямистий	104 300 2	111 319 2	42 247 2	- - -	-//-

*за даними обласного управління лісового та мисливського господарства в області

Динаміка вилову риби*

Таблиця 44

Рік	Назва водного об'єкта	Затверджений ліміт вилову, т/рік	Фактичний вилов, т/рік
1	2	3	4
2018	-	-	-
2019	-	-	-
2020	-	-	-

*за даними управління Державного агентства рибного господарства в Тернопільській області

Кількість виявлених фактів браконьєрства*

Таблиця 45

Роки	Виявлено фактів браконьєрства, од.
1	2
2018 рік	70
2019 рік	89
2020 рік	93

*за даними обласного управління лісового та мисливського господарства в області та Державної екологічної інспекції у Тернопільській області

Перелік природоохоронних заходів і наукових досліджень щодо стану дикої фауни і заходів, вжитих щодо охорони тваринного світу, у тому числі на виконання вимог міжнародних договорів України у галузі дикої фауни та рішень її керівних органів

Таблиця 46

Назва, терміни та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/ виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, вказується посилання)
1	2	3	4
Дослідження щодо стану популяцій диких тварин			
Зимовий облік ссавців за слідами методом картування 21.01.2020-15.01.2021		Відділ державної охорони ПЗФ НПП „Кременецькі гори”	Встановлено відносну чисельність ссавців
Дослідження кажанів		А.Т. Башта НПП „Дністровський каньйон” НПП „Кременецькі гори”	Здійснено інвентаризацію видів у Кременецьких каменеломнях
Дослідження ентомофауни 16.04.20-10.10.20 року		Науково-дослідний відділ НПП „Кременецькі гори”	Зафіксовано види, що належать до ЧКУ та зареєстровано 18 нових для Парку видів.
Дослідження орнітофауни		Науково-дослідний відділ НПП „Кременецькі гори”	Здійснено обліки на орнітологічних маршрутах
Дослідження чисельності та стану популяцій видів фауни здійснювалися на 4 ентомологічних маршрутах, 6 орнітологічних маршрутах, 2 герпетологічних маршрутах, 7 стаціонарах по вивченню дрібних ссавців, 7 кільцевих маршрутах по вивченню чисельності та видового складу хутрових та копитних тварин.		Науково-дослідний відділ природного-заповідника „Медобори”	Літопис природи природного заповідника „Медобори”, книга 27; кер. Оліяр Г. І; вик.: Оліяр Г. І., Капелюх Я. І., Баранчук Г.І., Бачинська У. О., Бугальська І. І., Добривода І. П., Капустинський А. І., Козира Л. Я., Мурська О. П., Мурська І. В., Семенович Н. Й. – Гримайлів, 2020. – 511 с. – Державний реєстраційний номер 0219U005081. Дедусь Валерія, Різун Володимир, Капелюх Ярослав Угрупування турунів (Coleoptera, Carabidae)

Фауністичними дослідженнями охоплена вся територія заповідника, спостереження - за 15 видами зі списку МСОП, 22 – зі списку ЄС, 80 – із Червоної книги України.			природного заповідника „Медобори” // Природа Поділля: вивчення, проблеми збереження. Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 30-річчю природного заповідника „Медобори” (Гримайлів, 20-21 серпня 2020 р.) – Тернопіль : Підручники і посібники, 2020. – С. 115-118. Капелюх Ярослав Нагрунтова мезофауна привершинних ясеничників природного заповідника „Медобори”: чисельність, динаміка, причини змін" // Природа Поділля: вивчення, проблеми збереження. Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 30-річчю природного заповідника "Медобори" (Гримайлів, 20-21 серпня 2020 р.) – Тернопіль : Підручники і посібники, 2020. – С. 144-151. Капелюх Я. І. Останні знахідки червонокнижних видів тварин у природному заповіднику "Медобори" // Біорізноманіття України в контексті сучасних природних умов середовища. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (04-05 червня 2020 року, Тернопіль). – Тернопіль : Крок, 2020. – С. 26-28. Капустинський Арсен Орнітонаселення незаліснених схилів товтр природного заповідника „Медобори” // Природа Поділля: вивчення, проблеми збереження. Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 30-річчю природного заповідника „Медобори” (Гримайлів, 20-21 серпня 2020 р.) – Тернопіль: Підручники і посібники, 2020. – С. 152-155. Різун Володимир, Оліяр Галина, Капелюх Ярослав,
--	--	--	---

			Щербаченко Тарас Види занесені до Червоної книги України природного заповідника „Медобори” в Центрі даних „Біорізноманіття України” // Природа Поділля: вивчення, проблеми збереження. Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 30-річчю природного заповідника „Медобори” (Гримайлів, 20-21 серпня 2020 р.) – Тернопіль : Підручники і посібники, 2020. С. 293-268. Слободян Руслана, Семенович Наталія, Мурська Мар'яна, Добривода Іван Динаміка чисельності земноводних і плазунів у природному заповіднику „Медобори” // Природа Поділля: вивчення, проблеми збереження. Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 30-річчю природного заповідника „Медобори” (Гримайлів, 20-21 серпня 2020 р.). – Тернопіль : Підручники і посібники, 2020. – С. 281-285.
Моніторинг зимових агрегацій птахів на р. Дністер		Науково-дослідний відділ НПП „Дністровський каньйон”, ПНДВ	Отримано інформацію про роль Дністра як місця зимівлі водоплавних і коловодних птахів.
Дослідження біорізноманіття островів на р. Дністер (на прикладі островів в ур. Криве)		Науково-дослідний відділ НПП „Дністровський каньйон”	Встановлено унікальність островів на р. Дністер на видовому та ценотичному рівнях
Проведення постійних фенологічних спостережень на комплексному фенологічному маршруті КФМ „Городок – Добрівляни”		Науково-дослідний відділ НПП „Дністровський каньйон”	Отримано дані про стан біорізноманіття у типових екосистемах НПП “Дністровський каньйон” (весняний та пізньоосінній аспекти)
Дослідження фауністичних угруповань амфібій та рептилій у природних та		Науково-дослідний відділ НПП „Дністровський	Вікирчак О. К., Смірнов Н. А, Тарасенко М. О., Площанський П. М., Микитюк Т. П. Земноводні та

антропогенних умовах Заліщицького Придністер'я		каньйон", Чернівецький обласний краєзнавчий музей Смірнов Н.	плазуни НПП „Дністровський каньйон” і прилеглих територій: огляд фауни та знахідки рідкісних видів/ Матеріали Третьої міжнародної науково-практичної конференції „Наукові засади природоохоронного менеджменту екосистем Каньйонового Придністер'я” присвяченої 10-річчю створення Національного природного парку „Дністровський каньйон” Чернівці : ВЦ „Місто”, 2020. с. 130-134
Встановлення ролі автошляхів в існуванні популяцій хребетних тварин		Науково-дослідний відділ НПП „Дністровський каньйон”	Встановлено рівень загибелі тварин на автошляхах в регіоні НПП „Дністровський каньйон” на модельній ділянці траси М-19 Заліщики - Бересток
Заходи охорони та відновлення тваринного світу			
Обстеження та картування оселищ рідкісних видів тварин території Парку		Відділ державної охорони ПЗФ НПП „Кременецькі гори”	Розроблено карти щодо фіксації червонокнижних видів
Дослідження на предмет виявлення локалізації хижих птахів		Науково-дослідний відділ Відділ державної охорони ПЗФ НПП „Кременецькі гори”	Створено охороні зони, підготовлено картографічний матеріал
Проведено дослідження скелястих оселищ на предмет виявлення кажанів,		Науково-дослідний відділ НПП „Кременецькі гори”	Підготовлено менеджмент-плани
Організовано та проведено планові рейди щодо попередження та недопущення порушень охорони тваринного світу		Відділ державної охорони ПЗФ НПП „Кременецькі гори”	
Підготовка до підгодівлі диких тварин у зимовий період в зоні регульованої рекреації та господарські зони		Відділ державної охорони ПЗФ НПП „Кременецькі гори”	Виготовлено та встановлено годівниці, солонці, заготовлено сіно та кормові віники
Збільшення чисельності хижих птахів		Відділ державної охорони	Виготовлено та встановлено штучні гніздівлі,

		ПЗФ НПП „Кременецькі гори”	шпаківні, совятники, сипушники
Охорона мурашників		Відділ державної охорони ПЗФ НПП „Кременецькі гори”	Проведено їх огороження
Розроблено заходи для збереження окремих видів тварин		Науково-дослідний відділ НПП „Кременецькі гори”	Розроблено заходи для 14 видів тварин

*за даними національних природних парків „Дністровський каньйон”, „Кременецькі гори”, природного заповідника „Медобори”

З метою збереження цінних видів тваринного світу у Проекті організації території національного природного парку „Кременецькі гори” розроблено:

- менеджмент-план збереження популяцій рідкісних твердокрилих на території парку, а саме вусача великого дубового (*Cerambyx cerdo* L.) та жука-олень (*Lunacus cervus* L.), які передбачають заборону рубок старовікових лісових насаджень за участі дуба звичайного, збереження дуплистих дерев, пнів, повалених стовбурів та сухостою під час здійснення лісгосподарської діяльності та заборону використання пестицидів;
- менеджмент-план збереження популяцій хижих птахів на території парку, зокрема сови сірої (*Strix aluco* L.), боривітеру звичайного (*Falco tinnunculus* L.), яструба великого (*Accipiter gentilis* L.), яструба малого (*Accipiter nisus* L.), осоїда (*Pernis apivorus* L.), канюка звичайного (*Buteo buteo* L.), підорлика малого (*Aquila pomarina* Br.).

XI. Природно-заповідний фонд

Природно-заповідний фонд Тернопільської області станом на 1 січня 2021 року має у своєму складі 643 одиниці територій та об'єктів. Фактична площа природно-заповідного фонду області (без урахування площі тих об'єктів, що входять до складу територій інших заповідних об'єктів) – 123307,1999 гектарів. Відношення площі природно-заповідного фонду до площі Тернопільської області („показник заповідності”) становить 8,92 %.

Постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2017 р. № 1089 „Про внесення змін до Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року” деталізовано щорічні індикатори питомої ваги площі природно-заповідного фонду в розрізі областей. У Тернопільській області питома вага площі природно-заповідного фонду у 2019 році повинна становити 15,0 % від площі області, а у 2020 році -19 %. Для цього необхідно додатково збільшити площу природно-заповідного фонду ще на 140 тис. гектарів.

Установлено у натурі (на місцевості) межі 83 територій та об'єктів загальною площею 66 тис. гектарів, що становить 53,52 % від загальної площі.

Для досягнення наведеного показника сформовано переліки територій та об'єктів природно-заповідного фонду, які планується створити в області, розроблено науково обґрунтовані індикативні показники площі природно-заповідного фонду в розрізі адміністративно-територіальних одиниць, підготовлено наукове обґрунтування переваг створення нових заповідних територій та об'єктів, проводиться роз'яснювальна робота.

Для оптимізації роботи з розширення мережі існуючих природоохоронних територій та створення нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду розпорядженням голови облдержадміністрації від 18 червня 2018 року № 481-од „Про забезпечення реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року в частині формування мережі природоохоронних територій” створено робочу групу, до складу якої увійшли представники установ природно-заповідного фонду, наукових установ, територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади, структурних підрозділів облдержадміністрації.

Перелік цінних природних територій, що резервуються для створення нових або розширення існуючих об'єктів ПЗФ

Таблиця 47

Рішення про резервування	Назва території/об'єкта, яку/який запропоновано створити	Площа, га	Місцезнаходження	Підприємство, установа чи організація, у віданні яких перебувають території
1	2	3	4	5
Рішення Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 «Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Тернопільської області» (заплановано для створення)	Національний природний парк «Кременецькі гори» (розширення території)	4000	Шумський район, Забарівське лісництво ДП «Кременецьке лісове господарство», кв.кв. 1-29, 49-51; Суразьке лісництво ДП «Кременецьке лісове господарство», кв.кв.1-31, 35-38, лісові урочища «Зелений дуб-1», «Зелений дуб-2», «Березно», «Іловиця», «Мости»	■ землі державного лісового фонду (крім земель під існуючим ПЗФ)–2480,0 га; ■ землі державного лісового фонду під об'єктами ПЗФ – 518,0 га; ■ землі іншого призначення (сіножаті, пасовища, болота, кам'яністі землі колишні колгоспні ліси, тощо) – 1002,0 га
Рішення Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 «Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Тернопільської області» (заплановано для створення)	Національний природний парк «Бережанське Опілля»	25000	Бережанський район, Нараївське лісництво ДП «Бережанське лісомисливське господарство», кв. кв. 9-47, 56-58, 60, 67-76, Бережанське лісництво ДП «Бережанське лісомисливське господарство», кв. кв. 1-73, лісові урочища «Вербів», «Вербівська дача», «Нараївська дача», «Лісники», «Демня», «Рай», «Куряни», «Посухів»	■ землі державного лісового фонду (крім земель під існуючим ПЗФ) - 8404,7 га; ■ землі державного лісового фонду під об'єктами ПЗФ – 87,3 га; ■ землі іншого призначення (сіножаті, пасовища, болота, кам'яністі землі колишні колгоспні ліси, тощо) – 1508 га

Рішення Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 «Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Тернопільської області» (заплановано для створення)	Регіональний ландшафтний парк «Урманський»	4000	Бережанський і Зборівський райони, Урманське лісництво ДП «Бережанське лісомисливське господарство», кв. кв. 1-33,35-64, лісові урочища «Поточани», «Урмань», «Мала Урмань», «Розгадів»	■ землі державного лісового фонду(крім земель під існуючим ПЗФ) – 2243,28 га; ■ землі державного лісового фонду під об'єктами ПЗФ – 758,72 га; ■ землі іншого призначення (сіножаті, пасовища, болота, кам'яністі землі колишні колгоспні ліси, тощо) – 998 га
Рішення Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 «Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Тернопільської області» (заплановано для створення)	Регіональний ландшафтний парк «Надзбручанське Поділля»	3000	Борщівський район, Скала-Подільське лісництво ДП «Чортківське лісове господарство», кв. кв. 45-99, лісове урочище «Дача «Скала-Подільська»	■ землі державного лісового фонду (крім земель під існуючим ПЗФ) - 2275,04 га; ■ землі державного лісового фонду під об'єктами ПЗФ – 56,96 га; ■ землі іншого призначення (сіножаті, пасовища, болота, кам'яністі землі, колишні колгоспні ліси, тощо) – 668 га

Рішення Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 «Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Тернопільської області» (заплановано для створення)	Регіональний ландшафтний парк «Баришський»:	2000	Бучацький і Монастирський райони, Золото-Потіцьке лісництво ДП «Бучацьке лісове господарство», кв. кв. 7-17, 85-86 Бучацьке лісництво ДП «Бучацьке лісове господарство», кв. кв. 78-86 Криницьке лісництво ДП «Бучацьке лісове господарство», кв. кв. 41-55, лісові урочища «Савинське», «Межеліски», «Рахів», «Чемерове», «Пулікове», «Чехів», «Бертники»	■ землі державного лісового фонду (крім земель під існуючим ПЗФ) - 608,0 га; ■ землі державного лісового фонду під об'єктами ПЗФ – 1104 га; ■ землі іншого призначення (сіножаті, пасовища, болота, кам'янисті землі колишні колгоспні ліси, тощо) – 288 га
Рішення Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 «Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Тернопільської області» (заплановано для створення)	Регіональний ландшафтний парк «Середньосеретський»	4000	Гусятинський і Чортківський райони, Білецьке лісництво ДП «Чортківське лісове господарство», кв. кв. 1-30, 37-49, 53-60, 72-74, лісові урочища «Бичківці», «Білобожниця», «Монастирська дача», «Пухла», «Стінка», «Теребіш», «Ріг «Бичківці», «Білобожниця», «Монастирська дача», «Пухла», «Стінка», «Теребіш», «Ріг	■ землі державного лісового фонду (крім земель під існуючим ПЗФ) - 3140,97 га; ■ землі державного лісового фонду під об'єктами ПЗФ – 30,03 га; ■ землі іншого призначення (сіножаті, пасовища, болота, кам'янисті землі, колишні колгоспні ліси, тощо) – 829 га

Рішення Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 «Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Тернопільської області» (заплановано для створення)	Регіональний ландшафтний парк «Збаразькі Товтри»	1500	Збаразький і Тернопільський райони, Збаразьке лісництво ДП «Тернопільське лісове господарство», кв. кв.10-19, 26-41, лісові урочища «Залужжя», «Пожарниця», «Дубівці», «Старий Збараж», «Вовчий ліс», «Івашківці»	■ землі державного лісового фонду (крім земель під існуючим ПЗФ) - 880,0 га, ■ землі державного лісового фонду під об'єктами ПЗФ – 91,0 га; ■ землі іншого призначення (сіножаті, пасовища, болота, кам'яністі землі, колишні колгоспні ліси, тощо) – 529 га
Рішення Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 «Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Тернопільської області» (заплановано для створення)	Регіональний ландшафтний парк «Горинський»	1500	Збаразький і Лановецький райони, Лановецьке лісництво ДП «Кременецьке лісове господарство», кв. кв. 7-23; Вишнівецьке лісництво ДП «Кременецьке лісове господарство», кв. кв. 6-13;	■ землі державного лісового фонду (крім земель під існуючим ПЗФ) – 1102,4 га; ■ землі державного лісового фонду під об'єктами ПЗФ – 5,6 га; ■ землі іншого призначення (сіножаті, пасовища, болота, кам'яністі землі, колишні колгоспні ліси, тощо) – 392,0 га
Рішення Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 «Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Тернопільської області» (заплановано для створення)	Регіональний ландшафтний парк «Залізцівсько-Вертелківський»	3500	Зборівський район, Мшанецьке лісництво ДП «Тернопільське лісове господарство», кв. кв. 18-30, 31-59, 60-71, 77-84 88-94, лісові урочища «Бліх», «Мильно», «Вертела», «Обаринці», «Янківці»	■ землі державного лісового фонду (крім земель під існуючим ПЗФ) - 2349,42 га; ■ землі державного лісового фонду під об'єктами ПЗФ – 534,58 га; ■ землі іншого призначення (сіножаті, пасовища, болота, кам'яністі землі, колишні колгоспні ліси, тощо) – 616 га

Рішення Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 «Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Тернопільської області» (заплановано для створення)	Регіональний ландшафтний парк «Малополіський»	2500	Кременецький район, Кременецьке лісництво ДП «Кременецьке лісове господарство», кв. кв. 9-21, 24-25, лісові урочища «Воронуха», «Тарнобор», «Борочок»	■ землі державного лісового фонду (крім земель під існуючим ПЗФ) - 922,94 га; ■ землі державного лісового фонду під об'єктами ПЗФ – 537,06 га; ■ землі іншого призначення (сіножаті, пасовища, болота, кам'яністі землі колишні колгоспні ліси, тощо) - 1040,0 га
Рішення Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 «Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Тернопільської області» (заплановано для створення)	Регіональний ландшафтний парк «Яргорівський»	4000	Монастирський район, Криницьке лісництво ДП «Бучацьке лісове господарство», кв. кв. 1-12,13-40, Монастирське лісництво ДП «Бучацьке лісове господарство», кв. кв. 42-72, 85, лісові урочища «Яргорів», «Криниця», «Слобідка», «Дубенка»	■ землі державного лісового фонду (крім земель під існуючим ПЗФ) - 2232,4 га; ■ землі державного лісового фонду під об'єктами ПЗФ – 1116,68 га; ■ землі іншого призначення (сіножаті, пасовища, болота, кам'яністі землі колишні колгоспні ліси, тощо) – 651 га
Рішення Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 «Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Тернопільської області» (заплановано для створення)	Регіональний ландшафтний парк «Княжий ліс»	4000	Теребовлянський район, Теребовлянське лісництво ДП «Тернопільське лісове господарство», кв. кв. 5-26, 31-105, лісове урочище «Теребовлянська дача»	■ землі державного лісового фонду (крім земель під існуючим ПЗФ) - 3400,89 га; ■ землі державного лісового фонду під об'єктами ПЗФ (крім земель під існуючим ПЗФ) – 87,11 га; ■ землі іншого призначення (сіножаті, пасовища, болота, кам'яністі землі, колишні колгоспні ліси, тощо) – 512 га

Рішення Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 «Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Тернопільської області» (заплановано для створення)	Регіональний ландшафтний парк «Підгаєцький»	4500	Підгаєцький район, Завалівське лісництво ДП «Бережанське лісомисливське господарство», кв. кв. 1-40; Підгаєцьке лісництво ДП «Бережанське лісомисливське господарство», кв. кв. 52-64 Литвинівське лісництво ДП «Бережанське лісомисливське господарство», кв. кв. 53,54, 94-114, лісові урочища «Кендря», «Завалів», «Яблунівка», «Середнє», «Вивірки», «Довге», «Рудники», «Боків»	■ землі державного лісового фонду (крім земель під існуючим ПЗФ) – 3162,5 га; ■ землі державного лісового фонду під об'єктами ПЗФ – 838,0 га; ■ землі іншого призначення (сіножаті, пасовища, болота, кам'яністі землі колишні колгоспні ліси, тощо) – 499,5 га
Рішення Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 «Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Тернопільської області» (заплановано для створення)	Регіональний ландшафтний парк «Антонівці - Свинодебри» («Білокриницький»)	3500	Шумський район, Волинське лісництво ДП «Кременецьке лісове господарство», кв. кв. 1-54, лісове урочище «Антонівці-Свинодебри»	■ землі державного лісового фонду (крім земель під існуючим ПЗФ) – 2676,0 га; ■ землі державного лісового фонду під об'єктами ПЗФ – 130,0 га; ■ землі іншого призначення (сіножаті, пасовища, болота, кам'яністі землі колишні колгоспні ліси, тощо) – 694,0 га

Рішення Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 «Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Тернопільської області» (заплановано для створення)	Ландшафтний заказник місцевого значення «Луб'янки»	1199	Збаразький район, Збаразьке лісництво ДП «Тернопільське лісове господарство», кв. кв. 64-88, лісові урочища «Луб'янки», «Добромірка»	■ землі державного лісового фонду (крім земель під існуючим ПЗФ) - 1196,2 га; ■ землі державного лісового фонду під об'єктами ПЗФ – 2,8 га
Рішення Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 «Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Тернопільської області» (заплановано для створення)	Ландшафтний заказник місцевого значення «Гори Стрийовецькі»	600	Збаразький і Підволочиський райони, Скалатське лісництво ДП «Тернопільське лісове господарство», кв. кв. 1-10, лісове урочище «Киданці»	■ землі державного лісового фонду (крім земель під існуючим ПЗФ) - 496,0 га; ■ землі іншого призначення (сіножаті, пасовища, болота, кам'янисті землі колишні колгоспні ліси, тощо) – 104 га

Розподіл територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) за їх значенням, категоріями та типами
(станом на 01.01.2021 року)

Таблиця 48

Категорії об'єктів ПЗФ	Об'єкти ПЗФ									% площі окремих категорій до загальної площі ПЗФ
	загальнодержавного значення			місцевого значення			разом			
	кількість, шт	площа, га		кількість, од.	площа, га		кількість, од.	площа, га		
		Усього	у т.ч. надана в постійне користування		усього	у т.ч. надана в постійн е користування		усього	у т.ч. надана в постійне користування	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Природні заповідники	1	9516,70	9516,700	-	-	-	1	9516,700	9516,70	7,07
Біосферні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Національні природні парки	2	18681,48	162,3018	-	-	-	2	18681,48	159,2	13,78
Регіональні ландшафтні парки	-	-	-	3	42997,00	-	3	42997,00	-	31,74
Заказники, всього:	19	11997,58	X	114	50034,8899	X	133	62031,8699	X	45,77
у т.ч. ландшафтні	2	941,20	X	10	223,4	X	12	1164,6	X	0,86
лісові	2	5720,00	X	1	30,00	X	3	5750,00	X	4,24
ботанічні	12	3659,38	X	49	1404,1699	X	61	5063,5499	X	3,74
загальнозоологічні	-	-	X	31	47383,00	X	31	47383,00	X	34,96
зоологічні	-	-	X	2	41,50	X	2	41,50	X	0,03
орнітологічні	1	321,00	X	8	286,20	X	9	607,20	X	0,45
ентомологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
іхтіологічні	-	-	X	3	90,22	X	3	90,22	X	0,07
гідрологічні	2	1356,00	X	10	575,80	X	12	1931,80	X	1,43
загальногеологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
палеонтологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-

карстово-спелеологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
Пам'ятки природи, всього	12	126,20	X	459	1217,7132	X	471	1343,9132	X	0,99
у т.ч. комплексні	-	-	X	12	132,96	X	12	132,96	X	0,10
ботанічні	4	126,00	X	293	867,9882	X	297	993,9882	X	0,73
зоологічні	-	-	X	3	21,70	X	3	21,70	X	0,02
гідрологічні	-	-	X	74	70,365	X	74	70,365	X	0,05
геологічні	8	0,20	X	77	124,70	X	85	124,90	X	0,09
Заповідні урочища	-	-	X	5	492,20	X	5	492,20	X	0,36
Ботанічні сади	1	200,00	200	2	32,86	-	3	232,86	200	0,17
Дендрологічні парки	2	74,00	-	7	35,70	-	9	109,70	-	0,08
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	4	65,00	-	11	55,6368	-	15	120,6368	-	0,09
Зоологічні парки	-	-	-	1	10,00	-	1	10,00	-	0,01
Разом	41	40660,96	9879,0018	602	94875,3599	-	643	135536,3599	9875,90	100

Динаміка структури природно-заповідного фонду

Таблиця 49

Категорії територій та об'єктів ПЗФ	На 01.01.2017 року		На 01.01.2018 року		На 01.01.2019 року		На 01.01.2020 року		На 01.01.2021 року	
	кількість, од.	площа, га	кількість, од.	кількість, од.	кількість, од.	кількість, од.	кількість, од.	кількість, од.	кількість, од.	кількість, од.
1			4	5	6	7	8	9	10	11
Природні заповідники	1	9516,7000	1	9516,7000	1	9516,7000	1	9516,7000	1	9516,7000
Біосферні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Національні природні парки	2	17780,3800	2	17780,3800	2	17780,3800	2	18681,48	2	18681,48
Регіональні ландшафтні парки	3	42997,0000	3	42997,0000	3	42997,0000	3	42997,0000	3	42997,0000
Заказники загальнодержавного значення	18	11937,5800	18	11937,5800	18	11937,5800	19	11997,58	19	11997,58
Заказники місцевого значення	113	50032,1899	115	50082,8899	113	50022,2899	114	50034,2899	114	50034,2899
Пам'ятки природи загальнодержавного значення	12	126,2000	12	126,2000	12	126,2000	12	126,2000	12	126,2000
Пам'ятки природи місцевого значення	452	1214,5132	455	1217,5632	457	1217,6232	459	1217,7032	459	1217,7032
Заповідні урочища	5	492,2000	5	492,2000	5	492,2000	5	492,2000	5	492,2000

Ботанічні сади загальнодержавного значення	1	200,0000	1	200,0000	1	200,0000	1	200,0000	1	200,0000
Ботанічні сади місцевого значення	2	32,8600	2	32,8600	2	32,8600	2	32,8600	2	32,8600
Дендрологічні парки загальнодержавного значення	2	74,0000	2	74,0000	2	74,0000	2	74,0000	2	74,0000
Дендрологічні парки місцевого значення	7	35,7000	7	35,7000	7	35,7000	7	35,7000	7	35,7000
Зоологічні парки загальнодержавного значення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зоологічні парки місцевого значення	1	10,0000	1	10,0000	1	10,0000	1	10,0000	1	10,0000
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення	4	65,0000	4	65,0000	4	65,0000	4	65,0000	4	65,0000
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення	11	55,6368	11	55,6368	11	55,6368	11	55,6368	11	55,6368
РАЗОМ	634	134569,9599	639	134623,7099	639	134563,1699	643	135536,3599	643	135536,3599
Фактична площа ПЗФ *	619	122865,7867	634	123177,3099	639	123228,0699	643	123307,1999	643	123307,1999
% фактичної площі ПЗФ від площі АТО	X	8,8930	X	8,9099	X	8,9136		8,9193		8,9193

* сумарна площа територій та об'єктів ПЗФ без урахування площі тих об'єктів ПЗФ, що входять до складу територій інших об'єктів ПЗФ

Водно-болотні угіддя міжнародного значення*

Таблиця 50

Кількість, од.	Усього, тис. га	% від загальної площі території
1	2	3

*на території області водно-болотні угіддя міжнародного значення відсутні

ХІІ. Формування екологічної мережі

На виконання вимог статті 15 Закону України „Про екологічну мережу України”, рішенням Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 року № 619 затверджено Регіональну схему формування екологічної мережі Тернопільської області, Схема формування екологічної мережі м. Тернополя, затверджена рішенням Тернопільської міської ради від 16.12.2011 № 6/16/26 „Про затвердження схеми формування екологічної мережі м. Тернополя”. Подальша деталізація регіональної схеми екологічної мережі області на локальному рівні з виділенням структурних елементів екомережі не проводилась, кошти з місцевих бюджетів на дані роботи не виділялися.

Рішенням Тернопільської обласної ради від 18 вересня 2014 року № 1778 (зі змінами) затверджено Програму охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області на 2014-2020 роки. Окремим розділом цієї Програми передбачено заходи зі збереження і захисту біологічного та ландшафтного різноманіття (екомережі).

Заходи щодо охорони та відтворення земельних і водних ресурсів, захисту середовищ існування тварин, збереження їх популяцій, формування елементів екомережі передбачені обласною Програмою розвитку водного господарства та водно-екологічного оздоровлення природного середовища Тернопільської області на період до 2021 року (зі змінами), затвердженою рішенням Тернопільської обласної ради від 12 листопада 2013 року № 1541.

Для забезпечення ефективної охорони, належного захисту, раціонального використання та відтворення лісів рішенням Тернопільської обласної ради від 10 травня 2017 року № 538 (зі змінами) затверджено Програму розвитку лісового господарства Тернопільщини на 2017-2021 роки.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2015р. № 1196 „Про затвердження Порядку включення територій та об’єктів до переліків територій та об’єктів екологічної мережі” в області у 2019 році проводилися роботи зі складання переліків територій та об’єктів екомережі за встановленою формою. До ключових територій екомережі віднесено 186 заповідних територій та об’єктів загальнодержавного та місцевого значення.

Для збільшення площі складових структурних елементів екомережі у 2020 році створено 256 гектарів захисних лісових насаджень.

Станом на 01 січня 2021 року площу екомережі області доведено до 470,31 тис. гектарів, або 30,1 % від території області.

Складові структурних елементів екологічної мережі
в розрізі одиниць адміністративно-територіального устрою регіону

Таблиця 51

№ з/п	Одиниці адміністративно- територіального устрою	Загальна площа, тис. га	Загальна площа екомере жі, тис. га	Складові елементи екомережі, тис. га											
				Об'єкти ПЗФ	Водно-болотні утіття**	Відкриті заболочені землі	Водоохоронні зони	Прибережні захисні смуги	Ліси та інші лісовкриті площі	Курортні та лікувально- оздоровчі території	Рекреаційні території	Землі під консервацією	Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	Пасовища, сіножаті	Радіоактивно забруднені землі, що не використовуються в господарстві
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.	Бережанський район	61,219	33,773	3,678	1,031	0,1103	-	0,065	20,3869			-	1,3448	11,0011	-
2.	Борщівський район	100,587	29,481	19,659	2,294	0,3679	-	0,091	16,9559			-	2,0327	8,1286	-
3.	Бучацький район	80,212	25,16	9,361	1,175	0,1692	-	0,053	12,7935			-	0,717	10,448	-
4.	Гусятинський район	101,616	27,149	14,443	1,562	0,1524	-	0,099	16,674			-	0,778	8,061	-
5.	Заліщицький район	68,391	21,117	18,343	1,363	0,0546	-	0,016	10,7335			-	2,406	6,598	-
6.	Збарзький район	86,306	17,794	4,564	0,920	0,3493	-	0,071	7,8539			-	0,754	8,244	-
7.	Зборівський район	97,741	31,94	4,585	3,594	1,2793		0,171	11,5335			-	0,749	17,333	-
8.	Козівський район	69,430	14,836	1,462	1,554	0,4513		0,103	4,4114			-	0,238	8,612	-
9.	Кременецький район	90,567	33,269	8,876	1,075	0,2244	-	0,075	16,454			-	2,277	13,336	-
10.	Лановецький район	63,234	14,678	2,987	1,490	0,2318	-	0,055	3,9024			-	0,307	8,973	-
11.	Монастириський район	55,815	27,663	8,279	0,741	0,0382	-	0,008	14,7603			-	1,731	10,413	-
12.	Підволочиський район	83,726	15,295	3,539	1,646	0,6238	-	0,099	4,2971			-	0,749	8,348	-
13.	Підгаєцький район	49,638	17,505	1,292	0,746	0,2096	0,152	0,012	9,8099			-	0,845	6,079	-
14.	Теребовлянський район	113,003	23,949	3,811	1,544	0,3281	0,001	0,171	9,5344			-	1,331	11,387	-
15.	Тернопільський район	74,911	17,226	0,940	1,441	0,781	24,688	0,089	5,9486			-	0,397	9,437	-

16.	Чортківський район	89,224	21,654	5,290	1,150	0,0613	-	0,114	11,6744			-	0,959	7,797	-
17.	Шумський район	83,8	38,676	11,076	1,446	0,4035	-	0,191	21,0183			-	0,523	15,649	-
18.	м. Бережани	4,894	2,564	0,091	0,075	0,075	-	-	2,200				0,060	0,229	
19.	м. Кременець	1,187	0,718	0,286	-	-	-	-	0,330				0,334	0,054	
20.	м. Тернопіль	5,852	1,773	0,725	0,339	-	-	-	0,3567			-	0,002	0,408	-
21.	м. Чортків	1,120	0,085	0,0205	-	-	0,86	-	0,066			-	0,002	0,017	-
Тернопільська область		1382,473	416,305	123,31	25,186	5,911	25,706	1,483	201,70	0,058	1,007	-	18,537	170,553	-

Переліки територій та об'єктів екологічної мережі*

Таблиця 51.1

№ з/п	Серійний номер	Назва	Назва органу, дата прийняття та номер рішення про включення території та об'єкта до переліку	Місце розташування	Площа, га	Обліковий/ кадастровий номер та цільове призначення земельної ділянки	Власник (користувач) земельної ділянки	Стисла характеристика природоохоронної цінності
1	2	3	4	5	6	7	8	9

*Повний перелік територій та об'єктів екологічної мережі розміщено на сайті управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації: <http://ecoternopil.gov.ua/images/ecomereza%202017.pdf>

Роботи з формування переліків екологічної мережі продовжуються.

ХІІІ. Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами

Промислові відходи в області утворюються на основних та побічних виробництвах переробної, харчової, машинобудівної, легкої промисловості і внаслідок спалювання твердого палива та експлуатації автомобільного транспорту.

За інформацією Головного управління статистики у Тернопільській області та згідно з даними статистичної звітності форми № 1-відходи (річна) „Утворення та поводження з відходами” за 2020 рік в області утворилось – 279,8 тис.т відходів, з них утилізовано – 67,4 тис.т, передано на сторону – 206,3 тис.т, видалено у спеціально відведені місця та об’єкти – 36,2 тис.т, накопичено на 1.01.2021р. – 617,8 тис.т.

В місті Тернополі відсутній полігон для зберігання промислових відходів. Промислові відходи, що не мають подальшого збуту або відсутні технології їх утилізації, тимчасово зберігаються на територіях підприємств.

На території області мають ліцензії на поводження з небезпечними відходами та здійснюють їх збір з наступною відправкою в місця утилізації:

- Приватне підприємство „Мале підприємство „Альфа” (МП „Альфа”) (збирання, зберігання відходів, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у т.ч. відпрацьовані люмінесцентні лампи та прилади));

- МПП „Фортуна” (збирання, зберігання відпрацьованих батарей свинцевих акумуляторів, несортованих відпрацьованих батарей за винятком сумішей батарей, наведених у Зеленому переліку відходів, відходів батарей, не визначених у Зеленому переліку відходів, які містять сполуки, наведені у дод. 2 до Положення (3), в кількості, що перетворює їх у небезпечні);

- ПП „Екоцентр плюс” (збирання, зберігання ртуті, сполук ртуті).

Для видалення побутових відходів із 1022 населених пунктів області існує 740 сміттєзвалищ. Деякі сміттєзвалища обслуговують 2-3 населених пункти. Станом на 1.01.2021 року в області паспортизовано 111 сміттєзвалищ. Питання щодо виділення коштів на виготовлення паспортів місць видалення відходів органами місцевого самоврядування інших населених пунктів області не вирішується.

На території області спеціалізовані підприємства або полігони утилізації, зберігання, знешкодження та поховання токсичних відходів, відходів об’єктів оборонної діяльності відсутні.

Через відсутність коштів не проводяться роботи з будівництва та облаштування нових та існуючих сміттєзвалищ, порушуються правила експлуатації діючих сміттєзвалищ. На більшості діючих сміттєзвалищ не виконуються технологічні процеси при утилізації твердих побутових відходів.

У 2020 році операції з безпечного збирання, перезатарювання та вивезення на знешкодження непридатних пестицидів та агрохімікатів з території Тернопільської області не проводилися.

На даний час залишилося 12,782 т непридатних або заборонених до використання пестицидів.

Відповідно до Порядку ведення реєстру об’єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 серпня 1998 року № 1360, до реєстру об’єктів утворення, оброблення та

утилізації відходів внесено 25 об'єкти, протягом 2020 року внесено два підприємства.

Реєстр місць видалення відходів ведеться згідно із Порядком ведення реєстру місць видалення відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.08.1998 № 1216. У 2020 році до даного реєстру внесено 2 паспорта місць видалення відходів. Станом на 01.01.2021 року погоджено паспорти та включено до реєстру місць видалення відходів області 111 місць видалення відходів.

У зв'язку з набранням чинності 26.04.2014р. Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення кількості документів дозвільного характеру” скасовано дозвіл на розміщення відходів та ліміт на утворення і розміщення відходів. Згаданими змінами визначено термін „дозвіл на здійснення операцій у сфері поводження з відходами”. Порядок подання та форму згаданого дозволу на даний час Кабінетом Міністрів України не затверджено.

Загальні показники поводження з відходами за звітний період

Динаміка основних показників поводження з відходами I-IV класів небезпеки, тис. т
(за формою статзвітності №1-відходи)

Таблиця 52

№ з/п	Показники	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1	2	3	4	5
1	Утворено	1651,8	1062,6	279,8
2	Одержано від інших підприємств	237,6	73,1	73,1
	у тому числі з інших країн	**	**	**
3	Спалено	4,4	2,4	2,1
	у т.ч. з метою отримання енергії	4,4	2,2	1,9
4	Використано (утилізовано)	240,7	277,7	67,4
5	Знешкоджено (знищено)	**	1,5	**
6	Направлено в сховища організованого складування (поховання)	29,4	29,3	36,2
7	Передано іншим підприємствам	1608,9	1097,9	206,3
	у тому числі іншим країнам	**	**	**
8	Направлено в місця неорганізованого складування за межі підприємств	**	**	**
9	Втрати відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	-	-	-
10	Наявність на кінець звітного року у сховищах організованого складування та на території підприємств	990,1	722,0	617,8

**дані відсутні у зв'язку із зміною форми статистичної звітності

Підприємства - основні накопичувачі промислових відходів*
(за даними статзвітності №1-відходи)

Таблиця 53

№ з/п	Назва підприємства	Найменування відходу	Клас небезпеки	Наявність відходів у тимчасовому зберіганні станом на 01.01.2020 р., т	Фактично утворилось відходів на підприємстві за 2020 р., т	Наявність відходів у тимчасовому зберіганні станом на 01.01.2021 р., т	Місце накопичення відходів
1.	КП „Тернопільводоканал” (код ЄДРПОУ 3353845)	Шлам від очищення вод стічних	IV	—	9350,000	4030,000	На території підприємства
		Батареї свинцеві зіпсовані, відпрацьовані	III	—	0,325	—	—
		Відходи тверді первинного фільтрування	IV	—	8,020	—	—
		Шини зіпсовані, відпрацьовані, пошкоджені	IV	—	0,540	—	—
		Відходи комунальні змішані	IV	—	219,325	—	—
		Шлам зварювальний	IV	—	0,105	—	—
		Шлаки відвальні	IV	—	0,265	—	—
		Тирса деревна	IV	—	5,900	—	—
		Стружка деревна	IV	—	5,000	—	—
2.	ТОВ КК „Інвестметал” (код ЄДРПОУ 40400066)	Брухт чорних металів	IV	644,100	—	1296,110	На території підприємства
		Брухт кольорових металів	IV	27,200	—	28,269	На території підприємства

		Відходи комунальні змішані	IV	–	116,100	–	–
3.	ТОВ „Віконенко” (код ЄДРПОУ 37345655)	Брухт чорних металів	IV	141,535	37,015	140,595	На території підприємства
		Бій скла технічного	IV	16,085	2,005	17,062	На території підприємства
		Шлам, що утворюється при обробленні пластмас	IV	291,965	53,274	316,258	На території підприємства
4.	ПП „Метопал” (код ЄДРПОУ 34793483)	Брухт чорних металів	IV	382,613	–	346,613	На території підприємства
		Брухт кольорових металів	IV	5,215	–	4,276	На території підприємства
5.	МПП „Фортуна” (код ЄДРПОУ 14047092)	Брухт чорних металів	IV	56,462	–	101,937	На території підприємства
		Брухт кольорових металів	IV	14,605	–	0,013	На території підприємства
		Відходи акумуляторів та батарей	III	0,146		41,998	На території підприємства
6.	ТОВ „Панорама” (код ЄДРПОУ 31830862)	Брухт чорних металів	IV	4,848	–	5,315	На території підприємства
		Бій скла технічного	IV	57,003	–	62,102	На території підприємства
		Шлам, що утворюється при обробленні пластмас	IV	5,087	–	5,577	На території підприємства
7.	Кооператив „Іскра” (код ЄДРПОУ 21134360)	Шлаки ливарні	IV	15,000	–	20,000	На території підприємства
		Брухт чорних металів	IV	167,640	–	40,195	На території підприємства

*за даними Головного управління статистики у Тернопільській області

Інфраструктура місць видалення відходів(МВВ) за критерієм екологічної безпеки

Таблиця 54

№ з/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону (район)	Місць видалення відходів категорії Г – надзвичайно небезпечні		Місць видалення відходів категорії В - небезпечні		Місць видалення відходів категорії Б – помірно небезпечні		Місць видалення відходів категорії А – мало небезпечні	
		Діючих, од.	Закритих, од.	Діючих, од.	Закритих, од.	Діючих, од.	Закритих, од.	Діючих, од.	Закритих, од.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Бережанський	-	-	-	-	1	-	-	-
2	Борщівський	-	-	-	-	4	-	-	-
3	Бучацький	-	-	-	-	21	-	-	-
4	Гусятинський	-	-	-	-	3	-	-	-
5	Заліщицький	-	-	-	-	15	-	-	-
6	Збаразький	-	-	-	-	2	-	-	-
7	Зборівський	-	-	-	-	13	-	-	-
8	Козівський	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Кременецький	-	-	-	-	4	-	-	-
10	Лановецький	-	-	-	-	2	-	-	-
11	Монастириський	-	-	-	-	1	-	-	-
12	Підволочиський	-	-	-	-	3	-	-	-
13	Підгаєцький	-	-	-	-	15	-	-	-
14	Теребовлянський	-	-	-	-	1	-	-	-
15	Тернопільський	-	-	-	-	24	-	-	-
16	Чортківський	-	-	-	-	1	-	-	-
17	Шумський	-	-	-	-	-	-	-	-
18	м. Тернопіль	-	-	-	-	1	-	-	-
	Усього	-	-	-	-	111	-	-	-

Стан обліку та паспортизації місць видалення відходів (МВВ) (на 01.01.2021 року)

Таблиця 55

№ з/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону (район)	Кількість непаспортизованих МВВ, од.	Кількість паспортизованих МВВ, од.	Паспортизовано МВВ за звітний період, од.
1	2	3	4	5
1	Бережанський	36	1	-
2	Борщівський	49	4	-
3	Бучацький	18	21	-
4	Гусятинський	47	3	-
5	Заліщицький	19	15	1
6	Збарзький	52	2	-
7	Зборівський	61	13	-
8	Козівський	33	-	-
9	Кременецький	26	4	-
10	Лановецький	39	2	-
11	Монастирський	36	1	-
12	Підволочиський	41	3	-
13	Підгаєцький	21	15	1
14	Теребовлянський	41	1	-
15	Тернопільський	9	24	-
16	Чортківський	40	1	-
17	Шумський	61	-	-
18	м. Тернопіль	-	1	-
	Усього	629	111	2

Інфраструктура утилізації та оброблення відходів

Таблиця 56

Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Пункти приймання/збирання зношених шин, од.	Пункти приймання/збирання відходів електронного та електричного обладнання, од.	Пункти приймання вторинної сировини, од.*	Пункти приймання транспортних засобів на утилізацію, од.	Пункти та установки централізованого знешкодження медичних відходів, од.
1	2	3	4	5	6
м.Тернопіль, КНП „Міська комунальна лікарня № 3” ТМР	-	-	-	-	1
Всього	-	-	-	-	1

*відповідно до змін, внесених до п.3 ч.3 ст.9 Закону України „Про ліцензування певних видів господарської діяльності” збирання і заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини не підлягає ліцензуванню.

Суб'єкти господарювання, що здійснюють діяльність
у сфері поводження з небезпечними відходами на території регіону

Таблиця 57

№ з/п	Назва, код ЄДРПОУ	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Номер та строк дії ліцензії	Спеціалізація (операції та види небезпечних відходів)
1	2	3	4	5	6
1	МПП „Фортуна” (14047092)	Теребовлянський р-н с.Золотники вул. І.Франка, 37	тел. (251)2-16-73	Наказ від 16.10.2013 № 424 „Шодо видачі, переоформлення, відмову у видачі та анулювання ліцензії”, строк дії ліцензії - безстроковий	збирання, зберігання відпрацьованих батарей свинцевих акумуляторів, несорттованих відпрацьованих батарей за винятком сумішей батарей, наведених у Зеленому переліку відходів, відходів батарей, не визначених у Зеленому переліку відходів, які містять сполуки, наведені у дод.2 до Положення (3), в кількості, що перетворює їх у небезпечні
2	ПП „Мале підприємство „Альфа”	м.Тернопіль вул. 15 Квітня,6 Бучацький район,	тел. (0352)28-73-96	Наказ від 14.02.2011 № 42 „Про видачу ліцензії”, строк дії	збирання, зберігання відходів, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у т.ч. відпрацьовані люмінесцентні лампи та прилади)

	(14045437)	смт. Золотий Потік, вул. Д.Галицького, 123		ліцензії - безстроковий	
3	ПП „ЕКОЦЕНТР ПЛЮС” (36268795)	м.Тернопіль вул.Бродівська,59	тел. (097)755-87-52	Наказ „Про видачу ліцензії ПП „ЕКОЦЕНТР ПЛЮС”від 20.06.2018 № 225, строк дії ліцензії - безстроковий	збирання, зберігання ртуті, сполук ртуті

Суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю відходів як вторинної сировини

Таблиця 58

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (види вторинної сировини)
1	2	3	4	5
Відповідно до змін, внесених до п.3 ч.3 ст.9 Закону України „Про ліцензування певних видів господарської діяльності” збирання і заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини не підлягає ліцензуванню.				

Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів (приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення)*

Таблиця 59

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців в населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (всього), од	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
	-	-	-	-	-	-

* за даними управління житлово-комунального господарства та енергозбереження облдержадміністрації

Поводження з непридатними та забороненими до використання пестицидами та отрутохімікатами

Стан зберігання заборонених і непридатних до використання пестицидів та їх знешкодження
(станом на 01.01.2021 року)

Таблиця 60

№ з/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону (район)	Кількість, т	Кількість складів, од.	Стан складських приміщень		
				добрий, од.	задовільний, од.	незадовільний, од.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Бережанський район	-	-	-	-	-
2.	Борщівський район	-	-	-	-	-
3.	Бучацький район	-	-	-	-	-
4.	Гусятинський район	1,472	2	-	2	-
5.	Заліщицький район	-	-	-	-	-
6.	Збаразький район	-	-	-	-	-
7.	Зборівський район	-	-	-	-	-
8.	Козівський район	-	-	-	-	-
9.	Кременецький район	-	-	-	-	-
10.	Лановецький район	0,410	1	-	1	-
11.	Монастирський район	-	-	-	-	-
12.	Підволочиський район	4,500	1	-	-	1
13.	Підгаєцький район	-	-	-	-	-
14.	Теребовлянський район	6,400	1	-	1	-
15.	Тернопільський район	-	-	-	-	-
16.	Чортківський район	-	-	-	-	-
17.	Шумський район	-	-	-	-	-
	Всього	12,782	5	-	4	1

XIV. Радіаційна безпека

Експлуатація атомних електростанцій та пунктів захоронення радіоактивних відходів (ПЗРВ)

Таблиця 61

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район), назва АЕС та підприємства	Кількість ядерних та радіаційно небезпечних об'єктів (усього), од.	АЕС		Підприємства, що здійснюють захоронення радіоактивних відходів (РАВ)		
			кількість реакторів, од.	радіаційний фон в 30-кілометровій зоні АЕС, мкЗв/год	кількість ПЗРВ, од.	кількість РАВ, м ³ загальна активність, Бк	радіаційний фон на території ПЗРВ, мкЗв/год
1	2	3	4	5	6	7	8
-	-	-	-	-	-	-	-

Використання джерел іонізуючого випромінювання (ДІВ)*

Таблиця 62

№ з/п	Власник ДІВ	Адреса власника ДІВ	Примітка
1	2	3	4
1.	Тернопільська РДЛ Держпродспоживслужби	м. Тернопіль, вул. Кн.Острозького, 68	КОИСН-4 Cs № 04-803-17
2.			КОИСН-4 Sr № 04804-17
3.			ОИСН-1Cs № 01-124-12
4.			КИТ-1 Sr № 04-681-12
5.			ОИСН-1Cs № 255-2004
6.			КИТ-1 Sr № 154-2004
7.			КОДСП-1 Cs № 01-0023-04

* за даними головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області

Забруднення території техногенними та техногенно-підсиленними джерелами природного походження за 2020 рік

Таблиця 63

№ п/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону	Радіаційний фон на території, мкРн/год	Питома активність забруднюючих радіонуклідів, Бк/кг				
			цезій-137 (техногенний)	стронцій-90 (техногенний)	радій (природний)	торій (природний)	калій (природний)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Теребовлянський р-н с. Деренівка	9–10	7,05	1,77	—	—	531
2	Чортківський р-н с. Угринь	9–10	38,1	1,99	—	—	327
3	Чортківський р-н с. Росохач	9–11	18,9	2,94	—	—	477
4	Чортківський р-н с. Ягільниця	10–11	21,8	2,81	—	—	563
5	Чортківський р-н с. Свидова	10–11	17,8	2,50	—	—	460

6	Заліщицький р-н с. Угриньківці	10–11	14,7	2,92	–	–	537
7	Заліщицький р-н с. Дзвиняч	11–11	9,81	2,51	–	–	541
8	Заліщицький р-н с. Дунів	12–13	50,1	3,42	–	–	490
9	Заліщицький р-н с. Винятинці	12–14	121,6	4,29	–	–	505
10	Борщівський р-н с. Озеряни	12–12	33,0	2,36	–	–	478
11	Підволочиський р-н смт. Скалат	11–12	7,61	2,05	–	–	510
12	Гусятинський р-н с. Клювинці	11–12	7,35	1,82	–	–	551
13	Гусятинський р-н м. Хоростків	10–11	10,4	1,66	–	–	510

*за даними Тернопільської філії ДУ „Інститут охорони ґрунтів України”

XV. Моніторинг довкілля

Мережа спостережень за станом довкілля

Таблиця 64

№ з/п	Суб'єкти моніторингу довкілля	Кількість точок спостережень, од.								
		атмос- ферне повітря	стаціона- рні дже- рела викидів в атмос- ферне повітря	по- верх- неві води	джерела скидів зворот- них вод у повер- хневій воді	морсь- кі води	джерела скидів зворот- них вод у морсь- кі води	підзем- ні води	джерела скидів зворотни- х вод у глибокій підземній водоносній горизонті	ґрун- ти
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Тернопільський облгідрометцентр	2								
2	Тернопільський обласний лаборато- рний центр Мініс- терства охорони здоров'я України	59		11						31
3	КП „Тернопіль- Водоканал”				2			20		
4	Регіональний офіс водних ресурсів у Тернопільській області			9						
6	Тернопільська філія ДУ „Інститут охорони ґрунтів України”			10						16
7	Головне управління Держпродспоживс- лужби в Тернопіль- ській області			4				445		

Транскордонні системи спостереження*

Таблиця 64.1

№ з/п	Країна-партнер, з якою проводиться спільний моніторинг	Кількість точок спостережень	Показники, за якими проводяться спостереження	Періодичність проведення спостережень
1	2	3	4	5
-	-	-	-	-

*транскордонні системи спостереження на території Тернопільської області відсутні

Доступ до інформації про стан навколишнього природного середовища

Таблиця 65

№ з/п	Орган, відповідальний за підготовку та висвітлення інформації про стан довкілля	Назва публікації, видання	Періодичність підготовки публікації, видання	Інтернет - посилання
1	2	3	4	5
1	Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Тернопільській області	Щорічно	http://ecoternopil.gov.ua/index.php/stan-dovkillya/reg-dopovid
2	Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	Екологічний паспорт Тернопільської області	Щорічно	http://ecoternopil.gov.ua/index.php/stan-dovkillya/ekopasport
3	Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	Інформаційно-аналітичні довідки про стан довкілля	Щомісячно	http://ecoternopil.gov.ua/index.php/stan-dovkillya/informatsiya-stan
4	Тернопільська обласна державна адміністрація	Інформаційно-аналітичні довідки про стан довкілля	Щомісячно	http://www.oda.te.gov.ua/main/ua/8713.htm
5	Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	Звіт про виконання Програми охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області на 2014-2020 роки	Постійно	http://ecoternopil.gov.ua/index.php/programa-onps http://www.oda.te.gov.ua/data/upload/publication/main/ua/789/progr_onps2020.pdf/
6	Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	Матеріали щодо формування екологічної мережі в області	Щорічно	http://ecoternopil.gov.ua/index.php/pryrodni-resursy/ekolohichna-merezha

7	Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	Мережа природно-заповідного фонду Тернопільської області (переліки, інформації про зміни у мережі)	Щорічно	http://ecoternopil.gov.ua/index.php/pryrodni-resursy/pryrodno-zapovidnyi-fond/merezha-pzf
8	Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	Описи територій та об'єктів природно-заповідного фонду	Щотижнево	http://ecoternopil.gov.ua/index.php/pryrodni-resursy/pryrodno-zapovidnyi-fond/opysovi-kharakterystyky-pzf
9	Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	Інформації щодо розширення мережі природно-заповідного фонду області	Щорічно	http://ecoternopil.gov.ua/index.php/pryrodni-resursy/pryrodno-zapovidnyi-fond/merezha-pzf
10	Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	Інформації з видачі документів дозвільного характеру	Щомісячно	http://ecoternopil.gov.ua/index.php/dozvol/pereklik-dozvoliv/dozvil-navykydy-zabrudniuiuchykh-rechovyn-v-atmosferne-povitria http://ecoternopil.gov.ua/index.php/dozvol/pereklik-dozvoliv/dozvil-naspetsialne-vodokorystuvannia
11	Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	Інформації щодо анулювання документів дозвільного характеру	Щомісячно	http://ecoternopil.gov.ua/index.php/dozvol/fthdnhmfttnf/anul-dozvoliv-vykydy http://ecoternopil.gov.ua/index.php/dozvol/fthdnhmfttnf/dozcil-anul-voda
12	Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	Інформації про зареєстровані декларації на розміщення відходів	Щомісячно	http://ecoternopil.gov.ua/index.php/dozvol/informatsii-pro-zareiestrovani-deklaratsii-na-rozmishchennia-vikhodiv
13	Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	Інформації з питань діяльності Громадської ради при управлінні екології та природних ресурсів Тернопільської облдержадміністрації	Щоквартально	http://ecoternopil.gov.ua/index.php/hromadskist/hromadska-rada/sklad-hromad http://ecoternopil.gov.ua/index.php/hromadskist/hromadska-rada/rish

				hromad https://www.facebook.com/groups/1719033908310893/
14	Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	Інформація з оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки	Постійно	http://ecoternopil.gov.ua http://www.oda.te.gov.ua/main/ua/news.htm
15	Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	Унікальні перлини природи Тернопільської області	Щомісячно	https://www.facebook.com/groups/1007179475969058/
16	Вікіпедія	Природно-заповідний фонд Тернопільської області	Протягом року	https://uk.wikipedia.org/wiki/
17	Інтернет-видання	Публікації з питань охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області, вирішення гострих проблемних питань щодо охорони довкілля, (інтерв'ю, статті тощо)	Протягом місяця (у міру підготовки інформації)	
18	Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	Інтерактивна карта природно-заповідного фонду Тернопільської області	Постійно	https://mbk.te.gov.ua/portal/apps/webappviewer/index.html?id=0a2da9e4acf2429c8ba8461bc72d6946

XVI. Міжнародне співробітництво*

Таблиця 66

Назва угоди	Дата підписання	Термін дії угоди	Примітка
1	2	3	4
Угода між природним заповідником „Медобори” та Ойцовським Парком Народовим (Польща)	24 травня 2012 року, пролонгована 10 березня 2017 року	5 років	Обмін досвідом, проведення наукових досліджень та еколого-освітньої роботи
Угода між національним природним парком „Кременецькі гори” та Розточанським парком народовим (Польща)	28 квітня 2017 року	5 років	Обмін досвідом, вивчення роботи лабораторії, проведення наукових досліджень та еколого-освітньої роботи
Угода між національним природним парком „Кременецькі гори” та Бещадським парком народовим	2017 рік	5 років	-
Угода між національним природним парком „Кременецькі гори” та Люблінським ботанічним садом (Польща)	2017 рік	5 років	-
Рамкова угода між Тернопільською обласною державною адміністрацією та Брестським обласним виконавчим комітетом Республіки Білорусь про торговельно-економічне, наукове-технічне і культурне співробітництво	6 жовтня 2008 року	Невизначений строк	Розвиток співробітництва у таких галузях: екології та раціонального використання природних ресурсів
Угода між Тернопільською обласною державною адміністрацією (Україна) та Підкарпатським воєводством Республіки Польща про торговельно-економічне, науково-технічне та культурне співробітництво.	15 травня 2009 року	Невизначений строк	Розвиток ефективного співробітництва в галузях охорони навколишнього середовища із раціональним використанням природних ресурсів, залучення польських інвестицій у розвиток Тернопільської області, співпраця в рамках Програми

			Транскордонного Співробітництва „Польща-Білорусь-Україна 2014-2020”
Угода між Тернопільською обласною державною адміністрацією (Україна) та Урядом Республіки Сербської про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво	24 серпня 2011 року	Невизначений строк	Співробітництво в галузях: освіти, туризму, культури, залучення інвестицій у розвиток Тернопільської області, створення спільних підприємств
Меморандум про співробітництво між Тернопільською обласною державною адміністрацією (Україна) та Американською торгівельною палатою в Україні	24 травня 2018 року	Меморандум укладається на один рік та термін його дії автоматично продовжується на наступні річні періоди	Співробітництво з таких питань екології та раціонального використання природних ресурсів, реалізація спільних проектів.
Угода про співпрацю між Тернопільською обласною державною адміністрацією, Тернопільською обласною радою (Україна) та Люблінським воєводством (Республіка Польща)	18 вересня 2018 року	Невизначений строк	Розвиток ефективного співробітництва в галузі охорони навколишнього середовища із раціональним використанням природних ресурсів, залучення польських інвестицій у розвиток Тернопільської області, співпраця в рамках Програми транскордонного співробітництва „Польща-Білорусь-Україна 2014-2020”
Угода про внесення змін та викладення в новій редакції Кредитного договору між комунальним підприємством теплових мереж „Тернопільміськтеплокомуненерго” Тернопільської міської ради та Європейським банком реконструкції та розвитку від 28 вересня 2012 року (операційний номер 42524)	16 лютого 2018 року	15 вересня 2027 року	Обсяг та валюта кредиту – 10 000 000,00 (десять мільйонів) євро або еквівалент національної валюти за офіційним курсом Національного банку України на дату зарахування коштів на рахунок Позичальника, у тому числі 7 000 000,00 (сім мільйонів) євро – 1-й транш кредиту за рахунок фінансових ресурсів Європейського банку реконструкції та розвитку (надалі – ЄБРР), 3 000 000,00 Євро (три мільйони

			Євро) – 2-й транш кредиту за рахунок ресурсів спеціального фонду із субрахунку Фонду економічно чистих технологій Спеціального фонду Інвестиційного фонду для протидії зміні клімату ЄБРР
Договір гранту між комунальним підприємством теплових мереж „Тернопільміськтеплокомуненерго” Тернопільської міської ради та Європейським банком реконструкції та розвитку від 28 вересня 2012 року (операційний номер 42524) Фонд Е5Р	28 вересня 2012 року	15 вересня 2027 року	Обсяг та валюта кредиту – 5 000 000,00 (п'ять мільйонів) євро (Грант)
Кредитний договір між Північною Екологічною Фінансовою Корпорацією та комунальним підприємством теплових мереж „Тернопільміськтеплокомуненерго” Тернопільської міської ради від 21 грудня 2016 року CPF DU 1/15	21 грудня 2016 року	15 червня 2022 року	Обсяг та валюта кредиту – 355 000,00 євро
Договір Гранту між Північною Екологічною Фінансовою Корпорацією та комунальним підприємством теплових мереж „Тернопільміськтеплокомуненерго” Тернопільської міської ради від 21 грудня 2016 року CPF DU 1/15	21 грудня 2016 року	15 червня 2022 року	Обсяг та валюта кредиту (ГРАНТ) – 300 000,00 євро
Угода про позику „Підвищення енергоефективності в секторі централізованого тепlopостачання України” 8387 – UA від 26 травня 2014 року Договір про субкредитування № 13010-05/79 від 18 серпня 2016 року	18 серпня 2016 року	15 грудня 2031 року	Обсяг та валюта кредиту –16 532 000,00 дол США
Угода про позику „Підвищення енергоефективності в секторі централізованого тепlopостачання України” № TF016327 – UA від 26 травня 2014 року Договір про субкредитування № 13010-05/80 від 18 серпня 2016 року про виконання Позики, що надається Україні	18 серпня 2016 року	15 грудня 2033 року	Обсяг та валюта кредиту - 8 139 000,00 дол США

Міжнародним банком реконструкції та розвитку (діючим в якості виконавця від імені Фонду чистих технологій)			
Проект „Розвиток міської інфраструктури - 2”	20 листопада 2014 року	2014-2033 роки	Обсяг та валюта кредиту – 36,7 млн. дол. США; станом на 01.01.2021 р. використано 9230,5 тис. дол. США
621029-УЗЗ-1-2020-1 UA-EPPJMO-MODULE Міждисциплінарний підхід до дослідження управління відходами: впровадження практики ЄС	12 жовтня 2020 року	10.10.2020-09.10.2023	-

*за даними НПП „Кременецькі гори”, природного заповідника „Медобори”, управління міжнародного економічного співробітництва та інвестиційних проектів обласної державної адміністрації, КПТМ „Тернопільміськтеплокомуненерго”, КП „Тернопільводоканал”, Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя.

Перелік проектів міжнародної технічної допомоги

Таблиця 66.1*

№ з/п	Назва проекту	Термін реалізації	Джерело фінансування	Вартість проекту	Залишок коштів станом на кінець року	Результати, що мали бути досягнуті відповідно до ТЗ	Досягнуті результати
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Модернізація системи централізованого тепlopостачання міста Тернополя	01.03.2017-31.05.2020	Європейський Банк Реконструкції та Розвитку (ЄБРР)	2 792 248,00 Євро	Протягом звітнього року кошти не витрачались	Постачання машин та обладнання, виконання проектних, пусконаладжувальних робіт, монтаж та інші послуги, введення в експлуатацію	Проведено проектні, монтажні та пусконаладжувальні роботи частини ІТП та обладнання, в тому числі обов'язкових запасних частин
2.	Централізоване	02.09.2019-01.03.2020	Європейський Банк	318 000,00 Євро	Протягом звітнього	Перегляд Плану реалізації проекту	Проведено перегляд Плану реалізації проекту повністю

	теплопостачання м. Тернополя – Перегляд програми пріоритетних інвестицій та підготовка реструктуризації проекту- Підтримка ГРП та нагляд за будівництвом		Реконструкції та Розвитку (ЄБРР)		року кошти не витрачались		
3.	Реконструкція системи зовнішнього освітлення м.Тернополя „Світло без ртуті”	21.12.2018-21.12.2021	Європейський Банк Реконструкції та Розвитку (ЄБРР)	154 227,00 Євро	Протягом звітнього року кошти не витрачались	У рамках грантового договору в 2020 році роботи не виконувалися	-

*за інформацією управління міжнародного економічного співробітництва та інвестиційних проектів обласної державної адміністрації

Перелік інвестиційних проектів

Таблиця 66.2*

№ з/п	Назва проекту	Термін реалізації	Джерело фінансування	Вартість проекту	Залишок коштів станом на кінець року	Результати, що мали бути досягнуті відповідно до проекту	Наявні експертизи проектної документації
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Встановлення мережевих насосів в м. Тернопіль	Договір від 15.01.2016р.	Згідно Угоди про внесення змін та викладення в новій редакції Кредитного договору між комунальним підприємством теплових мереж „Тернопільміськтеплокому енерго” Тернопільської міської ради та Європейським банком реконструкції та розвитку від 28 вересня 2012 року	754 026,74 Євро	-	Даний проект передбачав встановлення мережевих насосів на котельнях по вул. Купчинського, 4а та Київська, 3с. На даний час завершено будівельні та монтажні роботи. 7 насосів введено в експлуатацію. Планова економія палива –2882 т.у.п. в рік	ПКД розроблена, експертиза проведена, роботи завершено, отримано сертифікати

2.	Реконструкція теплових мереж (труби)	Договір від 27.08.2018р.	Згідно Угоди про внесення змін та викладення в новій редакції Кредитного договору між комунальним підприємством теплових мереж „Тернопільміськтеплокому енерго” Тернопільської міської ради та Європейським банком реконструкції та розвитку від 28 вересня 2012 року	1 755 661,61Євро (згідно додаткової угоди сума – 1699767,24 євро)	55 895,37 Євро	Реконструкція теплової мережі по вул..Київська, 3с, вул.Л.Українки, вул.Протасевича. Планова економія теплової енергії - 1 921 Гкал/рік. Планове зниження викидів CO ₂ - 509 т/рік	ПКД розроблена, експертиза проведена, отримано дозволи на виконання будівельних робіт
3.	Встановлення індивідуальних теплових пунктів в м. Тернопіль	Договір 30.11.2016р.	Згідно договору гранту між комунальним підприємством теплових мереж „Тернопільміськтеплокому енерго” Тернопільської міської ради та Європейським банком реконструкції та розвитку від 28 вересня 2012 року	2 792 248 Євро	1 728 312 Євро	Даний проект передбачає влаштування системи індивідуальних теплових пунктах. Загалом передбачається встановлення 287 ІТП (208 будинків), з яких - 178 шт. ІТП-Видано зі складу і завезено для монтажу;-27 шт. ІТП перебувають на складі. Планова економія теплової енергії - 22152 Гкал/рік Планове зниження викидів CO ₂ - 5584 т/рік	Проведено експертизу наявної ПКД (41)
4.	Реконструкція котельні по вул. Л.Українки	Договір від 23.05.2019р.	Згідно Угоди про внесення змін та викладення в новій редакції Кредитного договору між комунальним підприємством теплових мереж	2 150 000 Євро	-	Даним проектом було: розроблено проектно-кошторисну документ-тацію; зареєстровано повідомлення про початок будівельних робіт; вико-	ПКД розроблена, експертиза проведена, отримано дозвіл на виконання будівельних робіт

			„Тернопільміськтеплокому ненерго” Тернопільської міської ради та Європейським банком реконструкції та розвитку від 28 вересня 2012 року			нано демонтажні роботи; змонтовано фундаменти під котли та насоси; встановлено два котли VITOMAX LM тип M64B024 потужністю 12 МВт; встановлено один котел VITOMAX тип M62C029 потужністю 6 МВт; встановлено три нові мережеві насоси Willo SCP 200/330 HA- 22/4; встановлено уста- новку хімводопідготовки LWT-SFD; влаштовано систему видалення димо- вих газів з встанов- ленням трьох димових труб Ду 1200 та висотою 30 м; встановлено вузли обліку газу та теплової енергії; облаштування мережевих насосів час- тотними перетворю- вачами; обладнання котельні облаштовано автоматикою горіння, безпеки та сигналі- зацією; проведено пус- коналаджувальні ро- боти та диспетчеризацію. Проведено ремонтні ро- боти фасаду та примі- щень котельні. Планова	
--	--	--	--	--	--	--	--

						економія електроенергії – 502,0 кВт год/рік	
5.	Переведення газового котла на палети в котельні по вул. Купчинського, 14а	Договір від 28.11.2017	Згідно Кредитного договору між Північною Екологічною Фінансовою Корпорацією (НЕФКО) та комунальним підприємством теплових мереж „Тернопільськ-теплокомуненерго” Тернопільської міської ради від 21 грудня 2016 року	518 532,00 Євро	136 234,07 Євро	Даний проект передбачає переоснащення газової котельні на палети. Планове зниження викидів CO ₂ - 15.538 т/рік	ПКД розроблена, експертиза проведена, отримано дозвіл на виконання будівельних робіт
6.	Встановлення індивідуальних теплових пунктів м. Тернопіль	Договір від 22.12.2016	Згідно Договору Гранту між Північною Екологічною Фінансовою Корпорацією та комунальним підприємством теплових мереж „Тернопільськ-теплокомуненерго” Тернопільської міської ради від 21 грудня 2016 року	203 891,94 Євро	0	Даний проект передбачає влаштування системи індивідуальних теплових пунктах. Загалом передбачалось встановлення 25 ІТП, установка яких призведе до економії палива. Планова економія палива –261274,82 т.у.п. в рік	ПКД розроблена, експертиза проведена
7.	UDHEEP-TER-ICB-04 Встановлення мережевих насосів з перетворювача ми частоти в м. Тернопіль	Договір від 30.08.2018	МБРР (згідно договору субкредитування № 13010-05/79 від 8.08.2016р.)	2 161 343,50 Євро	787 685,51 Євро	Даний проект передбачає заміну мережевих насосів і встановлення перетворювачів частоти в котельнях. Установка основних теплових насосних та частотних перетворювачів у котельнях по вул.Багата,4 І.Франка,16, вул..Просвіт,9	ПКД розроблена, експертиза проведена.

						вул.Живова,12 вул.Дружби, 9а. Перевагою компонента є скорочення витрат на електроенергію за рахунок підвищення ефективності роботи обладнання. Планова економія електроенергії - 602 000 кВт*год/рік	
8.	UDHEEP-TER-ICB-06 Встановлення індивідуальних теплових пунктів в м. Тернопіль	Договір від 24.11.2017	МБПП (згідно договору субкредитування № 13010-05/80 від 18.08.2016р.)	5 590 187 Євро	4 131 315,50 Євро	Даний проект передбачає влаштування системи індивідуальних теплових пунктах. Загалом передбачається встановлення 467 одиниць. Установка ІТП призведе до економії газу, електроенергії та води завдяки підвищенню ефективності роботи системи. Планова економія палива - 3 604 т.у.п. в рік Планова економія електроенергії - 1 158 152 кВт*год/рік	Проведено експертизу наявної ПКД (7)
9.	UDHEEP-TER-ICB-02 Реконструкція теплових мереж в м. Тернопіль	Договір від 26.04.2019	МБПП (згідно договору субкредитування № 13010-05/79 від 18.08.2016р.)	72356721,04 гривень (2 875 958,17 дол. США)	-	Даний проект передбачає реконструкцію мережі трубопроводів централізованого теплопостачання. В рамках договору	ПКД розроблена, експертиза проведена, отримано дозволи на виконання будівельних робіт

						підприємством замінено на сучасні попередньо ізольовані труби 1187,7 м теплових мереж (у двохтрубному вимірі) на п'яти ділянках: реконструкція теплової мережі по вул. Київська,3а та по вул. 15 Квітня. Реконструкція теплової по вул. Лемківська. Реконструкція теплової мережі по вул. Л.Курбаса. Планова економія теплової енергії -1285,5 Гкал/год	
10.	UDHEEP-TER-ICB-03 Модернізація котелень в м. Тернопіль	Договір від 19.06.2019	МБПП (згідно договору субкредитування № 13010-05/79 від 18.08.2016р.)	8 350 849,06 Євро	5 030187,22 Євро	Даний проект передбачає модернізацію 9 застарілих котелень по вул. Київська, 3с, вул. Галицька,40; вул. Лемківська,23; вул.Багата,4; вул.І.Франка,16; вул.Живова,12; вул.Дружби,9а; вул.Просвіти,9; вул.Л.Курбаса,3а. Планова економія палива -2644787,3 т.у.п. в рік Планова економія електроенергії - 2360201,4 кВт*год/рік	ПКД розроблена, експертиза проведена, отримано дозвіл на виконання будівельних робіт

11.	Інвестиційна програма КП „Тернопільводоканал” на 2020 рік	2020 рік	Власні кошти	57259,09 тис. гривень без ПДВ	-	Зниження питомих витрат і втрат енергоресурсів; підвищення якості послуг з централізованого водопостачання та водовідведення; підвищення екологічної безпеки; модернізація та закупівля транспортних засобів спеціального та спеціалізованого призначення.	Наявні
12	Реконструкція міських очисних споруд м.Кременець Тернопільської області (П пусковий комплекс, коригування зі зміною технології)	2023 рік	Державний бюджет	27500,614 тис.грн.	23587,884 тис.грн.	Покращення екологічної ситуації	Управління ДАБІ у Тернопільській області від 11.12.2018р. № ТП 112183450236
13	Реконструкція біологічних очисних споруд продуктивністю 7000м.куб./доба з виділенням 1-го пускового на 4000м.куб/доба вул.Гранична,	2017-2021	Державний бюджет Обласний бюджет Місцевий бюджет Власні кошти КП	84821,864 тис.грн.	1560,75 тис.грн	Очистка стоків міста Чортків	Експертний звіт- від 04.05.2017 року № 20-0096-17/1 Експертний звіт- від 20.09.2018 року №20-0419-18 Експертний звіт- від 20.05.2020 року № 20-0141-20

	88 м.Чортків, Тернопільської області (коригування)						
--	---	--	--	--	--	--	--

*за інформацією КПТМ „Тернопільміськтеплокомуненерго” Тернопільської міської ради, КП „Тернопільводоканал” Тернопільської міської ради, управління архітектури, житлово-комунального господарства та земельних відносин Кременецької міської ради, Чортківська міська рада

XVII. Планування природоохоронної діяльності
Перелік регіональних (місцевих) природоохоронних програм*

Таблиця 67

№ з/п	Назва програми	№ та дата прийняття	Кількість коштів у звітному році за програмою		
			виділено, тис. грн.	фактично профінансовано, тис. грн.	%
1	2	3	4	5	6
1.	Програма охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області на 2014-2020 роки (зі змінами)	№ 1778 від 18 вересня 2014 року зі змінами від 10.05.2017 № 518 06.11.2018 № 1204 17.09.2019 № 1448 17.12.2019 № 1552	66344.296	2812.3	4.2
2	Програма поводження з твердими побутовими відходами в Тернопільській області на 2018-2020 роки (зі змінами)	№ 1285 від 10 грудня 2018 року	-	-	-
3	Програма розвитку водного господарства та водно – екологічного оздоровлення природного середовища Тернопільської області на період до 2021 року (зі змінами)	№ 1541 від 12 листопада 2013 року зі змінами №1287 від 10.12.2018 №1502 від 28.11.2019	25773,00	25773,00	100
4	Програма розвитку лісового господарства Тернопільщини на 2017-2021 роки (зі змінами)	№538 10 травня 2017 року зі змінами від 14.11.2019р. №1482	3200,0	125,00	3,9

*за інформацією департаменту архітектури, містобудування, житлово-комунального господарства та енергозбереження і управління екології та природних ресурсів обласної державної адміністрації, Регіонального офісу водних ресурсів в Тернопільській області, Тернопільського обласного управління лісового та мисливського господарства

Таблиця 68

Показники	Одиниця виміру	2018 рік	2019 рік	2020 рік
1	2	3	4	5
1. Інформаційно-просвітницькі заходи, у тому числі із залученням:	од.	900	779	1519
періодичних видань	од.	45	18	21
телебачення	од.	5	3	4
радіомовлення	од.	7	6	8
мережі Інтернет	од.	843	752	1486
виставкових заходів	од.	-	-	-
2. Консультації з громадськістю, у тому числі:	од.	108	174	90
громадські слухання	од.	23	31	4
круглі столи	од.	1	1	-
зустрічі з громадськістю	од.	15	17	-
Семінари	од.	1	2	-
громадська приймальня (кількість відвідувачів)	од.	68	123	86
інтернет-конференції	од.	-	-	-
інтерактивне спілкування (теле-, радіодіалоги)	од.	-	-	-

Громадські організації, що діють на території області
(загальнодержавні, місцеві)

Таблиця 69

№ з/п	Організації	Юридична адреса
1	2	3
1.	Тернопільський обласний осередок Всеукраїнської екологічної Ліги	м. Тернопіль, а/с 103
2.	Тернопільське екологічне об'єднання „Наше місто”	м. Тернопіль, вул. Головацького 6/2
3.	„Екологічно-гуманітарне об'єднання „Зелений світ” Чортків	м. Чортків, вул. Л. Українки, 8/1
4.	Екологічний клуб „Медобори”	м. Тернопіль, вул. Микулинецька, 21
5.	Бережанська районна дитяча громадська організація екологічний „Край”	м. Бережани, вул. Валога, 8в
6.	Громадська організація „Екальянс”	м. Тернопіль, вул. Слівенська, 15, а/с 934
7.	Громадська організація „Протидія корупції та моніторинг екології „Скеля”	м. Тернопіль, вул.Дубовецька, буд.1Б
8.	Громадська організація „Кременецька екологічна ліга”	м. Кременець, вул. Осовиця, буд.12

Перелік природоохоронних заходів, фінансування яких здійснювалось за рахунок коштів Державного фонду охорони навколишнього природного середовища у 2018-2020 роках

Таблиця 70

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн.	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з Державного фонду, тис. грн.	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн.	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
2018 рік							
1	Реконструкція приміщень для розміщення спеціальної адміністрації національного природного парку „Дністровський каньйон”	6110,887	2018	100%	6003,287		Роботи щодо реконструкції приміщень завершені. Об’єкт в експлуатацію ще не введено.
2019 рік							
-	-	-	-	-	-	-	-
2020 рік							
-	-	-	-	-	-	-	-

* за інформацією НПП „Дністровський каньйон”

Перелік природоохоронних заходів, фінансування яких здійснювалось за рахунок коштів обласного фонду охорони
навколишнього природного середовища у 2018-2020 роках

Таблиця 71

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн.	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з обласного фонду, тис. грн.	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн.	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
2018 рік							
1.	Відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану русла річки Іква та водоподаючого каналу на території Великолинівецької сільської ради Кременецького району Тернопільської області	836,153	2018	100	565,114		Проведено розчистку 5,549 км річки Іква на території Великолинівецької сільської ради Кременецького району.
2.	Відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану русла річки Іква та водоподаючого каналу на території Дунаївської сільської ради Кременецького району Тернопільської області	932,012	2018	100	932,012		Проведено розчистку 5,361 км річки Іква на території Дунаївської сільської ради Кременецького району.
3.	Капітальний ремонт по розчистці русла р.Бариш з метою ліквідації підтоплення присадибних ділянок частини с.Порохова Бучацького району	542,347	2018	100	542,347		Проведено капітальний ремонт по розчистці русла р.Бариш з метою ліквідації підтоплення присадибних ділянок частини с.Порохова Бучацького району

	Тернопільської області						Тернопільської області
4.	Виготовлення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у постійне користування для лісорозведення (ДП „Тернопільське лісове господарство”)	87,669	2018	100	87,669		Виготовлено 3 проекти землеустрою щодо відведення земельної ділянки у постійне користування для лісорозведення
5.	Виготовлення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у постійне користування для лісорозведення (ДП „Чортківське лісове господарств”)	116,220	2018	100	116,220		Виготовлено 10 проєктів землеустрою щодо відведення земельної ділянки у постійне користування для лісорозведення
6.	Виконання робіт з організації та встановлення меж ландшафтного заказника загальнодержавного значення „Товтровий степ” на території Підволочиського району площею 106,7 га (Підволочиська селищна рада)	71,126	2018	100	71,126		Виготовлено проєкт землеустрою з організації та встановлення меж ландшафтного заказника загальнодержавного значення „Товтровий степ” на території Підволочиського району площею 106,7 га, установлення меж заказника в натурі (на місцевості)
7.	Виконання робіт з організації та встановлення меж ландшафтного заказника загальнодержавного значення „Товтровий степ” на території Підволочиського району площею 15,8 га (Скалатська	10,532	2018	100	10,532		Виготовлено проєкт землеустрою з організації та встановлення меж ландшафтного заказника загальнодержавного значення „Товтровий степ” на території Підволочиського району

	селищна рада)						площею 15,8 га, установлення меж заказника в натурі (на місцевості)
8.	Капітальний ремонт по розчистці р.Вільховець для покращення гідрологічного режиму та санітарного стану річки на землях Трибухівської сільської ради Бучацького району Тернопільської області	292,790	2018	98,5	288,676		Проведено капітальний ремонт по розчистці р.Вільховець для покращення гідрологічного режиму та санітарного стану річки на землях Трибухівської сільської ради Бучацького району Тернопільської області
9.	Капітальний ремонт по розчистці річки Коропець в межах с.Кальне Козівського району Тернопільської області	294,270	2018-2019	100	294,270		Проведено капітальний ремонт по розчистці річки Коропець в межах с.Кальне Козівського району Тернопільської області
10.	Розробка проекту установки для генерації теплової та електричної енергії з твердих побутових відходів	100,0	2018-2019	-	0		Запланований захід не виконано в зв'язку з технічними складнощами впровадження інноваційних технологій
11.	Розробка проекту установки для переробки твердих побутових відходів методом біоферментації	100,0	2018-2019	-	0		Запланований захід не виконано в зв'язку з технічними складнощами впровадження інноваційних технологій
12.	Санація лікувальних корпусів для енергозбереження та зниження забруднення атмосферного повітря	423,754	2018-2019	76	320,000		Проведення санації лікувальних корпусів для енергозбереження та зниження забруднення атмосферного повітря
2019 рік							
1.	Капітальний ремонт по розчистці річки Коропець в межах с. Кальне Козівського району Тернопільської області	468,344	2019	100	468,344		Проведено капітальний ремонт по розчистці річки Коропець в межах с.Кальне Козівського району Тернопільської області

2.	Капітальний ремонт – розчистка ложа ставу (з метою покращення санітарного стану і підтримання сприятливого гідрологічного режиму р. Нічлава) в м. Копичинці Тернопільської області	639,0	2019	85	538,008		Проведено капітальний ремонт - розчистку ложа ставу (з метою покращення санітарного стану і підтримання сприятливого гідрологічного режиму р. Нічлава) в м. Копичинці Тернопільської області
3.	Розроблення проекту з утримання та реконструкції парку - пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення „Скала-Подільський парк”	100,0	2019	100	100,0		Розроблено проект утримання та реконструкції парку - пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення „Скала-Подільський парк”
4.	Виконання робіт з організації та встановлення меж ландшафтного заказника місцевого значення „Капустинське болото” на території Капустинської сільської ради Збаразького району площею 48,4 га	48,4	2019	100	48,4		Розроблено проект землеустрою з організації та встановлення меж ландшафтного заказника місцевого значення „Капустинське болото” на території Капустинської сільської ради Збаразького району площею 48,4 га, установлення меж заказника в натурі (на місцевості)
5.	Запровадження та обслуговування геоінформаційної системи „Інтерактивна карта природно-заповідного фонду Тернопільської області”	236,0	2019	80	185,6		Запроваджено та здійснено обслуговування геоінформаційної системи „Інтерактивна карта природно-заповідного фонду Тернопільської області”

6.	Проведення робіт щодо ренатуралізації (відновлення) оселищ рідкісних і зникаючих видів природної флори і фауни відповідно до вимог Директиви 92/43/ЄС на території ботанічного заказника державного значення „Ваканци”	27,9	2019	100	27,9		Проведено роботи щодо ренатуралізації (відновлення) оселищ рідкісних і зникаючих видів природної флори і фауни відповідно до вимог Директиви 92/43/ЄС на території ботанічного заказника державного значення „Ваканци”
7.	Розроблення проекту „Капітальний ремонт об’єктів басейну річки Корса на території Конюхівської сільської ради Козівського району Тернопільської області для запобігання та ліквідації наслідків шкідливої дії вод	89,1	2019	100	89,1		Розроблено проект „Капітальний ремонт об’єктів басейну річки Корса на території Конюхівської сільської ради Козівського району Тернопільської області для запобігання та ліквідації наслідків шкідливої дії вод
8.	Капітальний ремонт по розчистці русла р.Вільховець для покращення гідрологічного режиму та санітарного стану річки на землях Трибухівської сільської ради Бучацького району Тернопільської області	130,0	2019	100	126,941		Завершено розчистку русла р.Вільховець
9.	Розробка проекту установки для переробки твердих побутових відходів методом біоферментації (Зборівська ОТГ)	100,0	2019	100	100,0		Розроблено проект установки для переробки твердих побутових відходів методом біоферментації
10.	Розробка проекту установки для переробки твердих побутових відходів методом	100,0	2019	100	100,0		Розроблено проект установки для переробки твердих побутових відходів методом

	біоферментації (Скалатська ОТГ)						біоферментації
11.	Надання послуг із проведення стратегічної екологічної оцінки документу державного планування згідно з укладеним договором	97,0	жовтень-листопад 2019 року	100	97,0	-	Забезпечено 100% врахування екологічних вимог, мінімізацію негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення під час розроблення документу державного планування
12.	Санація лікувальних корпусів для енергозбереження та зниження забруднення атмосферного повітря	423,754	2018-2019	100	87,588	-	Проведено в повному обсязі санацію лікувальних корпусів для енергозбереження та зниження забруднення атмосферного повітря
13.	Відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану русла річки Іква та водоподаючого каналу на території Сапанівської сільської ради Кременецького району Тернопільської області	1000,0	2019		0		Запланований захід не виконано в зв'язку з не проведеною процедурою тендерних закупівель
2020 рік							
1.	Надання послуг із проведення стратегічної екологічної оцінки документу державного планування згідно з укладеним договором	45,00	Грудень 2020 року	100	45,00		Забезпечено 100% врахування екологічних вимог, мінімізацію негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення під час розроблення документу державного планування
2.	Розроблення регіонального плану управління відходами до	500,00	2020	100	495,00		Розроблено регіональний план управління відходами до 2030

	2030 року						року.
3.	Забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів та небезпечних хімічних речовин, у тому числі непридатних або заборонених до використання хімічних засобів захисту	300,00	2020	-	0		Запланований захід не виконано.
4.	Запровадження та обслуговування геоінформаційної системи „Інтерактивна карта природно-заповідного фонду Тернопільської області”	100,00	2020	100	48,70		Захід виконано.
5	Розроблення проекту землеустрою з встановлення в натурі (на місцевості) меж ботанічного заказника загальнодержавного значення „Під конем” загальною площею 13,5 га	26,00	2020	100	25,984		Розроблено проект землеустрою з встановлення в натурі (на місцевості) меж ботанічного заказника загальнодержавного значення „Під конем” загальною площею 13,5 га, межі заказника установлені в натурі (на місцевості)
6	Проведення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування	145,00	2020	100	53,291		Проведено стратегічно екологічну оцінку програми охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області на

							2021-2027 роки.
7	Розроблення проекту землеустрою з встановлення в натурі (на місцевості) меж ботанічного заказника загальнодержавного значення „Жолоби” загальною площею 46,1 га	53,00	2020	100	52,502		Розроблено проект землеустрою з встановлення в натурі (на місцевості) меж ботанічного заказника загальнодержавного значення „Жолоби” загальною площею 46,1 га
8	Капітальний ремонт по розчистці русла річки Коропець межах с.Кальне Козівського району Тернопільської області	222,400	2020	100	222,400		Проведено капітальний ремонт по розчистці русла річки Коропець – 1,092 км, 0,355 км канали в межах с. Кальне Козівського району Тернопільської області
9	Капітальний ремонт по розчистці русла р. Вільховець для покращення гідрологічного режиму та санітарного стану річки на землях Трибухівської сільської ради Бучацького району Тернопільської області (ділянка с. Пишківці)	617,100	2020	100	617,100		Проведено капітальний ремонт по розчистці русла р. Вільховець – 0,77 км для покращення гідрологічного режиму та санітарного стану річки на землях Трибухівської сільської ради Бучацького району Тернопільської області (ділянка с. Пишківці)
10	Капітальний ремонт по розчистці русла р. Бариш з метою ліквідації підтоплення присадибних ділянок частини с. Порохова Бучацького району Тернопільської області	306,500	2020	100	306,500		Проведено капітальний ремонт по розчистці русла р. Бариш – 0,519 км з метою ліквідації підтоплення присадибних ділянок частини с. Порохова Бучацького району Тернопільської області

*за інформацією департаменту економічного розвитку і торгівлі, управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації та Регіонального офісу водних ресурсів у Тернопільській області

XVIII. Основні екологічні проблеми області

Аналіз матеріалів, які відображають стан навколишнього природного середовища показує, що впродовж 2020 року в Тернопільській області намітилися певні позитивні тенденції до покращення екологічної ситуації та стану екологічної безпеки. Однак для забезпечення їх розвитку у подальшому необхідно вирішити ряд екологічних проблем, зокрема:

1. На складах області зберігається більше 12 тонн залишків заборонених та непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин. Зберігання цих хімікатів у незадовільних умовах негативно впливає на навколишнє природне середовище та створює загрозу надзвичайних ситуацій, пов'язаних з аварійним забрудненням довкілля. В обласному бюджеті на 2020 рік було передбачено кошти в сумі 300 тис. гривень зі спеціального фонду для співфінансування робіт з вивезення на знешкодження цих небезпечних відходів. Однак, кошти для здійснення природоохоронних заходів були перерозподілені на заходи, спрямовані на запобігання поширенню вірусу COVID-19. У зв'язку з цим, реалізацію та фінансування робіт з екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення непридатних ХЗЗР заплановано на 2021 рік. Цей захід також включено до Програми охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області на 2021-2027 роки.

2. Через неефективну роботу каналізаційних очисних споруд або їх відсутність у населених пунктах області щороку до поверхневих водойм потрапляє близько 2,5 млн. м³ недостатньо очищених та неочищених стічних вод. Основними забруднювачами водних об'єктів є підприємства житлово-комунального господарства, через каналізаційні мережі яких скидається близько 80 % забруднених зворотних вод. Головною причиною цього є значна зношеність каналізаційних мереж, насосних станцій, очисних споруд, припинення експлуатації обладнання у зв'язку з високою енергоємністю.

Упродовж 2015-2020 років завдяки залученню та освоєнню коштів Державного та місцевих бюджетів на загальну суму понад 114 млн. гривень в області було збудовано або реконструйовано чотирнадцять каналізаційних очисних споруд. Проте, за статистичними даними скиди забруднених стічних вод у відкриті водойми з 2015 по 2020 рік скоротились тільки на 20 відсотків з 2,3 до 1,9 млн. м³, обсяг скидів недостатньо очищених стічних вод залишився практично без змін, на рівні 1,7 млн. м³, а без очистки – з 0,6 до 0,5 млн. м³. Це засвідчує, що збудовані упродовж шести останніх років каналізаційні очисні споруди не забезпечують нормативної очистки зворотних вод.

3. В області біля 740 сміттєзвалищ, з яких більшість перевантажені та не відповідає екологічним і санітарним вимогам. У багатьох населених пунктів не розроблено схем санітарного очищення, значна кількість вибраних земельних ділянок під сміттєзвалища не відведена і не узаконена в установленому порядку.

Для розв'язання проблеми необхідно спорудити в області чотири сміттєпереробних комплекси за зональним принципом, для чого необхідне залучення коштів державного, місцевих бюджетів і приватних інвестицій.

З метою залучення інвестицій у сферу переробки твердих побутових відходів необхідно ввести пільгове оподаткування суб'єктів господарської діяльності, які розпочинають свою діяльність у даній сфері.

4. Аналіз стану використання водних ресурсів області протягом останніх років свідчить про те, що з боку районних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарської діяльності не вживаються достатні заходи для підвищення ефективності природокористування. У більшості районів не завершено приведення укладених районними державними адміністраціями договорів оренди водних об'єктів у відповідність до вимог чинного законодавства, зокрема в частині встановлення ставок орендної плати згідно з „Методикою визначення розміру плати за надані в оренду водні об'єкти”, затвердженою наказом Мінприроди від 28 травня 2013 року № 236. Райдержадміністраціям необхідно забезпечити неухильне виконання в повному обсязі згаданих вище робіт.

5. Погіршення стану охорони лісів, у першу чергу тих, які перебували в користуванні колишніх колгоспів. У складних соціально-економічних умовах, при відсутності належного контролю з боку органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, відбулося неконтрольоване використання лісових ресурсів, а в непоодиноких випадках знищення або пошкодження лісів. Необхідно забезпечити передачу близько 18,4 тис. га безхазяйних лісів, які перебувають у землях запасу і не охороняються, в постійне користування державним і комунальним лісгосподарським підприємствам та підприємствам зі спеціалізованими лісгосподарськими підрозділами.

6. Наявний мінерально-сировинний потенціал області в значній мірі використовується безсистемно і неефективно, без наукового обґрунтування, прогнозування обсягів видобутку, які б враховували потреби господарського комплексу області у корисних копалинах на коротко-, середньо- та довгострокову перспективу. Довготривалий бюрократичний процес отримання спеціальних дозволів на користування надрами підштовхує багатьох надрокористувачів до нелегального видобутку корисних копалин. Ця сфера потребує децентралізації дозвільної системи, спрощення дозвільних процедур і передачу повноважень щодо надання спеціальних дозволів на користування надрами місцевого значення - на регіональний рівень.

7. Для Тернопільської області визначено індикативний показник збільшення площі природно-заповідного фонду до 19 % від площі області. Для досягнення наведеного показника площу природно-заповідного фонду необхідно додатково розширити на 139 тис. га. Обласним управлінням лісового та мисливського господарства і підпорядкованими йому державними лісгосподарськими підприємствами у 2009-2020 роках відмовлено в організації 19 нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 41,1 тис. га, сільськими, селищними, міськими і районними радами - 33 нових заповідних територій та об'єктів загальною площею 2,096 тис. га.

Внаслідок запровадження необґрунтованих обмежень на традиційні види господарської діяльності, у тому числі на мисливство і полювання, риборозведення тощо, надмірної бюрократизації погоджувально-дозвільної діяльності процес створення та оголошення нових заповідних об'єктів і територій гальмується

користувачами природних ресурсів, органами місцевого самоврядування. Процедури організації нових територій та об'єктів не відповідають Земельному Кодексу України.

У зв'язку з наведеним Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України доцільно організувати широке обговорення цієї проблематики серед науковців, фахівців установ природно-заповідного фонду і підрозділів обласних державних адміністрацій у сфері охорони навколишнього природного середовища, громадських організацій та ініціювати внесення змін до законодавства.

8. Природно-заповідний фонд області станом на 01.01.2020 має у своєму складі 643 одиниці територій та об'єктів площею 135,54 тис. гектарів. Проекти землеустрою виготовлені для 83 території та об'єкту загальною площею 66,1 тис. га, що становить 4860 % від загальної площі. Основною проблемою є відсутність достатніх коштів у місцевих бюджетах на виконання зазначених робіт.

Для виконання робіт необхідно передбачити виділення коштів з Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

Відповідальні за підготовку „Екологічного паспорта”

Прізвище	Посада	Телефон
Надія Войтович	заступник начальника відділу захисту довкілля та природних ресурсів облдержадміністрації	25-95-77
Галина Карбонишин	головний спеціаліст відділу захисту довкілля та природних ресурсів облдержадміністрації	25-95-62
Ірина Ленків	головний спеціаліст відділу захисту довкілля та природних ресурсів облдержадміністрації	25-95-62
Оксана Москалик	головний спеціаліст відділу бухгалтерського обліку, економіки, інвестицій, з питань персоналу, правової та господарської діяльності	25-95-66
Ігор П'ятківський	заступник начальника управління- начальник відділу захисту довкілля та природних ресурсів облдержадміністрації	25-95-63
Анатолій Сафандула.	головний спеціаліст відділу відділу захисту довкілля та природних ресурсів облдержадміністрації	25-95-62
Галина Синиця	головний спеціаліст відділу захисту довкілля та природних ресурсів облдержадміністрації	25-95-62
Юрій Смеречинський	головний спеціаліст відділу захисту довкілля та природних ресурсів облдержадміністрації	25-95-62
Марія Фижик	головний спеціаліст відділу захисту довкілля та природних ресурсів облдержадміністрації	25-95-77